

Broj 2/2018. - Godina CXXXII - Sarajevo

ISSN 1512-7001

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

GODINA SLUGE BOŽJE
JOSIPA STADLERA

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Mladen Kalfić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

SVETA STOLICA

Poruka pape Franje za Svjetski dan misijâ 2018.	101
Kongregacija za kler: Poruka za Dan posvećenja klera 2018.	103
Poruka kardinala Peter Turksona prigodom svjetskog dana oboljelih od autizma	105
Papa Franjo: Diktature počinju klevetama	105

CCEE

Afrički i europski biskupi: Rodna ideologija ugrožava ustanovu braka i obitelji	107
--	-----

BK BiH

Poziv članova BK BiH na molitvu krunice od Blagovijesti do kraja svibnja 2018. za duhovnu obnovu katolika u BiH	109
XIII. susret biskupa BK BiH sa članovima KVRPP BiH	111
Poziv na V. međudekanski susret u BiH	112
V. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini	113
Propovijed Vinka kardinala Puljića na misi u okviru V. Međudekanskog susreta u Travniku	115
Održana Treća nacionalna konferencija o pastoralu mladih u BiH	116
Proglas sudionika III. Nacionalne konferencije o pastoralu mladih u BiH	118
Obiteljski dan na Kupresu na razini BK BiH	119
Kalendar liturgijskih i drugih slavlja za medijsko praćenje u 2018. godini u okviru Katoličke Crkve u BiH	121
Zahvala za uskršnju čestitku	129

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Poziv na molitvu krunice za duhovnu obnovu katolika u BiH	130
Poziv na Sabor svećenika 11. travnja 2018.	130
Poziv na V. međudekanski susret u Travniku 26.4.2018.	131
Dopis župama o 46. hodočašću mladih u Komušinu	132
Primanje kandidata u Malo i Veliko sjemeniste	134
Poziv na proslavu Obiteljskog dana na Kupresu 29. srpnja 2018. i Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji Split i Solin 15.i 16. rujna	135
Seminar za ovlast ispovijedanja 2018.	136
Pozivnica i dnevni red za VIII. krug dekanatskih zasjedanja	138
Imenovanja i premještaji	139
Dozvole	140
Svećenici slavljenci u 2018. godini	141
Kronika Vinka kardinala Puljića	141

PRILOZI

Propovijed Vinka kardinala Puljića 1. travnja 2018 - Uskrs u sarajevskoj Katedrali	156
Propovijed Vinka kardinala Puljića 23. travnja 2018. - Sv. Juraj u Derventi	157

Propovijed Vinka kardinala Puljića 1. 5. 2018. u Olovu	159
Dr. sc. vlč. Drago Župarić: Josip Stadler, apostol kršćanske ljubavi	161
Dr. sc. mons. Niko Ikić: Stadlerova osjetljivost za probleme svoga vremena	163
Dr. sc. mons. Pavo Jurišić: Stadlerovo služenje u poniznosti i jednostavnosti	166
Propovijed biskupa dr. sc. Ratka Perića na prvi dan devetnice Presvetom Srcu Isusovu u sarajevskoj Katedrali.....	168
Predavanje dr. sc. vlč. Dubravka Turalije: Sacerdos minister verbi et sacramentorum	171
Predavanje dr. sc. fra Danimira Pezera: Svećenik - poslužitelj Riječi i sakramenata	175
10. Rang lista župa po predanim kolektama u 2017.	179

BILJEŽIMO

Održan XXIV. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	181
Dvadeset godina travničkog Sjemeništa i KŠC-a.....	183
XXI. Susret ministanata VN 21. 4. 2018.....	184
Održan XV. Nacionalni mariolosko-marijanski kongres u Travniku.. ..	187

POKOJNI

+ Fra Tomislav Čaćić	189
----------------------------	-----

Poruka pape Franje za Svjetski dan misijâ 2018.

Zajedno s mladima donosimo evanđelje svima

Dragi mladi,

želim zajedno s vama razmišljati o poslanju koje nam je Krist povjerio. U svom obraćanju vama obraćam se ujedno svim kršćanima koji u Crkvi žive avanturu svog života kao djeca Božja. Ono što mi leži na srcu reći svima, dok se obraćam vama, je sigurnost da kršćanska vjera ostaje trajno mlada kada je otvorena poslanju koje nam Krist povjerava. »Misijski žar je znak životnosti vjere« (*Redemptoris missio*, 2), pisao je sveti Ivan Pavao II., papa koji je pokazao tako veliku ljubav i veoma se posvećivao mladima.

Sinoda koja će se održati u Rimu sljedećeg listopada, mjeseca posvećenog misijama, pruža nam priliku bolje razumjeti, u svjetlu vjere, ono što Gospodin Isus želi reći vama mladima, i preko vas, svim kršćanskim zajednicama.

Život je misija

Svaki muškarac i svaka žena je jedna misija i to je razlog zbog kojeg smo ovdje na zemlji. Biti *privučeni* i *poslani* su dva pokreta koja naše srce, pogotovo kad je čovjek mlad, osjeća kao unutarne sile ljubavi koje su obećanje za budućnost i tjeraju nas naprijed kroz život. Nitko tako kao mladi ne osjeća prodornu snagu života i njegov čar. Radosno živjeti našu odgovornost za svijet veliki je izazov. Dobro poznajem svjetla i sjene mladosti; kada se prisjetim svoje mladosti i svoje obitelji, sjećam se koliko je bila snažna moja nada u bolju budućnost. Činjenica da na ovome svijetu nismo po vlastitom izboru daje nam naslutiti da postoji inicijativa koja nam prethodi i daje nam postojati. Svaki od nas je pozvan razmišljati o ovoj činjenici: »Ja sam *jedna misija* na ovoj zemlji i upravo zbog toga i jesam na ovome svijetu« (*Evangelii gaudium*, 273).

Naviještamo vam Isusa Krista

Naviještajući ono što je besplatno primila (*Mt* 10, 8; *Dj* 3, 6), Crkva može s vama mladi-

ma dijeliti put i istinu koji vode smislu našeg života na ovoj zemlji. Isus Krist, koji je umro i uskrsnuo za nas, apelira na našu slobodu i potiče nas da tražimo, otkrivamo i navješćujemo taj istinski i puni smisao, tu poruku istine i ispunjenja. Dragi mladi, ne bojte se Krista i njegove Crkve! U njoj se nalazi blago koje ispunjava život radošću. To vam govorim iz vlastitog iskustva: zahvaljujući vjeri pronašao sam siguran temelj svojih snova i snagu da ih ostvarim. Vidio sam mnoge patnje i siromaštva koji izobličuju lica mnoge naše braće i sestara. A ipak, za one koji su s Isusom, zlo je poticaj da sve više ljube. Mnogi muškarci i žene, i mnogi mladi ljudi, velikodušno su se darivali, katkad čak do mučeništva, iz ljubavi prema evanđelju u služanju svojoj braći i sestrama. Isusov nas križ uči božanskoj logici prikazivanja sebe samih za žrtvu (*usp. 1 Kor* 1, 17-25) kao navještaj evanđelja za život svijeta (*usp. Iv* 3, 16). Biti zapaljen Kristovom ljubavlju znači izgarati od tog plamena, rasti u razumijevanju po njegovoj svjetlosti i biti obuzet toplinom njegove ljubavi (*2 Kor* 5, 14). U školi svetaca koji nas otvaraju širokim Božjim obzorjima, pozivam vas da nikad ne prestanete pitati: »Što bi Krist učinio da je na mome mjestu?«

Prenositi vjeru sve do nakraj zemlje

I vi ste, mladi, krštenjem postali živi udovi Crkve; zajedno smo primili poslanje donositi evanđelje svima. Vi ste na pragu života. Rast u milosti vjere koja nam je darovana sakramentima Crkve uranja nas u veliku rijeku svjedoka koja, iz naraštaja u naraštaj, omogućuje da mudrost i iskustvo starijih postanu svjedočanstvo i ohrabrenje onima koji se otvaraju budućnosti. Mladi su, pak, svojim mladalaštvom i poletnošću potpora i nada onima koji se približavaju kraju svoga putovanja. U zajedništvu različitih životnih dobi, poslanje Crkve gradi mostove među različitim naraštajima; naša vjera u Boga i ljubav prema bližnjemu izvor su dubokog jedinstva.

To se prenošenje vjere, srce poslanja Crkve, događa dakle po "zaraznosti" ljubavi, gdje radost i zanos postaju izraz iznova pronađenog smisla i punine života. Širenje vjere "po privlačnosti" zahtijeva srce koje je otvoreno ljubavi i koje ljubav širi. Ljubavi se ne mogu postavljati granice: ljubav je jaka kao smrt (usp. *Pj* 8, 6). A to širenje rađa susret, svjedočanstvo, naviještanje. Rađa također zajedništvo u djelatnoj ljubavi sa svima onima koji su daleko od vjere, koji su ravnodušni, pa čak i neprijateljski nastrojeni prema njoj. Ljudske, kulturne i vjerske sredine, kojima su još uvijek Isusovo evanđelje i sakramentalna prisutnost Crkve nepoznati, predstavljaju krajnje periferije, "krajeve svijeta" na koje su, još od Isusova uskrsnuća, njegovi učenici poslani sa sigurnošću da je Gospodin uvijek s njima (usp. *Mt* 28, 20; *Dj* 1, 8). U tome se sastoji ono što nazivamo *missio ad gentes*. Najopustošenija periferija svijeta potrebna Krista je ona gdje je čovjek ravnodušan prema vjeri ili čak očituje mržnju prema punini života u Bogu. Svako materijalno i duhovno siromaštvo, svaki oblik diskriminacije protiv naše braće i sestara uvijek je posljedica odbacivanja Boga i njegove ljubavi.

Krajevi svijeta, dragi mladi, danas su za vas veoma relativni i do njih je sve lakše "doploviti". Digitalni svijet – društvene mreže koje su toliko rasprostranjene i dostupne – briše granice, uklanja udaljenosti i smanjuje razlike. Sve izgleda nadohvat ruke, sve tako blizu i neposredno. Međutim, bez iskrenog darivanja naših života, možemo imati bezbroj kontakata, a opet nikad ne biti uronjeni u istinsko zajedništvo života. Sudjelovati u poslanju do nakraj zemlje zahtijeva sebedarje u pozivu koje nam je dao on koji nas je postavio na ovaj svijet (usp. *Lk* 9, 23-25). Usudio bih se reći da je za mlade koji žele slijediti Krista ključno tražiti i prionuti uz svoj poziv.

Svjedočiti ljubav

Zahvaljujem svim crkvenim stvarnostima koje vam omogućuju osobni susret sa živim Kristom u njegovoj Crkvi: župama, udruženjima, pokretima, redovničkim zajednicama i

različitim izrazima misijske službe. Upravo su u misijskom volonterskom radu toliki mladi pronašli način služenja najmanjoj našoj braći i sestrama (usp. *Mt* 25, 40), promičući ljudsko dostojanstvo te svjedočeci radost ljubavi i pripadnosti Kristu. Ova crkvena iskustva pomažu mladima da odgoj i obrazovanje koje stječu ne služe samo postizanju uspjeha u vlastitoj struci, već također razvijanju i jačanju darova koje su primili od Boga kako bi bolje služili drugima. Ti hvalevrijedni oblici povremene misijske službe plodonosni su početak i, putem razlučivanja zvanja, mogu vam pomoći da se odlučite potpuno darivati kao misionari.

Papinska misijska djela rođena su iz srca mladih kao sredstvo potpore naviještanju evanđelja svim narodima i pridonose duhovnom i kulturnom rastu svih onih koji žedaju za Istinom. Molitve i materijalna pomoć, koju se velikodušno dariva i razdjeljuju preko Papinskih misijskih dijela, pomažu Svetoj Stolici da osigura da oni kojima se pomažu u njihovim osobnim potrebama zauzvrat mogu davati svjedočanstvo za evanđelje u okolnostima svakodnevnog života. Nitko nije toliko siromašan da ne može dati ono što ima, ali ponajprije ono što jest. Sviđa mi se podsjetiti na poziv koji sam uputio mladim Čileancima: »Nikad nemoj misliti da nemaš ništa za podariti ili da nikome nisi potreban. Mnogima si potreban, razmisli o tome. Neka svatko od vas razmišlja o ovome u svom srcu: mnogi me ljudi trebaju!« (*Susret s mladima*, Svetište u Maipuu, 17. siječnja 2018.).

Dragi mladi, idućeg listopada, mjeseca posvećenog misijama, u kojem će se održati Sinoda koja je posvećena vama, pružit će se još jedna prilika da uzmožemo postati učenici misionari, koji sa sve većim žarom ljube Isusa i njegovo poslanje, sve do nakraj zemlje. Uzdignimo molitvu Mariji, Kraljici apostola, svetom Franji Ksaverskom, svetoj Tereziji od Djeteta Isusa i blaženom Paolu Mannu da nas svojim zagovorom prate na našem životnom putu.

*Iz Vatikana, 20. svibnja 2018., svetkovina Duhova
Franjo*

Kongregacija za kler

Poruka za Dan posvećenja klera 2018.

Dragi svećenici,

Dan posvećenja klera, koji se slavi na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, pruža nam prigodu zaustaviti se u Gospodinovoj prisutnosti, da bismo obnovili sjećanje na naš susret s njim i tako s većim žarom prionuli uz naše poslanje u službi Božjeg naroda. Ne smijemo, naime, zaboraviti da divota poziva koji nas je privukao, zanos kojim smo izabrali kročiti putem posebnog posvećenja Gospodinu i čuda koja vidimo u našem prezbiterskom životu, imaju svoj izvor u onom času kad su nam se pogledi susreli s Božjim.

Svi mi, naime, "doživjeli smo u svome životu neki susret s njim" i svaki od nas može sačiniti vlastito duhovno sjećanje i vraćati se s radošću na taj trenutak "u kojem sam osjetio da me Isus gleda" (Papa Franjo, Homilija u Svetoj Marti, 24. travnja 2015.).

I prvi su učenici iskusili radost prijateljstva s Isusom, koja im je zauvijek promijenila život. No, nakon navještaja Muke, nad njihovo se srce nadvio veo tame koji im je potamnio put. Žar nasljedovanja, san o Božjem kraljevstvu koje je inaugurirao Učitelj i prvi plodovi poslanja, sad se susreću s teškom i neshvatljivom stvarnošću, zbog koje im se poljuljala nada, probudile se sumnje i zaprijetila im opasnost da se ugasi radost naviještanja evanđelja.

To je nešto što se može dogoditi uvijek, pa i u svećenikovu životu. Zahvalno sjećanje na početni susret, radost nasljedovanja i žar apostolske službe, koji je plamtio u srcu godinama i nije gasnuo ni u situacijama koje nisu uvijek bile lake, mogu ustuknuti pred umornošću ili obeshrabrenošću što dovodi do nadiranja nutarnje pustinje suhoće i do toga da naš svećenički život bude obavijen sjenom tuge.

Upravo u tim trenucima, međutim, Gospodin, koji nikada ne zaboravlja života svoje djece, poziva nas uzići s njim na goru, kao što je učinio s Petrom, Jakovom i Ivanom, preobrazivši se pred njima. Odvevši ih "visoko" i "u osamu" Isus ih vodi na čudesno putovanje preobraženja; od pustinje do Tabora i od tame k svjetlu.

Dragi svećenici, trebamo se svakoga dana preobražavati uvijek novim susretom s Gospodinom koji nas je pozvao. Pustiti mu da nas "povede visoko" i da ostanemo "u osami" s njim nije službena dužnost, izvanjska radnja ili beskorisno gubljenje vremena na zadaće povezane sa službom, već živo vrelo koje teče u nama i priječi da naš "evo me" uvene i presahne.

Kontemplirajući evanđeoski prizor Gospodinova preobraženja, dakle, možemo uočiti tri mala koraka, koja će nam pomoći potvrditi naše prijanjanje uz Gospodina i obnoviti naš svećenički život: uzaći visoko, pustiti da budemo preobraženi, biti svjetlo za svijet.

1. Uzaći visoko, jer ako ostanemo uvijek usredotočeni na stvari koje treba učiniti, prijeti nam opasnost da postanemo zatočenici sadašnjosti, da svakodnevnne zadaće iscrpe iz nas svaki atom snage, da ostanemo previše usredotočeni na sebe same te se, tako, u nama gomilaju umori i frustracije koji mogu biti pogubni. Jednako tako, "uzaći visoko" je protulijek onim napastima "duhovne svjetovnosti" koje nas, također iza privida pobožnosti, udaljavaju od Boga i braće i vode do toga da stavljamo sigurnosti u stvari ovoga svijeta. Imamo, naprotiv, potrebu svakoga dana uranjati u Božju ljubav, napose molitvom. Uzlazak na goru podsjeća nas da je naš život stalni uspon prema svjetlu koje dolazi odozgor, putovanje prema Taboru Božje prisutnosti, koji širom otvara nove i iznenađujuće obzore. Ta nas stvarnost ne želi navesti na bijeg od pastoralnih obaveza i svakodnevnih izazova koji su pred nama, već nas želi podsjetiti da je Isus središte svećeničkog života i da sve možemo samo u Onome koji nas jača (Fil 4, 13). Stoga, "uzlazak učenika na goru Tabor potiče nas da razmišljamo o važnosti odvajanja od svjetovnih stvari, da bismo uzdigli svoj duh k nebu i razmišljali o Isusu. Riječ je o tome da se oraspoločimo za pažljivo i molitveno slušanje Krista, ljubljenog Sina Očeva, tražeći trenutke molitve koji omogućuju poslušno i radosno prihvaćanje Riječi Božje" (Papa Franjo, Angelus, 6. kolovoza 2017.).

2. Pustiti da budemo preobraženi, jer svećenički život nije neki program u kojem je sve već unaprijed isplanirano ili birokratska služba koju treba obavljati prema unaprijed utvrđenoj shemi; naprotiv, to je živo iskustvo svakodnevnog odnosa s Gospodinom, po kojem postajemo znak njegove ljubavi prema Božjem narodu. Zato, “nećemo moći živjeti tu službu s radošću ako ne budemo doživjeli i iskusili trenutke osobne molitve, oči u oči s Gospodinom, govoreći mu, razgovarajući s njim” (Papa Franjo, Susret sa župnicima grada Rima, 15. veljače 2018.). U tome iskustvu bivamo prosvijetljeni Gospodinovim licem i preobraženi njegovom prisutnošću. I svećenički život je “preobraženost” Božjom milošću kako bi naše srce postalo milosrdno, uključivo i suosjećajno poput Kristova. Riječ je jednostavno o tome da budemo – kao što je nedavno podsjetio Sveti Otac – “obični, jednostavni, blagi, uravnoteženi svećenici, ali koji se neprestano daju obnavljati od Duha” (Papa Franjo, Homilija na euharistijskom slavlju s misionarima milosrđa, 10. travnja 2018.). To se preporadanje događa prije svega po molitvi, koja mijenja srce i preobražava život: svaki od nas “postaje” Onaj kome se molimo. Bit će dobro podsjetiti, na ovaj Dan posvećenja, da “svetost se sastoji u uobičajenoj otvorenosti transcenciji, izraženoj u molitvi i klanjanju. Sveci se odlikuju duhom molitve i potrebom za zajedništvom s Bogom” (Papa Franjo, Gaudete et exsultate, br. 147). Uspinjući se na goru bit ćemo prosvijetljeni Kristovim svjetlom i moći ćemo sići u dolinu i svima nositi radost evanđelja.

3. Biti svjetlo za svijet, jer iskustvo susreta s Gospodinom šalje nas na put služenja braći, njegova riječ ne želi da je se zatvara u privatnost osobne pobožnosti i zidove hrama i, prije svega, svećenički je život misijski poziv, koji zahtijeva hrabrost i oduševljenje izaći iz sebe samih da bismo naviještali čitavom svijetu ono što smo čuli, vidjeli i dotaknuli u našem osobnom iskustvu (usp. 1 Iv 1, 1-3). Prva je zadaća Crkve i, samim tim, prva velika apostolska zadaća prezbiterâ omogućiti drugima da upoznaju Isusovu nježnost i ljubav, kako bi svi mogli biti zahvaćeni njegovom prisutnošću ko-

ja oslobađa od zla i preobražava život. Ako postoji neka želja koju trebamo gajiti, onda je to “da budemo svećenici koji su kadri u pustinji svijeta podići znamen spasenja, to jest Kristov križ, kao izvor spasenja i obnove za čitavo društvo i za sam svijet” (Papa Franjo, Homilija na euharistijskom slavlju s misionarima milosrđa, 10. travnja 2018.). Očaravajući susret s Gospodinom mora zadobiti svoj opipljiv izraz u odgovornom zauzimanju u životu u službi Božjeg naroda koji, prolazeći često tamnom dolinom tegoba, patnje i grijeha treba mudre pastire i pastire koji zrače poput Mojsija. Naime, “po završetku čudesnog iskustva Preobraženja, učenici su sišli s gore (r. 9) očiju i srca preobraženih susretom s Gospodinom. To je put kojim i mi možemo ići. Sve življe ponovno otkrivanje Isusa nije cilj samom sebi, nego nas navodi da ‘siđemo s gore’... Preobraženi Kristovom prisutnošću i žarom njegove riječi, bit ćemo konkretni znak Božje životvorne ljubavi prema svojoj braći, osobito prema onima koji trpe, koji su sami i napušteni, prema bolesnima i mnoštvu muškaraca i žena koji su, u različitim dijelovima svijeta, poniženi nepravdom, zlostavljanjem i nasiljem” (Papa Franjo, Angelus, 6. kolovoza 2017.).

Dragi svećenici, neka ljepota ovoga dana, posvećenog Srcu Isusovu, učini da u nama poraste želja za svetošću. Crkva i svijet trebaju svete svećenike! Papa Franjo u novoj apostolskoj pobudnici o svetosti, Gaudete et exsultate, podsjetio je na svećenike koji s oduševljenjem naviještaju evanđelje, rekavši da “Crkva ne treba toliko birokrate i službenike, već oduševljene misionare, koje izjeda gorljivost za prenošenjem istinskog života. Sveci iznenađuju, jer nas njihov život poziva da izađemo iz spokojne i umrtvljujuće osrednjosti” (Papa Franjo, Gaudete et exsultate, br. 138). Morat ćemo prijeći, prije svega u svome srcu, ovaj put preobrazbe: uzaći na goru, pustiti Gospodinu da nas preobrazi, da bismo zatim postali svjetlo za svijet i za osobe koje su nam povjerene. Neka vas Presveta Marija, Žena svjetla i Majka svećenikâ, trajno prati i čuva!

(ktalika)

Poruka kardinala Peter Turksona prigodom svjetskog dana oboljelih od autizma

Jedanaesti se Svjetski dan svjesnosti o autizmu ove godine poklapa s Uskrsnim ponedjeljkom. Zato Crkva želi donijeti poruku nade uskrsloga Krista braći i sestara koji boluju od poremećaja autizma, njihovim obiteljima i onima koji se brinu o njima – napisao je danas u prigodnoj poruci kardinal Peter Turkson, prefekt Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja i nastavio – Prema epidemiološkim istraživanjima u posljednjih 50 godina, broj osoba s autizmom je porastao te se smatra da svako 160. dijete u svijetu boluje od tih smetnji. Crkva svojim djelovanjem svjedoči svoju pažnju i zauzetost za te osobe, nastojeći da njezine kršćanske zajednice budu domovi u kojima svako trpljenje nalazi suosjećanje, u kojima se shvaća i poštuje svaka opterećena obitelj u svojem dostojanstvu.

Bitno je na djelotvoran način biti uz one koji imaju taj poremećaj – naglasio je kardinal i ponovio riječi pape Franje - *Potrebna je zauzetost svih kako bi se promicalo prihvaćanje, susret, solidarnost, u konkretnom djelu potpore i obnovljenom poticanju nade, doprinoseći na taj način prekidanju*

izolacije i također, u mnogim slučajevima, stigme koja opterećuje osobe s poremećajem autizma i njihove obitelji. Iako postoje mnogi zakoni koji su doneseni na nacionalnoj i međunarodnoj razini kako bi se prepoznalo i pomoglo osobama s autizmom – primijetio je kardinal Turkson – još uvijek se slabo provode i obitelji moraju preuzeti sve ono što ne mogu izvoršiti društvene i zdravstvene ustanove.

Neophodno je izgraditi čvrsti savez između zdravstvenog, društvenog i obrazovnog sustava i osigurati tim osobama njegu i pomoć tijekom čitavog života – upozorio je kardinal i potaknuo – Vlade, ustanove i cijela društvena zajednica trebaju primjereno odgovoriti na potrebe osoba s autizmom kako bi se njegovala kultura susreta i solidarnosti nasuprot onoj koja isključuje i odbacuje. Na kraju je kardinal Turkson zahvalio obiteljima, udrugama, župnim zajednicama, socijalnim radnicima i svima onima koji sudjeluju u skrbi i promicanju cjelovitog razvoja osoba s poremećajem autizma.

(kta/rv)

Papa Franjo: Diktature počinju klevetama

Papa Franjo je na jutarnjoj Misi u Domu svete Marte, 18. lipnja 2018. u Vatikanu počeo svoje razmišljanje na temelju prvog čitanja iz Knjige o kraljevima koje opisuje događaj o Nabotu. Izraelski je kralj Ahab želio njegov vinograd i ponudio mu novac. Ali, ta je zemlja bila baština Nabotovih očeva i zato ju je odbio prodati. Nakon toga je Ahab koji je bio tvrdoglav poput djece kad ne dobiju ono što žele, ostao tužan. Zatim je na savjet svoje okrutne žene Izabele, optužio Nabota za laž, dao ga ubiti i zaposjeo njegov vinograd. Nabot je

“mučenik vjernosti baštini” koju je primio od svojih otaca, koja je vrjednija od vinograda i koja je “naslijeđe srca” – rekao je Papa.

Nabotov slučaj podsjeća na Isusovu povijest, na povijest svetoga Stjepana i svih mučenika koji su bili osuđeni na temelju kleveta – rekao je Sveti Otac i primijetio – Pokazuje na način postupanja mnogih ljudi, predsjednika vlada i država. Počinje se jednom laži i nakon što se tom klevetom uništi neka osoba ili situacija, sudi se i osuđuje. I danas se u mnogim zemljama koristi ta metoda uništavanja slobodne komunikacije.

Na primjer, zamislimo, postoji zakon o sredstvima društvenog priopćavanja i komunikaciji, i taj se zakon poništi, te se sva sredstva komunikacije dadnu jednom društvu koje kleveće, govori laži i uništava demokratski život – rekao je papa Franjo i nastavio – Zatim suci dođu suditi te oslabljene ustanove, te razorene ljude, osuđuju ih i tako se širi diktatura. Sve su diktature počele tako, kvareći komunikaciju, stavljajući komunikaciju u ruke beskrupuloznih ljudi i vlasti.

Tako je i u svakodnevnom životu, ako se želi uništiti neka osoba, počinje se s ogovaranjem, klevetanjem i navođenjem skandala – kazao je Papa i upozorio – Prenošenje je skandala vrlo zavodljivo. Istinite vijesti nisu zavodljive. Kaže se: lijepo je ono što je učinio i nastavlja se dalje. Ali, skandali izazivaju: jesi li vidio što je učinio, jesi li vidio tu situaciju; ne može se tako ići dalje. Na taj se način loše govorenje širi, te se uništava ta osoba, ta institucija i ta zemlja. Na kraju se ne sudi osobama, nego se sudi „ruševinama“ koje su nastale od osoba i institucija, jer se ne mogu braniti.

Zavodljivost skandala u komunikaciji gura čovjeka u kut, uništava ga kao što se dogodilo Nabotu koji je samo želio „biti vjeran ostavšti-

ni svojih predaka“, a ne rasprodati ju – naglasio je Sveti Otac i dodao – Primjer je u tom smislu i slučaj svetoga Stjepana koji je imao dug govor da bi se obranio, ali oni koji su ga optužili, radije su ga kamenovali nego li čuli istinu. „To je drama ljudske pohlepe“. Mnogi su ljudi uništeni zlobnim govorenjem.

Mnogi su ljudi i zemlje uništeni zbog zlih i klevetničkih diktatura – napomenuo je papa Franjo i podsjetio – Pomislimo na diktature prošlog stoljeća. Sjetimo se progona Židova. Klevetničko govorenje protiv Židova uzrokovalo je njihovo odvođenje u Auschwitz, jer „nisu zaslužili da žive“. To je užas koji se događa i danas u malim poduzećima, u osobama i u mnogim zemljama. Prvi je korak prisvojiti si komunikaciju, nakon toga uništiti, suditi i usmrtiti.

Apostol Jakov govori upravo o „razarajućoj mogućnosti zle komunikacije“ – rekao je Papa i na kraju potaknuo na ponovno čitanje događaja o Nabotu i na razmišljanje o mnogim uništenim ljudima i zemljama, o mnogim diktaturama koje su „u rukavicama“ uništile pojedine zemlje.

(kta/rv)

Afrički i europski biskupi: Rodna ideologija ugrožava ustanovu braka i obitelji

Razorna svrha određenih ideologija je jasna: erotizacija društva, panseksualnost i rodna (gender) teorija predstavljaju prijetnju ustanovi braka i obitelji, navodi se u završnom priopćenju sa susreta predstavnika Vijeća biskupskih konferencija Afrike i Madagaskara (SECAM) i Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) održanog od 12. do 15. travnja u Fatimi na kojem se raspravljalo o aktualnom i važnom pitanju značenja globalizacije za Crkvu i kulture u Europi i Africi.

Katolička Crkva, zahvaljujući svojoj univerzalnosti, bogata svojim dvijetisućljetnim iskustvom i prisutnosti u cijelom svijetu, predstavlja se kao svjedok i stručnjak za razvoj ljudske osobe i čitavog čovječanstva. Globalizacija je dinamičan, polivalentan proces koji utječe na sva područja individualnog, obiteljskog i društvenog života, uključujući ekonomiju, politiku, kulturu i religiju.

Ona je dvoznačna. S jedne strane nudi solidarnost među državama i narodima; može služiti pravdi i miru; može pomoći u dijeljenju duhovnih i materijalnih bogatstava na lokalnoj i svjetskoj razini; može širiti plemenite i konstruktivne ideje i vrijednosti.

S druge strane, kada je obilježena grijehom, kao što je danas čest slučaj, globalizacija teži prouzročiti duboki jaz između bogatih i siromašnih, između moćnih i slabih; jača borbu za vlast, za sve veći profit i hedonizam; uništava naslijeđe visoke kulture, duhovnosti i ljudskog dostojanstva, potičući razaranje samih temelja postojanja, kao što je bezuvjetno pravo na život (pobačaj, eutanazija, eugenika...). U nekim je dijelovima svijeta ustanovljeno kako određena iracionalna postmodernost čak dovodi do animalizacije čovjeka i humanizacije životinja, ističe se u priopćenju sa sastanka na kojem su sudjelovali i predsjednik SECAM-a Gabriel Mbilingi, nadbiskup Lubanga u Angoli te predsjednik CCEE-a kardinal Angelo Bagnasco, nadbiskup Genove.

Ovdje ponovno izbija u prvi plan presudna važnost vjere: štovanje Boga se ostvaruje u odnosu čovjeka s Početkom i Svršetkom povijesti i cijelim svemirom. Zahvaljujući svome odnosu s Bogom, čovjek nalazi krajnji smisao svog ovozemaljskog putovanja, koje, tako, postaje hodočašće prema Svršetku: to nije propast, već ispunjenje i punina. U vjeri čovjek, zajedno sa smislom, nalazi i moralno usmjerenje, put življenja u Dobru te stoga put dobrog življenja, dobrog života. Bez povezanosti s Bogom, čovjek - i samim tim kultura - ostaje zatočenik vremena, imanentnosti: kultura biva izložena onome što je relativno, podložno stalnim promjenama.

I umnožavanje oružanih sukoba i tragedija izbjeglica i migranata gorki su plodovi globalizacije. Crkva poziva na poštivanje stvorova, ljudske ekologije, cjelovitog humanizma, čovjeka stvorenog na sliku i priliku Božju i obdarena intrinzičnim dostojanstvom.

Razorna svrha određenih ideologija je jasna: erotizacija društva, panseksualnost i rodna (gender) teorija predstavljaju prijetnju ustanovi braka i obitelji. To ima za posljedicu sve rascjepkanije društvo bez trajnih odnosa koji osuđuje sve na samoću. Mladi su prva žrtva tih štetnih ponuda, ali s velikom nadom gledamo na predstojeću sinodu. Te ideologije povlače za sobom teške posljedice po njihov budući život, koji bi se trebao temeljiti na vjernosti i poštivanju između supružnika i svih članova obitelji. Negativni aspekti globalizacije zahtijevaju aktivnu i hrabru budnost svećenika, Bogu posvećenih osoba, vjernika laika, svih vjernika i ljudi dobre volje.

Osjetljiva zadaća pripada biskupima kao pastirima i nasljednicima apostolâ. Afrički i europski biskupi koji su sudjelovali na susretu upućuju hitni poziv na učinkovitu podršku obiteljima u njihovu odgojnom radu. U tome praćenju obitelji nužno je promicati osobne kontakte, kao i pravilno korištenje sredstava priopćivanja. Ne smije se pritom zaboraviti da obrana siromašnih, bolesnih, marginaliziranih

ranih i slabih nije nešto neobvezno, već predstavlja imperativ.

Biskupi, koji zastupaju Afriku i Europu, obnavljaju svoju predanost svojim zajednicama i kontinentima. Mole od Boga dar mira za svijet, posebno za mnoga područja u kojima se sukobi produljuju ili jačaju.

Dok zahvaljujemo biskupiji Leiria-Fatima i Svetištu na njihovu gostoprimstvu koje su nam ukazali ovih dana, povjeravamo Gospi

odgovorno zauzimanje nas samih i naših svećenika i kršćanskih zajednica za navješćivanje evanđelja te zadaću da budemo kvasac radosti i nade za sve. Osjećamo da imamo hitnu dužnost voditi svaki ljudski proces prema njegovoj punini koja se nalazi u Isusu Kristu, kaže se na kraju priopćenja sa sastanka europskih i afričkih biskupa održanog u Fatimi.

(kta/ika)

BISKUPSKA KONFERENCIJA BOSNE I HERCEGOVINE
CONFERENTIA EPISCOPORUM BOSNIAE ET HERCEGOVINAЕ

BiH - 71000 Sarajevo - Kaptol 32 - tel/fax: + 387 33 66 68 67 - e-mail: bkbih@bih.net.ba - www.bkbih.ba

Prot. br.59/2018

Sarajevo, 26. ožujka 2018.

Poziv članova Biskupske konferencije BiH na molitvu krunice od Blagovijesti do kraja svibnja 2018. za duhovnu obnovu katolika u Bosni i Hercegovini

Mi, pastiri mjesnih Crkava, pozivamo sve katolike u svojim biskupijskim zajednicama u Bosni Hercegovini da se svi zajedno i svatko osobno, obiteljski i kao članovi župnih zajednica, od svetkovine slavlja Blagovijesti, koja se ove godine liturgijski obilježava 9. travnja 2018., do svršetka Gospina mjeseca svibnja, povežemo u moljenju Gospine krunice na zajedničku nakanu: duhovna obnova katolika u cijeloj krajevnoj Crkvi u BiH.

Povijest nam svjedoči da se Crkva u našem hrvatskom narodu u teškim kušnjama ujedinjavala u molitvi i tako se uspijevala oduprijeti svim teškim izazovima te ostati vjerna Kristu, Svetom Ocu, svome domu i domovini. Pozivamo da svih tih naznačenih dana posebno molimo na ove nakane:

- za nepokolebljivu nadu i pouzdanje u uskrsloga Krista u vremenu brojnih iskušenja i sumornosti koje nam se nameću;
- za iskorjenjenje psovke koja truje vjerničko srce i vjerničko zajedništvo;
- za radosnu otvorenost životu i čin zadovoljštine za svu ubijenu nerođenu djecu;
- za slogu i vjernost u braku i obiteljsko zajedništvo;
- za istinsko poštovanje Dana Gospodnjeg i redovito sudjelovanje na slavlju sv. Mise u nedjelju i zapovijedane blagdane;
- za zauzet odgoj djece i mladih u vjeri i pružanje svjedočenja vjere vlastitim primjerom;
- za hrabro i radosno svjedočenje svoje vjere i ne odričući se svoga identiteta i voleći svoje, a poštujući tuđe;
- za iskorjenjenje svih negativnih ovisnosti koje urušavaju naše ljudsko dostojanstvo i naše vjerničko zajedništvo.

Molimo i za sve ono čime će nas Bog obnoviti, ohrabriti i učiniti postojanima na našim korijenima da uvijek budemo prepoznatljivi kao kršćani.

U svom pozivu donosimo i poticajne riječi dvojice naših svijetlih likova: blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, i sluge Božjega Josipa Stadlera:

Sidro ufanja hrvatskog naroda

„Stari pomorci, da im lađa za vrijeme bure ne bude igračkom valova, nastojali su da što prije nađu čvrsto tlo i bace sidro, koje će lađu držati na mjestu. Svaki pojedini od nas putnik je na moru ovoga života, koji plovi usred raznih bura i oluja.

I cijeli hrvatski narod jedan je takav putnik koji već 13 stotina godina plovi pučinom života u ovoj svojoj današnjoj lijepoj domovini, koju mu je podarila ruka Božja. I taj si je narod kao mudri pomorac našao također jedno čvrsto tlo, gdje je bacio sidro svog ufanja i nade da ne potone u teškim časovima života, a to je Majka Božja, Blažena Djevica Marija.

O toj dubokoj vjeri našega puka, da mu je Marija najbolja zaštitnica u životu i u smrti, svjedoče nebrojene crkve Njoj posvećene po našim brežuljcima i planinama, otocima i dolinama. O toj dubokoj vjeri našega puka svjedoče nebrojeni oltari Njoj posvećeni gotovo u svim crkvama, svjedoče nebrojeni kipovi Njoj na čast podignuti na raskršćima naših putova i cesta. Svjedoče nebrojene slike Njezine koje rese i najsiromašnije potleušice naše kao i najbogatije palače“.

Iz propovjedi bl. Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici u srpnju 1935.

Molitva krunice

„Krunica je doista najkrasnija molitva; ona obuhvaća sve, što je kršćaninu vjerovati, ufati i ljubiti; ona u sebi sadržaje najglavnije istine naše svete vjere ona je prikladna za svak dobu, za stare i mlade, za sve osobe učene i neuke za zdrave i bolesne; ona je najbolji molitvenik bez molitvene knjižice i za one koji ne znaju i koji znaju čitati, ona nam predočuje Spasitelja i djelo odkupljenja, ona nas sjeća Marije i svega što je učinila za naš spas.

Krunica se može nazvati potpuni pučki katekizam, ako se moli kako treba, te se ujedno razmišlja o tajnama naše svete vjere, koje se iza riječi Isus u 'Zdravo Marijo' spominju, i to katekizam veoma praktičan, jer ona ne sadržava samo vjerno i na kratko istine naše svete vjere, nego njom se te istine u formi molitve ujedno oživotvoruju i vrše.

Zato jedva ima bolje molitve, koja bi Bogu draža, a Marija bila milija od krunice, te će jedva biti molitve, koja će onako sigurno prodrti oblak i preko Marije do prijestola Božjega brže doći i hitrije biti uslišana kao krunica. Zato se veselim što je naš sveti otac svojoj djeci po svijetu naložio da se u svim sadašnjim nevoljama upravo krunicom obratimo na majku Mariju da preko nje svoj crkvi isprosimo potrebitu pomoć“.

Iz poslanice o molitvi krunice sluga Božjega Josipa Stadlera u rujnu 1883.

U tom duhu sve iskreno pozdravljamo preporučujući sve zagovoru i zaštiti naše Nebeske Majke Marije i zazivajući na sve obilje Božjeg blagoslova!

Vaši biskupi:

- ✠ Vinko kardinal Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski i predsjednik BK BiH, s. r.
- ✠ Mons. Tomo Vukšić, vojni biskup, s. r.
- ✠ Mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki, s. r.
- ✠ Mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i ap. upravitelj trebinjsko-mrkanski, s.r.
- ✠ Mons. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski, s. r.
- ✠ Mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki, s. r.

XIII. susret biskupa BK BiH s članovima KVRPP BiH

Trinaesti susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH održan je, 25. travnja 2018. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika BK BiH. Sudjelovali su i ostali članovi BK BiH osim dvojice koji su bili spriječeni te provincijalni poglavari i poglavarice kao i sedmero predstavnika redovničkih zajednica koje djeluju u BiH, a svoje provincijsko sjedište imaju izvan BiH.

Sudionici su saslušali izlaganje na temu duhovnih zvanja s posebnim naglaskom na obnovu pokrenutu Drugim vatikanskim saborom. Istaknuto je da svećenički i redovnički život jest savršeniji način prijanjanja uz Krista, tj. korjenito ostvarivanje evanđeoskog života kakvog je Krist preporučio i svojim životom pokazao. Rečeno je i da kriza duhovnih zvanja nastaje onda kada se ono bitno zanemari, tj. kada život po evanđeoskim savjetima nije više na cijeni, nije ideal koji treba više ostvarivati, kad postupak Krista, koji je 'ponizio sebe, uzevši lik sluge' radi ljudi nije više vrjednota za koju treba životom svjedočiti. Kao odgovor na pitanje, što bi trebalo učiniti rečeno je da, u skladu s riječima pape Benedikta XVI., život kao hod putem svetosti i nasljedovanja Krista jest izvor duhovnih zvanja. Posebno je naglašena potreba ustrajne molitve za duhovna zvanja. Sudionici su istaknuli da zvanje dolazi iz srca i kroz srce, a ukazali su i na važnost obitelji

kao Crkve u malom u kojoj rastu nova zvanja. Izneseni su i neki konkretni primjeri suradnje svećenika, redovnika i redovnica s obiteljima u službi evangelizacije i navjestiteljskog djelovanja. Razmišljalo se o pastoralu zvanja na svim razinama imajući na umu da su molitva i vjerodostojan život najbolji način promicanja zvanja.

Tijekom susreta prikazani su najvažniji naglasci iz dokumenta Kongregacije za kler: Temeljne odredbe o svećeničkom odgoju i obrazovanju Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis, koji je objavljen 2017. godine. Rečeno je da nakana novog dokumenta jest podijeliti zajednički hod u svećeništvu i redovništvu nudeći kriterije po kojima se trebaju orijentirati slušajući Riječ Božju i Crkveni nauk. Iznesen je i prikaz glavnih karakteristika spomenutog dokumenta: karakteristike formacije: ona je jedinstvena, cjelovita, tiče se zajednice i usmjerena je prema misijskoj djelatnosti Crkve; učenje: osoba u formaciji (početnoj i permanentnoj) je uvijek učenik Kristov; suobličavanje kandidata Kristu dobrom Pastiru; duhovno i pastoralno razlučivanje. Razmišljalo se o provedbi smjernica iz spomenutog dokumenta na razini Biskupske konferencije BiH. Dana je potpora zajedničkom radu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije BiH na tom planu.

*Sarajevo, 25. travnja 2018.
Tajništvo BK BiH*

BISKUPSKA KONFERENCIJA BOSNE I HERCEGOVINE
CONFERENTIA EPISCOPORUM BOSNIAE ET HERCEGOVINAЕ

BiH - 71000 Sarajevo - Kaptol 32 - tel/fax: + 387 33 66 68 67 - e-mail: bkbih@bih.net.ba - www.bkbih.ba

Prot. broj:61/2018

Sarajevo, 26. ožujka 2018.

Članovima Biskupske konferencije BiH
Franjevačkim provincijalima u BiH
Članovima Vijeća za kler BK BiH

Predmet: Poziv na V. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Preuzvišeni,
Mnogopoštovani!

U skladu sa zaključkom biskupa Biskupske konferencije BiH, ovim pozivam sve biskupe i franjevačke provincijale kao i članove Vijeća za kler BK BiH, a molim dijecezanske biskupe da pozovu svoje generalne vikare i sve dekane u svojim dijecezama, na V. Međudekanski susret koji će se održati u četvrtak, 26. travnja 2018. u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa *Petar Barbarić* u Travniku. Susret ćemo u ime Božje započeti u 9.30 sati u sjemenišnoj dvorani.

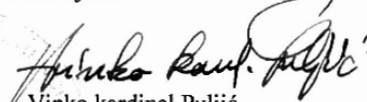
Dnevni red:

- Pozdrav predsjednika BK BiH;
- Osvrt biskupa Perića na IV. Međudekanski susret održan na istom mjestu, 27. travnja 2017.;
- Kratko izvješće tajnika Tomaševića o prikupljenim kolektama u Nedjelju solidarnosti, 4. ožujka 2018.;
- Izlaganje biskupa Vukšića na temu: Traženje rješenja za demografsko pitanje katolika u Bosni i Hercegovini - prikaz stanja (1996.-2017.) i prijedlozi;
- Diskusija;
- Zaključci.

I ovom prigodom slavit ćemo Euharistiju u 11.00 sati u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage.

U 12.15 sati predviđen je zajednički ručak te nastavak rada nakon ručka.

Radujući se našem skorom susretu, sve najiskrenije pozdravljam!

Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup metropolit vrhbosanski
 predsjednik BK BiH

Dostavlja se:

1. Naslovu;
2. Rektor u preč. Željku Mariću – Travnik;
3. Arhivu.

Peti Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Peti Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini održan je, 26. travnja 2018. u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku, koje ove godine obilježava 20. obljetnicu ponovna otvaranja. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH, a sudjelovali su svi članovi BK BiH, franjevački provincijali i generalni vikari iz Sarajeva i Mostara te biskupski vikar iz Banje Luke, članovi Vijeća za kler BK BiH i 24 od 28 dekana koliko ih ukupno ima u sve četiri biskupije u Bosni i Hercegovini: Banjolučkoj, Mostarskoj-duvanjskoj, Trebinjsko-mrkanskoj i Vrhbosanskoj nadbiskupiji.

Nakon osvrta na najvažnije naglaske s prošloga Međudekanskog susreta, sudionici su upoznati da je u Nedjelju solidarnosti u BiH, 4. ožujka 2018. prikupljeno ukupno 143.720,00 KM te da će ta sredstva biti podijeljena na 85 župa koje imaju manje od po 200 vjernika u svim biskupijama u Bosni Hercegovini. Biskupi zahvaljuju svim vjernicima koji su svojim darom, a osobito svojom molitvom pokazali spremnost dati svoju potporu onima koji žive u župama s malim brojem vjernika među kojima je najveći broj onih župnih zajednica iz kojih su vjernici prisilno prognani u nedavnom ratu te onemogućeni da se vrate na svoja ognjišta u vremenu poraća. Zahvaljuju i svim svećenicima, redovnicima i redovnicama koji su u ovu akciju ugradili i svoj doprinos.

Sudionici su saslušali izlaganje vojnog biskupa mons. Tome Vukšića na temu: „Demografska prisutnost katolika u Bosni i Hercegovini od 1996. do 2017.: Stanje, procesi, budućnost, pitanja i pastoralni izazovi“. Upoznati su s demografskim procesima katolika u Bosni i Hercegovini nakon završetka rata od 1996. do 2017. uključivo kao i s demografskim promjenama u BiH općenito. Rečeno je da to ne bi trebalo promatrati odvojeno od sličnih pojava kod pripadnika druga dva naroda u BiH niti odvojeno od sličnih događanja u okolnim zemljama u tom vremenu. Spomenuto je da je broj vjernika u pojedinim biskupijama u prv-

im godinama nakon rata polako rastao zbog povratka prognanika i iseljenika sve do 2003. godine uključivo, kada započinje opadati. Nakon osvrta na procese katoličkoga i hrvatskoga porasta i opadanja te na problem negativna priraštaja i novog iseljavanja katolika, rečeno je da je, uz brojne druge elemente, od sudbinske važnosti stavljanje snažna naglasaka na brigu za one koji su ostali u BiH, na zaustavljanje njihova iseljavanja i podizanje nataliteta. Spomenuto je i da bi od presudne koristi bilo da se donese državni plan demografske obnove i osnuje posebno Ministarstvo za njezinu provedbu. Također je u izlaganju istaknuto kako je u konkretnoj primjeni Evanđelja, nauk Crkve da je jedini njezin izvorni put „briga i odgovornost za čovjeka, kojega joj je povjerio sam Krist, (...) Riječ je o svakom čovjeku, jer svakoga obuhvaća otajstvo otkupljenja i sa svakim se Krist tim otajstvom zauvijek sjedini“ (Ivan Pavao II., Centesimus annus, 53).

Sudionici su imali prigodu iznijeti razmišljanja, prijedloge i iskustva. Spomenuti si različiti razlozi, od neotvaranja radnih mjesta preko nedostatka strategije koju su trebali donijeti odgovorni na društveno-političkoj razini do neriješena unutarnjeg uređenja BiH, zbog kojih posebno mladi odlaze izvan svoje domovine. Provincijali, generalni vikari i dekani dijele zabrinutost biskupa za budućnost krajevine Crkve imajući na umu riječi svetoga pape Ivana Pavla II. upućene članovima Biskupske konferencije BiH, 13. travnja 1997. u Sarajevu: „To vas ne oslobađa obveze da dižete proročki glas te ukazujete na nasilja, raskrinkavate nepravde, nazivate zlo pravim imenom i svim zakonitim sredstvima branite povjerene vam zajednice... Ne bojte se jasno i glasno očitovati preko svih zakonitih sredstava koja su vam na raspolaganju i ne dopustite da vas zastraši ni jedna ovozemaljska vlast. A sada, nakon prepaćenog nasilja valja ponovno izgrađivati ne samo kršćanske zajednice, nego također i građansko društvo pogođeno i raspršeno zbog tolikih nevolja. On je uz vas postavio svećenike, posvećene osobe i djelatno zauzete

vjernike koji podupiru vaše naporno djelo i spremni su slušati vaš glas kako bi ponovno procvjetao navještaj koji spasava, ljubav koja osvježuje, solidarnost koja sve ujedinjuje“.

Izneseni su također neki prijedlozi među kojima i početak uspostavljanja konkretnih znakova povezanosti između pojedinih dekanata.

Biskupi potiču dekane, župnike i sve druge pastoralne djelatnike da se i ubuduće trajno zauzimaju za sve katolike koji su ostali u Bosni i Hercegovini i koji u njoj, unatoč svim poteškoćama, vide svoju budućnost. Također ih potiču da uvijek budu otvoreni prema svima koji su otišli živjeti u druge zemlje te da, koliko im je to moguće, budu povezani s njima. Iznad svega pozivaju ih da sve vjernike hrane Božjom riječju i svetim sakramentima i tako gaje nadu utemeljenu na Kristu uskrsnome. I ovom prigodom izražavaju svoju zahvalnost svim članovima svojih biskupijskih zajednica koji ne uzmiču pred izazovima svaгдаšnjice nego žive i rade u mjestu i kraju gdje su rođeni ili pronašli zaposlenje.

Sve vjernike biskupi ponovno potiču da u srcu gaje vjeru u Božju providnost i žive u skladu s Evanđeljem. Osobito pozivaju sve na međusobnu solidarnost svjesni važnosti uzajamne povezanosti, ali i konkretnih načina pot-

pore i ljudske blizine. Još jednom ponavljaju svoj poziv „svim katolicima u svojim biskupijskim zajednicama u Bosni Hercegovini da se svi zajedno i svatko osobno, obiteljski i kao članovi župnih zajednica, od svetkovine slavlja Blagovijesti, koja se ove godine liturgijski obilježava 9. travnja 2018., do svršetka Gospina mjeseca svibnja, povežemo u moljenju Gospine krunice na zajedničku nakanu: duhovna obnova katolika u cijeloj krajevnoj Crkvi u BiH“.

Susret je završen svečanim Euharistijskim slavljem u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage uza sudjelovanje brojnih hodočasnika koji su molili pokraj groba časnog sluga Božjega Petra Barbarića. Euharistijsko slavlje prevodio je i prigodnu propovijed izrekao kardinal Puljić.

Uprava i cijela sjemenišna zajednica s rektorom vlč. Željkom Marićem bila je i ovaj put gostoljubiv domaćin susreta.

Dijecezanski biskupi također su se susreli sa sjemeništarima svojih biskupija.

*Travnik, 26. travnja 2018.
Tajništvo BK BiH*

V. Međudekanski susret u Travniku

26. travnja 2018

Draga braćo u biskupstvu, draga braćo misnici, draga braćo i sestre!

Počet ću ovu svoju besjedu upravo riječjima iz Djela apostolskih. Kada se sveti Pavao našao među njima, oni ga pitaju: "Ima li u vas koja riječ utjehe za narod, govorite!". I sveti Pavao počinje od Riječi Božje. To je na svoj način poruka nama koji smo posvećeni da idemo naviještati. Ali to je i poruka svima nama koji smo kršteni i ucijepljeni u Kristovo mistično tijelo. Riječ utjehe dolazi od Božje riječi. Sveti Pavao tumači riječ Objave Božje - kako nam se Bog objavio i kako nam se darovao - upravo da ukaže na djelo spasenja.

I nama na ovim prostorima i u ovim vremenima treba riječ utjehe. Ali zato nam je i potrebno da postanemo sposobni Božju riječ čuti i prihvatiti, ne samo razumski i spoznajno. Potrebno je imati onaj osjećaj za čuti Božju riječ, a kada Ona dođe u srce, Ona pokreće. Tek kada Božje riječ siđe do srca, Ona je pokretačka snaga naše vjere i nade. Jedan od tih izvora nade jest i ova zborna molitva koju smo danas čuli - da je Bog u Isusu Kristu više obnovio naše dostojanstvo nego što je to učinio stvaranjem. I možda je potrebno da prepoznamo to svoje dostojanstvo u shvaćanju cijene našeg spasenja. Njegova muka, smrt i uskrsnuće, Njegova krv, Njegov križ. Tu leži dostojanstvo nas kao ljudskih bića i krštenika, jer smo upravo tom cijenom plaćeni. I ako želimo naći oslonac naše nade, dobro je zaviriti u to otajstvo cijene kojom smo otkupljeni. Mi rado nosimo križ, držimo ga u svojim kućama, ali taj križ nije samo znak, već je on i sadržaj u kojem mi čitamo Božju ljubav. Zato smo i molili Boga da tom svojom ljubavlju čuva nas blagoslovljene.

Na poseban način želim nama misnicima posvjestiti ovo Ivanovo evanđelje kojim on, šaljući nas u svijet, želi nama posvjestiti da ne idemo u svoje nego u Isusovo ime. Mi Isusa predstavljamo navješćujući tu riječ utjehe i nade. I možda je nama misnicima potrebno da prepoznamo dostojanstvo poslanja. Jer će

samo tako svijet moći, u tom našem stavu vjerodostojnosti i uvjerenja iz kojega govorimo, prepoznati i prihvatiti Onoga koji nas je poslao. A to je Isus Krist cijena našeg spasenja. I zato danas želim posebno ohrabriti nas u toj nadi: Isus Krist je umro za ovu Crkvu i Njemu je stalo do svakog vjernika, Njemu je stalo do spasenja. I zato moramo itekako biti otvoreni i prepustiti da On vodi i Crkvu i naš osobni život. Možda smo često preuzetni misleći da mi možemo stvar mijenjati. Bog je onaj koji mijenja. Naše je biti u ruci Božjoj. Zato Isus upozorava: "Tko vas prima, mene prima". Istinski biti produžena ruka Božja, produženo božansko srce i istinska riječ navješćaja kako bi u ovom vremenu unijeli više nade. Jer su depresija, potištenost i beznade ušli u ozračje života. Zato želimo istinski prepoznati svoje dostojanstvo i živjeti ga.

Zato smo mi biskupi, kako na početku rekoh, pozvali u ovom vremenu od Blagovijesti do kraja svibnja da udarnički molimo. Kroz povijest našeg Hrvatskog naroda i Katoličke Crkve na ovim prostorima molitva Gospi je sačuvala vjeru. Znamo da proživljavamo razne kušnje. Nisu kušnje tu zato da nas unište nego da provjere do kojih vrijednosti držimo; što je ono što je nama sveto; za što smo spremni umirati. Zato je potrebno istinski izmoliti tu snagu vjere - i nama pastirima, i svim vjernicima u našoj Crkvi i na ovim prostorima - snagu vjere da se ne bojimo izazova; da iz kušnje iziđemo kao prokušani i hrabriji svjedoci vjere; da se ne damo zatrovati ogorčenjem, kako papa Franjo kaže; da se ne damo zatrovati ovosvjetskim mjerilima koja nam se uporno nameću.

I na poseban način svjesni smo da je od početka Crkve do danas trajno bilo tih kušnja, progonstava, ponižavanja i mučeništva. Svakodnevno slušamo vijesti o tome što sve rade s kršćanima u pojedinim zemljama. To su pravi mučenici. Mi koji puta preuveličavamo naše muke, ali nije ni da ih nema. Ali i to je znak da u tim trenucima treba biti hrabar svjedok - da

posvjedočimo s kime i za koga živimo. Zato su nam sveci potrebni da nas zagovorom podupru da ne klonemo duhom; da se ne pouzdamo u svoje krhke snage znajući koliko smo krhki i nestabilni. Ali Bog u nas ima povjerenja, jer nas je htio u ovom vremenu i na ovim prostorima. I zato je potrebno da Crkva u ovom vremenu i na ovim prostorima izgradi solidarnost i slogu kao što je prva Crkva bila složna u molitvi, ljubavi i slavljenju euha-

ristije. Neka se upravo ta snaga prve Crkve pretoči u nas danas, da budemo Crkva složna i solidarna u molitvi; Crkva koja živi od euharistije; Crkva koja hrabro svjedoči svoju vjernost Bogu i svome rodu. Neka nas u tome prati zagovor i naših blaženika, i časnoga sluge, i svetaca, da se i mi uspijemo posvetiti i istinski se ostvariti na ovim prostorima.

Amen!

Održana Treća nacionalna konferencija o pastoralu mladih u BiH

Treća nacionalna konferencija o pastoralu mladih u Bosni i Hercegovini, koja nosi naziv „Crkva i mladi uoči sinode“, otvorena je u petak, 27. travnja 2018. u zgradi Ordinarijata u Banjoj Luci.

Trodnevna konferencija, koja je okupila 50 sudionika diljem Bosne i Hercegovine da bi diskutirali, razmjenjivali iskustva i ideje na temu „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja“, započela je Euharistijskim slavljem u banjolučkoj katedrali Sv. Bonaventure koju je predvodio predsjednik Odbora za mlade pri Vijeću za laike Biskupske konferencije BiH mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki.

Nakon Svete mise uslijedilo je službeno otvaranje Konferencije. Pozdravnu riječ u ime Organizacijskog odbora uputio je voditelj Ureda za mlade BK BiH i ravnatelj Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ prof. dr. Šimo Maršić. Vlč. Maršić je naglasio ulogu mladih u izgradnji Crkve a tako i Bosne i Hercegovine te istakao da je cilj ove sinode da biskupi i oni koji su odgovorni u radu s mladima čuju mlade i njihove ideje kako bi što vjerodostojnije i plodonosnije svjedočili Božju prisutnost u svijetu.

Sudionicima konferencije potom se obratio biskup Semren koji je izrazio zadovoljstvo zbog dobrog odaziva učesnika konferencije. Posebno se usredotočivši na pitanje vjere, raz-

lučivanja i poziva, naglasivši da ovom Sinodom Crkva želi iznova potvrditi vlastitu želju da susretne, prati i brine se za svakog mladog čovjeka, bez iznimke.

Sutradan u subotu, 28. travnja program je započeo Svetom misom koju je predslavio biskup banjolučki mons. Franjo Komarica. U prigodnoj propovijedi biskup Komarica je potaknuo mlade da svojim životom pokažu svijetu zauzeto svjedočenje kršćanskih vrijednosti i tako svijetu daju odgovor na Filipovo pitanje „Pokaži nam Oca“.

U radnom dijelu nacionalne konferencije uslijedilo je predavanje fra Antonija Šakote, duhovnog asistenta Frame Hercegovina, koji je predstavio predsinodalni dokument pape Franje, naglasivši potrebu za mladim prorocima u današnjem svijetu.

Uslijedio je rad po grupama, na kojima su mladi odgovarali i promišljali o pitanjima koje je fra Antonijo istaknuo iz predsinodalnog dokumenta.

U popodnevnom dijelu sudionici konferencije su obišli vjerske, kulturne i obrazovne institucije Banjolučke biskupije.

Drugo predavanje održao je vlč. Šimo Maršić na temu *Načelo Utjelovljenja - temelj pastoralu mladih*. Bitna značajka Utjelovljenja je da je Bog izišao iz svoga božanstva da bi krenuo u susret čovjeku, potaknuvši svakoga od bude-

mo na taj način inicijatori pastoralnog djelovanja, posebno među mladima.

Na večeri, sudionicima konferencije pridružio se i apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini, nadbiskup Luigi Pezzuto, koji je zajedno s biskupom Semrenom, nakon večere, sudjelovao na molitvi i klanjanju pred Presvetim za uspjeh sinode za mlade koja će se održati u listopadu 2018. godine.

Posljednji dan konferencije, u nedjelju, 29. travnja održan je plenum na kojem su doneseni zaključci konferencije gdje su mladi zajedno sa svojim svećenicima objavili Proglas, koji je jednoglasno prihvaćen. Na samom zatvaranju nuncij Pezzuto je još jednom naglasio da prioritet pastoralnog djelovanja u BiH mora biti upravo rad s mladima te da formacija mladih treba imati svoj kontinuitet u župnim zajednicama i školama.

U svome završnom govoru, čime je i zatvorena konferencija biskup Semren je istaknuo: „Dragi mladi ovih dana nas je okupio u ovo zajedništvo Duh Sveti, Duh Isusa Krista uskrsla kako bismo u zajedništvu s Njim slavili i zajedništvo Crkve u Bosni i Hercegovini prigodom III. Nacionalne konferencije mladih BK BiH s temom *Crkva i mladi uoči sinode za mlade* u Biskupskom ordinarijatu Banjolučke biskupije. Mladi u današnje vrijeme od Crkve traže razumijevanje i blizinu. Govorili smo o mladima ovih dana u svjetlu pripreme za Sinodu o mladima u listopadu tekuće godine. Slušali smo i mlade koji su „govorili o sebi“: svojim rječnikom, svojim entuzijazmom i svojom osjetljivošću. *Sinoda mladih, vjera i razlučivanje zvanja* nije samo „o mladima“, nego „za mlade“. Što se tiče svijeta mladih, „Crkva je odlučila pitati se kako pratiti mlade da prepoznaju i prihvate poziv na ljubav i na život u punini i isto tako zatražiti od samih mladih da joj pomognu identificirati danas najučinkovitije načine da naviješta Radosnu vijest“ (Dokument za pripravu XV. Opće redovite skupštine: *Mladi, vjera i razlučivanje zvanja*, 13. Siječnja 2017.). Molili smo i za našu domovinu BiH, za mlade i sve njezine stanovnike kako bismo mogli razlikovati duhove i živjeti po Božjim zakonima.

Dragi mladi, vaša radosna prisutnost, vaša žeđ za istinom i velikim idealima znakovi su

nade! Mladost ne znači pasivnost, nego ustrajan trud u dostizanju važnih ciljeva, pa i uz visoku cijenu; mladost ne znači zatvarati oči pred teškoćama, već odbacivati kompromise i osrednjost; mladost ne znači bijeg i udaljavanje, već nastojanje oko solidarnosti sa svima, osobito s najslabijima. Crkva računa na vas, jer ste spremni i sposobni za još veće pothvate i za još plemenitije žrtve. Zato od vas tražimo da se ne odvajate jedni od drugih, nego da uvijek budete jedni s drugima, kako biste uživali u ljepoti bratskoga zajedništva i u djelotvornosti vaših nastojanja, razlikujući duhove.

Zahvaljujem svima koji su omogućili da se konferencija održi: Biskupskoj konferenciji BiH što je prepoznala potrebu o održavanju i logističkoj potpori, preuzvišenom nunciju, nadbiskupu Luigiu Pezzutu za potporu, za prvi komentar Proglasa i nadahnutu homiliju, svim članovima Odbora za mlade BK BiH koji su zdušno radili na pripremanju programa, izboru predavača i bdjeli na njihovu realiziranju, predavačima na ljubavi i stručnosti, svim povjerenicima za pastoral mladih, kao i voditeljima i voditeljicama skupina mladih, kao i samim mladima koji su sudjelovali kao predstavnici svojih zajednica. Na kraju se zahvaljujem i predstavnicima medija „koji su prenijeli dobre, radosne vijesti s ovoga skupa“ kao i domaćinima na gostoljubivosti i sestrama na uslužnosti. Također zahvaljujem svakom pojedinačno i svima zajedno za svaki doprinos za ovaj susret i za Duha Svetoga kojim ćete svjedočiti u svojim bazičnim zajednicama što smo iskusili ovih dana u Banja Luci.“

Posljednji dan konferencije, Svetu misu u banjolučkoj katedrali je predslavio, nuncij Pezzuto, koji je poručio svim sudionicima da Isus vjerno čuva i drži svoje obveze, istaknuvši da: „On nikada ne napušta trsa, jer je On dobra loza. Možemo li i mi za sebe isto reći? Jesmo li dobri trsovi, jako angažirani i motivirani da ostanemo ujedinjeni s lozom“.

Kroz sva tri dana, na Svetim misama, pjesmom i molitvom su sudjelovali članovi zbora Frame Petrićevac.

(kta)

Proglas sudionika III. Nacionalne konferencije o pastoralu mladih u BiH

Po završetku Konferencije i u skladu s temom svečano izjavljujemo:

- Zahvalnost Trojedinom Bogu što smo imali priliku susresti se na ovoj Konferenciji te diskutirati o temi Mladi, vjera i razlučivanje zvanja i tako se uključiti u pripremu za XV. Redovnu opću biskupsku sinodu koja će se održati u listopadu 2018. godine.

- Svjesni vrijednosti i važnosti uloga naših obitelji i škole u formaciji mlade osobe, kao i drugih utjecaja na identitet, smatramo da Crkva svojim djelovanjem može pomoći mladima u razvijanju naših talenata, sposobnosti, te jačati osjećaj pripadnosti.

- Naše društvo obilježeno je ranama prošlosti i etničkim i religijskim različitostima. Želimo potaknuti susrete koji će doprinijeti pomirenju i suživotu.

- Mi mladi živimo u različitim strahovima koji nerijetko paraliziraju naše djelovanje u društvu. Stoga trebamo ohrabrenje kako bismo u duhu Istine razlučivali o svojim odlukama, te bili spremni na žrtvu i strpljenje u ostvarenju svojih ciljeva.

- Mi mladi primjećujemo da bi se trebalo više pozornosti dati aktualizaciji Božje riječi, te se s više poštovanja odnositi prema svetom prostoru i svetim činima.

- Želimo da Crkva bude prisutnija u razlučivanju zvanja nas mladih kako bismo svojim životom zauzeli svjedočili vjeru.

- Mi želimo biti protagonisti u sudjelovanju donošenja odluka stvarajući na taj način osjećaj odgovornosti i razvoj kritičkog mišljenja.

- Želimo da Crkva ohrabruje i prati nas mlade u našem sazrijevanju i formaciji kroz različite inicijative (karitativne, humanitarne, edukativne i duhovne), koje nam omogućuju rast prema ostvarenju punine života.

- Po načelu Utjelovljenja pozvani smo ostvarivati svoje poslanje da bismo u svijetu rana, nesuglasica i gubitka samopoštovanja pokazali Kristovo lice. Prihvatimo Njegov zahtjev, to jest budimo Facebook Isusa Krista promičući vrijednosti vjere, nade i ljubavi.

- Samo oduševljeni oduševljavaju!

Obiteljski dan na Kupresu na razini BK BiH

Prot.br. 109/2018

Sarajevo, 14. lipnja 2018.

Dijecezanskim biskupima u BiH:
Kardinal Vinko Puljić - Sarajevo
Mons. Franjo Komarica - Banja Luka
Mons. Ratko Perić - Mostar
Mons. Tomo Vukšić – Sarajevo

Predmet: Priprema i sudjelovanje na Obiteljskom danu u BiH

Draga braćo u biskupstvu!

U svojstvu predsjednika Organizacijskog odbora za proslavu Obiteljskog dana u Bosni i Hercegovini molim vas, dijecezanske biskupe, da uputite dopis župnicima i vojnim kapelanima s konkretnim informacijama u vezi s Obiteljskim danom u Bosni i Hercegovini koji će se održati u **nedjelju, 29. srpnja 2018.** u župi Svete Obitelji u Kupresu. Dogovoren je sljedeći program:

Subota, 28. srpnja 2018. u 18 sati – Sveta misa uočnica u crkvi Svete Obitelji u Kupresu. Nakon Svete mise bit će upriličen prigodni koncert uz sudjelovanje raznih zborova i pjevačkih skupina.

Nedjelja, 29. srpnja 2018.

- 10 sati - prigoda za ispovijed (zamoliti svećenike da budu na raspolaganju, a bit će pozvani i ispovjednici milosrđa); tijekom ispovijedi zajednička molitva krunice;
- 11 sati – svečano Euharistijsko slavlje u župi Svete Obitelji u Kupresu; liturgijsko pjevanje animirat će združeni župni zborovi iz Kupresa i okolnih župa.

U prilogu uz ovaj dopis šaljem u elektroničkom obliku prigodne plakate koje će Tajništvo BK BiH dostaviti Ordinarijatima, a Ordinarijati potom župama i crkvenim institucijama na teritoriju svoje biskupije.

U skladu sa zaključkom sjednice Organizacijskog odbora, molim dijecezanske biskupe da u dopisu preko župnika pozovu župne i druge crkvene zajednice da, kao pripravu na Obiteljski dan u BiH, zajednički mole „Molitvu Presvetom Trojstvu za obitelj“ kojom su biskupi Biskupske konferencije završili svoju Poslanicu obiteljima upućenu za Nedjelju Presvetog Trojstva, 11. lipnja 2006. Predlažem da ova molitva bude zajednički moljena mjesec dana, od svetkovine sv. Petra i Pavla, 29. lipnja do Obiteljskog dana, 29. srpnja 2018.:

Molitva Presvetom Trojstvu za obitelj

Slavimo te Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si dostojanstvo obitelji ustanovio na sliku svoga Trojstvenog zajedništva ljubavi.

Klanjamo ti se, Gospodine Isuse Kriste, Otkupitelju naš, jer si se udostojao roditi u ljudskoj obitelji i jer si svojom žrtvom na križu bračnu ljubav od rane grijeha iscijelio, te bračno i obi-

teljsko zajedništvo ljubavi i vjernosti učinio sakramentom svoga saveza s Crkvom.

Hvalimo te, Duše Sveti Tješitelju, koji po sakramentu ženidbe, zajedničkoj molitvi i nedjeljnoj euharistiji, kršćansku obitelj neraskidivo ujedinjuješ i posvećuješ, da može biti svetište života i škola kršćanske ljubavi.

Ponizno te molimo, Svemogućí Bože, da se po uzoru na Svetu Obitelj, u našem kršćanskom domu, ostvari božanski naum o braku i obitelji - da naša obitelj bude istinska zajednica vjere, života i ljubavi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen!

U prilogu dostavljam u elektroničkom obliku tehnički obrađeni letak na kojem je, uz spomenutu *Molitva Presvetom Trojstvu za obitelj*, dodana i molitva *Ispovijest vjere Hrvata katolika* kako je to bilo učinjeno i 2006. godine kada je započeto s održavanjem studijskih dana o obiteljima u tri biskupijska sjedišta. Župnici mogu na dekanatskoj razini ili svatko za sebe otisnuti ove letke u željenom broju primjeraka.

Također molim da u dopisu župnicima bude upućen i poziv da organiziraju sudjelovanje svojih župljana na Obiteljskom danu u BiH te da do 10. srpnja 2018. prijave Ordinarijatima okvirni broj sudionika koji će doći na organiziran način posebno odvajajući one vjernike kojima će biti potrebno noćenje. Naime, postojat će mogućnost da vjernici iz udaljenih župa dođu u subotu te zanoće kod obitelji u Kupresu ili u obližnjim župama. Pošto u Ordinarijatima dobiju informacije o broju vjernika kojima će biti potrebno noćenje, bit će upućen dopis župnicima u blizini Kupresa da zamole obitelji u svojim župama da ugoste ove vjernike. Za koordinaciju ovih aktivnosti bit će na raspolaganju Tajništvo BK BiH pa bi Tajništvu trebalo 11. srpnja dostaviti informacije o broju vjernika u pojedinoj biskupiji kojima je potrebno noćenje. Bit će potrebno Tajništvu dostaviti i okvirnu informaciju o ukupnom broju vjernika koji planiraju doći na organiziran način kako bi se donijela odluka, hoće li Sveta misa biti u crkvi ili vani.

Molim da u dopisu još jednom budu pozvani župnici da animiraju sve svoje vjernike, a ne samo one koji će ići u Kupres, na molitvenu pripravu za Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini kada će se u molitvi ujediniti sve obitelji u našoj krajevnoj Crkvi.

Zahvaljujući svakome od Vas za bratsku suradnju, rado Vam stojim na raspolaganju za sve prijedloge i sugestije i iskreno Vas pozdravljam!

*Mons. Marko Semren
predsjednik Vijeća za obitelj BK BiH*

Kalendar liturgijskih i drugih slavlja za medijsko praćenje u 2018. godini u okviru Katoličke Crkve u BiH

Kalendar liturgijskih i drugih slavlja za medijsko praćenje u 2018. godini u okviru Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini

Stručno tijelo za prijenose liturgijskih slavlja, koje je 1. prosinca 2017. osnovala Biskupska konferencija BiH u skladu s dokumentom BK BiH iz 2010. godine pod naslovom: *Temeljne odredbe BK BiH za televizijski, radijski i internetski prijenos liturgijskih slavlja*, izradilo je kalendar katoličkih liturgijskih i drugih slavlja za medijsko praćenje u Bosni i Hercegovini u 2018. godini. Spomenuto Stručno tijelo po prvi put je napravilo ovakav godišnji kalendar pa nije bilo moguće obuhvatiti sva slavlja koja će se u 2018. godini događati unutar Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini. Zato će nastojati svake godine dopunjavati ovaj kalendar te ga, za razliku od ove 2018., objaviti odmah početkom godine.

SIJEČANJ

Ponedjeljak, 1. siječnja 2018.:

- Svetkovina Marije Bogorodice, Svjetski dan molitve za mir, katedrala Srca Isusova u Sarajevu (10:30h);

Četvrtak, 18. siječnja 2018.:

- Početak Molitvene osmine za jedinstvo kršćana; Bogoslužje riječi u organizaciji Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u katedrala Srca Isusova u Sarajevu uz sudjelovanje predstavnika Mitropolije dabrobosanske (18:00h)

Subota, 20. siječnja 2018.:

- U katedrali Srca Isusova u Sarajevu Koncert kršćana Sarajeva u organizaciji Biskupske konferencije BiH;

Četvrtak, 25. siječnja 2018.:

- Završetak Molitvene osmine za jedinstvo kršćana;

- Molitva u Sabornoj pravoslavnoj crkvi u Sarajevu u organizaciji Mitropolije dabrobosanske i uz sudjelovanje predstavnika Katoličke Crkve;

- Dan Katoličkog školskog centra „Sv. Pavao“ u Zenici;

Srijeda, 31. siječnja 2018.:

- Spomendan don Bosca:

- Dan Katoličkog školskog centra „Don Bosco“ u Žepču;

- 20. obljetnica smrti misionara fra Vjeke Ćurića u župi Osova pokraj Žepča;

VELJAČA

Petak, 2. veljače 2018.:

- Prikazanje Gospodinovo, Svijećnica, Dan posvećenog života:

- Središnja Misna slavlja uz sudjelovanje redovnika i redovnica u katedralama u: Banjoj Luci, Mostaru i Sarajevu;

- Nacionalni seminar učitelja formacije Franjevačkog svjetovnog reda (OFS) BiH u Bijelom Polju (Potoci) pokraj Mostara koji traje do 4. veljače.

Subota, 3. veljače 2018.:

- Obljetnica smrti fra Lovre Milanovića u Donjoj Tramošnici pokraj Gradačca;

Srijeda, 7. veljače 2018.:

- Obilježavanje obljetnice pobijenih franjevaca na Širokom Brijegu;

OŽUJAK

Petak, 9. veljače 2018.:

- Franjevačka škola animatora U Franjevačkom samostanu u Visoko koja traje do 11. veljače;

Nedjelja, 4. ožujka 2018.:

- Tjedan solidarnosti i Nedjelja solidarnosti:

- Predsjednik Hrvatskog Caritasa mons. Josip Mrzljak u zajedništvu s biskupom Komaricom slavit će toga dana Svetu misu u samostanskoj i u župnoj crkvi u Jajcu.

- Zajedničko Misno slavlje članova Austrijske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u katedrali Srca Isusova u Sarajevu u 18 sati; predsjedja i propovijeda bečki nadbiskup kardinal Christoph Schönborn;

Ponedjeljak, 5. ožujka 2018.:

- Prijepodneвно zajedničko zasjedanje članova Austrijske BK i BK BiH te nastavak zasjedanja Austrijske BK do 8. ožujka u Svećenikom domu Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu;

Utorak, 13. ožujka 2018.:

- Obljetnica izbora pape Franje:

- zajedničko Euharistijsko slavlje članova Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u katedrali Srca Isusova u Sarajevu u 18 sati;

Srijeda, 14. ožujka 2018.:

- 20. redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije u Svećeničkom domu u Sarajevu;

Ponedjeljak, 19. ožujka 2018.

- Svetkovina sv. Josipa:

- proslava zaštitnika Mostarsko-duvanjske biskupije i prijenos Mise iz Katedrale u Mostaru na kojoj sudjeluju biskupi Biskupske konferencije BiH;
- patroni župa: Lištani pokraj Livna, Gornja Dubica pokraj Odžaka, Sarajevo - Marijin Dvor, Rankovići pokraj Novog Travnika, Zavidovići, Zenica, Špionica, Drvar, Nova Topola, Prijedor, Trn pokraj Banje Luke, Vinjani pokraj Posušja;

Utorak, 20. ožujka 2018.:

- 72. redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru koje završava u srijedu 21. ožujka konferencijom za novinstvo u 12 sati;

Veliki petak, 30. ožujka 2018.:

- Obredi Velikog petka u katedralama i drugim crkvama; preporučuje se medijski posebno pratiti obrede u franjevačkom samostanu Gorica u Livnu;

TRAVANJ

Nedjelja, 1. travnja 2018.:

- USKRS:

- Euharistijska slavlja u katedralama i drugim crkvama;

Srijeda, 11. travnja 2018.:

- 24. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije koji započinje Euharistijskim slavljem u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda, a nastavlja se radnim dijelom u Svećenički dom u Sarajevu;

Četvrtak, 19. travnja 2018.:

- Dan Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku

Subota, 21. travnja 2018.:

- Ministrantsko zborovanje Vrhbosanske nadbiskupije koje započinje Euharistijskim slavljem u katedrali Srca Isusova, a nastavlja se natjecateljskim program i prostorijama Katoličko školskog centra u Sarajevu;
- Dan molitve za duhovna zvanja u organizaciji Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica: služba riječi, svjedočanstva i euharistijsko klanjanje u crkvi Kraljice krunice na Banjskom Brijegu u Sarajevu u 19 sati;

Srijeda, 25. travnja 2018.:

- Susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH, a popodne susret s franjevačkim provincijalima u BiH;

Četvrtak, 26. travnja 2018.:

- Peti međudekanski susret u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku.

Subota, 28. travnja 2018.:

- Vjeronaučna olimpijada u organizaciji Katehetskog ureda Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u Livnu;

Nedjelja, 29. travnja 2018.:

- Dan Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina i 75. obljetnica osnutka (osnovana 29. travnja 1942.)

SVIBANJ**Utorak, 1. svibnja 2018.:**

- Otvaranje svibanjskih pobožnosti Blaženoj Djevici Mariji na području Vrhbosanske nadbiskupije u svetištu u Olovu;
- Početak kanonske vizitacija vrhovne glavarice Družbe Kćeri Božje ljubavi s. Marie Dulce Adems sestarskih zajednica u Bosni i Hercegovini koja će trajati do 9. svibnja, a u Sarajevu će boraviti od 5. do 8. svibnja;

Subota, 5. svibnja 2018.:

- 21. susret ministranata Bosne Srebrene u Visokom;

Subota, 9. svibnja 2018.

- 6. Međunarodna duhovna obnova za život u Međugorju koja će trajati do 12. svibnja;

Subota, 12. svibnja 2018.

- Spomendan sv. Leopolda Bogdana Mandića:
 - patron župe i svetišta u Maglaju;
- Obilježavanje obljetnice smrti vlč. Filipa Lukende i s. Cecilije Grgić u župi Presnače pokraj Banje Luke;

Nedjelja, 13. svibnja

- Euharistijsko slavlje u biskupijskom svetištu Kraljice Mira u Hrasnom pokraj Stoca;

Ponedjeljak, 21. svibnja 2018.:

- Prijenos Euharistijskog slavlja iz stolne crkve Marije Majke Crkve u Mostaru koja slavi svoj patron;

Četvrtak, 24. svibnja 2018.:

- Brodsko Vinogorje pokraj Slavenskog Broda - obilježavanje 150. Spomen-obljetnice svećeničkog ređenja sluga Božjega Josipa Stadlera, blagoslov Stadlerove spomen kuće i Dan Služavki Malog Isusa Sarajevske Provincije Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije

Subota, 26. svibnja 2018.:

- Komušina pokraj Teslića – proslava Dana mladih Vrhbosanske nadbiskupije;

Četvrtak, 31. svibnja 2018.:

- Svetkovina Tijelova;

LIPANJ

Petak, 8. lipnja 2018.:

- Svetkovina Srca Isusova:

- Misno slavlje u biskupijskom svetištu Srca Isusova u Studencima pokraj Ljubuškog;
- Svečano Misno slavlje u povodu 150. spomen-obljetnice Stadlerova svećeničkog ređenja u katedrali Srca Isusova u Sarajevu

Nedjelja, 10. lipnja:

- Sarajevo - vanjska proslava Srca Isusova, naslovnika Vrhbosanske nadbiskupije, Euharistijskim slavljem u katedrali Srca Isusova u Sarajevu;

Srijeda, 13. lipnja:

- Spomendan sv. Antuna Padovanskog:

- proslava u franjevačkoj samostanskoj crkvi sv. Ante na Bistriku u Sarajevu i franjevačkoj samostanskoj i župnoj crkvi na Petrićevcu u Banjoj Luci;
- Misno slavlje u župi Humac (Ljubuški) koja slavi patron sv. Ante Padovanskog;
- proslava patrona u župama: Boće pokraj Brčkog, Bugojno, Bukovica pokraj Dervente, Busovača, Dobretići pokraj Jajca, Drijenča pokraj Tuzle, Gračac pokraj Prozora, Lukavac, Rastičevo pokraj Kupresa, Sivša pokraj Doboja, Sočanica pokraj Dervente, Gornja Močila-Sijekovac pokraj Bosanskog Broda, Vukanovići pokraj Kaknja, Žepče, Podhum-Žitače pokraj Konjica, Bihać, Čuklić pokraj Livna, Prnjavor, Stratinska (Banjolučka biskupija), Grabovica pokraj Buškog jezera, Ploče-Tepčići pokraj Čitluka, Raskrižje pokraj Gruda, Sutina pokraj Posušja, Šuica.

Četvrtak, 14. lipnja 2018.:

- 7. Hodočašće osoba s invaliditetom u Međugorju koje traje do 17. lipnja;

Nedjelja, 24. lipnja 2018.:

- Svetkovina rođenja sv. Ivana Krstitelja:

- patron župe u svetišta u Podmilačju pokraj Jajca;
- patron u samostanskoj crkvi redovnika trapista „Marija Zvijezda“ u Banjoj Luci;
- patroni župa: Bijelo Brdo pokraj Dervente, Donja Tramošnica pokraj Gradačca, Jelah pokraj Tešnja, Kraljeva Sutjeska pokraj Kaknja, Lug-Brankovići pokraj Žepča, Otinovci-Kupres, Podmilačje, Tarčin, Travnik, Uzdol pokraj Prozora, Živinice, Bosanski Aleksandrovac pokraj Banje Luke, Podhum pokraj Livna, Ravska pokraj Ljubije, Konjic, Roško Polje pokraj Tomislavgrada, Ružići pokraj Gruda, Stjepan Krst pokraj Stoca.

- 26. Hodnja mira: Humac u Međugorju;

Petak, 29. lipnja 2018.:

- Svetkovina sv. Petra i Pavla:

- svećenička ređenja u katedralama;

SRPANJ

Nedjelja, 1. srpnja:

- Proslava Papinog dana u organizaciji Apostolske nuncijature s Euharistijskim slavljem u katedrali Srca Isusova u Sarajevu.

- Svetkovina Predragocjene Krvi Gospodina Našega Isusa Krista:

- svečana proslava u Samostanu sestara Klanjateljica Krvi Kristove „Novi Nazaret“ u Banjoj Luci;

Ponedjeljak, 2. srpnja 2018.:

- 23. Međunarodna duhovna obnova za svećenike u Međugorju koja završava 7. srpnja;

Nedjelja, 8. srpnja 2018.

- Euharistijsko slavlje u župnoj i samostanskoj crkvi u Tomislavgradu u kojoj je proslava sv. Nikole Tavelića;

Petak, 13. srpnja 2018.:

- 73. redovito zasjedanje Biskupske konferencije BiH u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci koje završava 14. srpnja konferencijom za novinstvo u 12 sati

Nedjelja, 15. srpnja 2018.:

- Proslava patrona Banjolučke biskupije i katedrale Euharistijskim slavljem u 10 sati u katedrali u Banjoj Luci;

Petak, 20. srpnja:

- Blagdan Sv. Ilije, zaštitnika zemlje BiH:

- patroni župa: Bosanski Brod, Čemerno pokraj Sarajeva, Doljani pokraj Prozora, Kandija pokraj Bugojna, Korićani na Vlašiću, Rostovo pokraj Novog Travnika, Ularice pokraj Doboja, Turić pokraj Gradačca, Bos. Grahovo, Glamoč, Kruševo pokraj Čitluka, samostalna kapelanija Masna Luka-Polja podno Čvrsnice;
- predlaže se posebno medijski popratiti proslavu patrona u uništenim župama Liskovica pokraj Mrkonjić Grada Solakova Kula pokraj Konjica te u župama: Stolac, Kiseljak i Zenica.

Subota, 21. srpnja 2018.:

- Obljetnica smrti fra Stjepana Barišića u mjestu Donja Vast u župi Uzdol pokraj Prozora;

Nedjelja, 22. srpnja 2018.:

- Komemoracija fra Lovri Karauli u mjestu Žirović pokraj Livna;

Srijeda, 25. srpnja

- Molitveno sjećanje na pobijene u mjestu Briševo u župi župa Stara Rijeka pokraj Prijedora;
- Franjevački hod kroz Bosnu koji započinje 25. srpnja a završava 5. kolovoza;

Petak, 27. srpnja 2018.:

- 17. Dan molitvenog sjećanja na mučenike i žrtve Banjolučke biskupije kojim se komemorira sve mučenike i žrtve ratova i totalitarizama XX. st. s područja Banjolučke biskupije:

- Euharistijsko slavlje u Drvaru;

Subota, 28. srpnja 2018.:

- Obilježavanje 150. obljetnice župe Gradačac;

Nedjelja, 29. srpnja 2018.:

- Obiteljski dan na razini Biskupske konferencije BiH u crkvi Svete Obitelji u Kupresu;

Utorak, 31. srpnja 2018.:

- Spomendan sv. Ignacija Lojolskog:

- proslava patrona u župi na Grbavici u Sarajevu koju vode članovi Družbe Isusove;

KOLOVOZ**Srijeda, 1. kolovoza 2018.:**

- 29. Međunarodni festival mladih u Međugorju koji završava 6. kolovoza;

Subota, 11. kolovoza 2018.:

- Proslava sv. Klare Asiške u samostanu sestara Klarisa U Brestovskom pokraj Kiseljaka;

Srijeda, 15. kolovoza:

- Svetkovina Uznesenje Blažene Djevice Marije (Velika Gospa)

- preporučuje se posebno medijski popratiti proslavu Velike Gospe u Gospinim svetištima: Stup (Sarajevo), Olovu i Komušini pokraj Teslića te u samostanskim i župnim crkvama na Širokom Brijegu i na Šćitu u Rami te u uništenim župama Sokoline pokraj Kotor Varoša i Koraće pokraj Bosanskog Broda koje slave svoj patron;
- patron slave župe: Breške pokraj Tuzle, Dolac pokraj Travnika, Haljinići pokraj Kaknja, Kreševo, Osova pokraj Žepča, Tolisa pokraj Orašja, Trebinja pokraj Ravnog, Suho Polje na Kupresu, Uskoplje, Dolina pokraj Bosanske Gradiške, Ivanjska pokraj Banje Luke, Jajce, trapistička crkva Marija Zvijezda, Sanski Most, Gradac pokraj Neuma, Goranci pokraj Mostara, Nevesinje, Prisoje pokraj Tomislavgrada, Seonica pokraj Tomislavgrada, Dračevo pokraj Čapljine;

Četvrtak, 16. kolovoza 2018.:

- Spomendan sv. Roka:
 - proslava u župi Kotor Varoš;

RUJAN

Subota, 1. rujna 2018.:

- Redovnički dan u franjevačkom samostanu u Visokom u organizaciji Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica;
- Katehetski dan u Maglaju;

Subota, 8. rujna 2018.:

- Blagdan Rođenja BDM:
 - preporučuje se posebno medijski popratiti patron župe u Brestovsko pokraj Kiseljaka te u uništenim župama: Brusnica pokraj Bosanskog Broda, Kulaši pokraj Prnjavora, Sasina pokraj Sanskog Mosta i Ključ;
 - patron župa: Trebinje – katedrala; Bežlja, Husino, Modriča, Ulice, Kotor Varoš, Ljubunčić pokraj Livna, Polog pokraj , Mostara; Vinica pokraj Aržana i Ravno;

Četvrtak, 13. rujna 2018.:

- Obljetnica posvete katedrale Srca Isusova u Sarajevu;

Petak, 14. rujna 2018.:

- blagdan Uzvišenja Sv. Križa:
 - Misno slavlje u katedrali u Mostaru na obljetnicu posvete katedrale i biskupskoga ređenja mons. Ratka Perića
 - Dan Franjevačke provincije Bosne Srebrene – Kapitul „na rogožinama“;
 - Misno slavlje u župi Uzdol u 11 sati;

Subota, 15. rujna 2018.:

- Godišnji susret Prijatelja Maloga Isusa u katedrali Srca Isusova u Sarajevu;

Ponedjeljak, 17. rujna 2018.:

- Rane sv. Franje:
 - Misno slavlje na ostacima srednjovjekovnog franjevačkog samostana iz 14. stoljeća na zidinama u Gornjoj Skakavi pokraj Brčkog;
 - slavlje redovničkog oblačenja i polaganja prvih zavjeta naših novakinja Školskih sestara franjevki Krista Kralja Provincije Svete obitelji u Bijelom Polju pokraj Mostara;

Petak, 21. rujna 2018.:

- Hodočašće putem blaženih Drinskih mučenica koje završava 23. rujna;

Nedjelja, 23. rujna 2018.

- Euharistijsko slavlje iz katedrale u Trebinju - sv. Mihovil, zaštitnik Trebinjsko-mrkanske biskupije;
- Otvaranje jubilarne 100. godišnjice osnutka Provincije Božje Providnosti sestara Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu;

Četvrtak, 27. rujna 2018.:

- Sestre Milosrdnice slave svoga zaštitnika:
 - Misno slavlje u crkvi sv. Vinka u Sarajevu koja slavi svoj patron;

Nedjelja, 30. rujna 2018.:

- Dan sredstava društvenih priopćivanja, mjesto

LISTOPAD

Četvrtak, 4. listopada 2018.:

- Spomendan Sv. Franje:
 - Dan Katoličkog školskog centra „Sv. Franjo“ u Tuzli;

- preporučuje se medijski popratiti proslavu patrona uništene župe Vrbanjci pokraj Kotor Varoša;
- Patron župa: Dobrinja (Sarajevo), Guča Gora pokraj Travnika, Rumboci pokraj Prozora, Srednja Slatina pokraj Modriče, Šikara pokraj Tuzle, Zovik pokraj Brčkog, Žeravac pokraj Bosanskog Broda, Bila pokraj Viteza, Mahovljani pokraj Banje Luke, Bukovica pokraj Tomislavgrada, Čapljina, Gradac Posuški pokraj Posušja, Rasno pokraj Širokog Brijega, Rašeljke pokraj Buškog jezera;

Nedjelja, 7. listopada 2018.:

- Proslava redovničkih jubileja Školskih sestara franjevki Krista Kralja Provincije Svete obitelji u Bijelom Polju pokraj Mostara;

Četvrtak, 18. listopada 2018.:

- Blagdan sv. Luke:

- Dan Katoličkog bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu;

Subota, 20. listopada 2018.:

- XVII. Molitveni dan za Domovinu i XV. Hodočašće Oružanih i redarstvenih snaga BiH – procesija na Bobovac u 10 sati i Euharistijsko slavlje na Bobovcu u 11 sati.

Nedjelja, 21. listopada 2018.:

- Kraljeva Sutjeska - X. nacionalno hodočašće Franjevačkog svjetovnog reda (OFS) BiH

Ponedjeljak, 22. listopada 2018.:

- Spomendan sv. Ivana Pavla II.:

- Nadbiskupijski centar za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ u Sarajevu;

Srijeda, 24. listopada 2018.:

- Misno slavlje u samostanu sestara Služavki Malog Isusa „Egipat“ u Sarajevu u povodu 128. rođendana Družbe;

Subota, 27. listopada 2018.:

- Framafest U Sarajevu;

STUDENI**Četvrtak, 1. studenog 2018.:**

- Svi Sveti:

- Svete mise u katedralama, crkvama i na grobljima
- Misno slavlje na groblju Masline u Mostaru

Nedjelja, 4. studenog 2018.:

- Euharistijsko slavlje u katedrali Srca Isusova u Sarajevu u 18 sati na kojem sudjeluju biskupi Biskupske konferencije BiH;

Ponedjeljak, 5. studenog 2018.:

- 74. redovito zasjedanje BK BiH u prostorijama Biskupske konferencije BiH koje će završiti 6. studenog 2018. tiskovnom konferencijom u 12 sati;

Srijeda, 7. studenog 2018.:

- 19. Međunarodna duhovna obnova za bračne parove u Međugorju;

Četvrtak, 8. studenog 2018.:

- Dan Franjevačke teologije u Sarajevu;

Utorak, 13. studenog 2018.:

- Komemoracija ubijenih fratara u Fojnici;

Srijeda, 21. studenog 2018.:

- Središnja proslava 150. obljetnice osnutka Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu;

Utorak, 27. studenog 2018.:

- Sarajevo - humanitarni koncert s prodajnom izložbom *Imaj srce* u organizaciji sestara Služavki Malog Isusa za školovanje djece u Stadlerovu dječjem „Egipat“.

PROSINAC

Nedjelja, 2. prosinca 2018.:

- Prva nedjelja Došašća:

- đakonsko ređenje u katedrali u Sarajevu tijekom Euharistijskog slavlja u 10:30 sati;

Petak, 7. prosinca 2018.:

- Sestre Služavke Maloga Isusa svečano će obilježiti Patron Provincije sa svečanom posvetom Blaženoj Djevici Mariji i svečanom akademijom u spomen 100. obljetnice smrti sluge Božjega Josipa Stadlera.

Subota, 8. prosinca 2018.:

- Svetkovina Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije:

- svečana proslava 100. obljetnice smrti sluge Božjega Josipa Stadlera u sarajevskoj Prvostolnici; proslava patrona Provincije sestara Služavki Maloga Isusa sa svečanom posvetom Blaženoj Djevici Mariji; Studijski dan u prigodi spomena 100. obljetnice smrti sluge Božjega Josipa Stadlera u organizaciji Vrhbosanske nadbiskupije i Katoličkog bogoslovnog fakulteta;

Subota, 15. prosinca:

- Spomendan blaženih Drinskih mučenica:

- Euharistijsko slavlje u crkvi Kraljice krunice, svetištu blaženih Drinskih mučenica na Banjskom Brijegu u Sarajevu;

Utorak, 25. prosinca 2018.:

- BOŽIĆ:

- Euharistijska slavlja u svetoj božićnoj noći i tijekom dana u katedralama i crkvama

Ponedjeljak, 31. prosinca 2018.:

- Svete mise zahvalnice u katedrala i drugim crkvama.

Članovi Stručnog tijela za prijenose liturgijskih slavlja otvoreni su dati potrebne informacije:

- Mons. Ivica Božinovića, ekonom Banjolučke biskupije (065 520 815);
- Fra Damir Pavić, tajnik Franjevačke provincije Bosne Srebrene (063 294 864);
- P. Siniša Štambuk, glavni urednik Radio Marije BiH (062 975 788);
- Vlč. Josip Vajdner, glavni urednik Katoličkog tjednika i urednik portala Nedjelja.ba (063 482-851);
- Gospodin Mario Glibić (063 406 420 - predstavnik Mostarsko-duvanjske i Trebinjskomrkanske biskupije);
- Gđica Marina Knežević, urednica vjerskog programa na Federalnoj televiziji (063 999 030);
- Mons. Ivo Tomašević, generalni tajnik BK BiH i glavni urednik KTA BK BiH (063 883 188).

SEGRETERIA DI STATO

PRIMA SEZIONE - AFFARI GENERALI

Dal Vaticano, 17 aprile 2018

N. 397.620

Signor Cardinale,

il Santo Padre ha accolto con piacere le espressioni di augurio che Ella, anche a nome dei Vescovi della Conferenza Episcopale di Bosnia Erzegovina, dei Sacerdoti, dei Religiosi e dei fedeli laici, Gli ha indirizzato in occasione della Santa Pasqua, assicurando speciali preghiere per la Sua persona ed il Suo ministero.

Il Sommo Pontefice, riconoscendo per l'attestato di devozione e di affetto, esorta ad aderire sempre più a Cristo Risorto, il Principe della pace, che per amore dell'umanità ha offerto la sua vita e, mentre chiede di perseverare nella preghiera per Lui e per il Suo servizio alla Chiesa, volentieri invia a Vostra Eminenza, ai Confratelli nell'Episcopato ed a quanti si sono associati all'atto di omaggio l'implorata Benedizione Apostolica, estendendola alle persone care.

Mi valgo della circostanza per confermarvi con sensi di deferente ossequio

dell'Eminenza Vostra Rev.ma

dev.mo

* Angelo BECCIU

Sostituto

A Sua Eminenza Rev.ma
il Sig. Card. VINKO PULJIĆ
Arcivescovo di Vrhbosnia
Presidente della Conferenza Episcopale di Bosnia Erzegovina
Kaptol 7,

BiH-71000 **SARAJEVO**

Župama i redovnički zajednicama u vrhbosanskoj nadbiskupiji

Molitva Krunice od Blagovijesti do svršetka svibnja 2018. godine za duhovnu obnovu katolika u Bosni i Hercegovini

Datum: 27. ožujka 2018.

Broj: 239/2018

Biskupi BK BiH poslali su svoj poziv svim katolicima u svojim biskupijskim zajednicama da se od svetkovine Blagovijesti (9. travnja) pa do svršetka mjeseca svibnja 2018. godine povežu u moljenju Gospine krunice na zajedničku nakanu: *Duhovna obnova katolika u cijeloj krajevnoj Crkvi u BiH.*

Pozivamo župnike da upoznaju vjernike s nakanama, koje su nam biskupi BK BiH preporučili u svom pozivu, te da ih potaknu na osobnu, obiteljsku i župnu molitvu. Želja je biskupa da se ujedini u molitvi i odupremo svim teškim izazovima kojima smo pritisnuti i ostanemo vjerni Kristu, Sv. Ocu, svomu domu i domovini.

Neka nas sve prati zagovor i zaštita Blažene Djevice Marije Kraljice obitelji i blagoslov Trojedinog Boga.

Mladen Kalfić, kancelar

Svim svećenicima koji djeluju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Poziv na Svećenički sabor koji će se održati u Svećeničkom domu VN i u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu 11. travnja 2018.

Datum: 27. ožujka 2018.

Broj: 240/2018

Prema Pastoralnom kalendaru i već ustaljenoj praksi Svećenički sabor je u srijedu nakon druge uskrsne nedjelje. Tako je Sabor ove godine **11. travnja i počinje sv. Misom u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda u 9:30 sati.**

Radni dio susret početi ćemo u 10:45 sati u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije. Uvodni pozdrav imat će uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski.

Ušli smo u šestu godinu pripreme za Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije kojoj je geslo *Sve obnoviti u Kristu.* Svjesni smo koliko je važna i potrebna duhovna obnova naših vjernika u vremenu beznađa koje se širi ovim prostorima. I nas svećenike često svlada umor. Zato tema ovogodišnjeg susreta želi ojačati svećenike u njihovom identitetu i poslanju. Predavači su dr. sc. fra Danimir Pezer, dekan i profesor liturgike na FT i dr. sc. vlč. Dubravko Turalija, koordinator obiteljskog pastorala i profesor Svetog Pisma na KBF-u Sarajevo. Uobičajeno je da nakon pre-

davanja bude prigoda razgovora na predstavljenu temu. Za nas je ova tema životna i uvjeren sam da govoreći o njoj možemo jedni druge ohrabriti i obogatiti.

Zatim slijede potrebne informacije iz Generalnog tajništva Sinode VN i Ekonomata naše Nadbiskupije.

Zajednički ručak predviđen je u 13,00 sati u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

Mole se svećenici koji ne mogu doći da svoj nedolazak obrazlože u pisanom obliku i na vrijeme dostave kancelariji Ordinarijata.

Molim vas također da sa sobom ponesete albu i štolu bijele boje.

Radujući se susretu iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Mons. Luka Tunjić,
gen. vikar*

Mladen Kalfić, kancelar

Dekanima Vrhbosanske nadbiskupije

Poziv dekanima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji na V. međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Datum: 11. travnja 2018.

Broj: 286/2018

Pastoralnim kalendarom Vrhbosanske nadbiskupije predviđen je V. međudekanski susret svih (nad)biskupa, provincijala i dekana u Bosni i Hercegovini koji će se održati u četvrtak, 26. travnja 2018. s početkom u 9:30 sati u Nadbiskupskom sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku. Iz tajništva BK BiH stigao je Dnevni red tog V. međudekanskog susreta i molba dijecezanskim biskupima da upute poziv dekanima na području svoje dijeceze.

Dnevni red:

Pozdrav predsjednika BK BiH

Osvrt biskupa mons. Ratka Perića na IV. međudekanski susret održan na istom mjestu 27. travnja 2017.

Izviješća generalnog tajnika BK BiH mons. Ive Tomaševića o prikupljenim kolektama u Nedjelju solidarnosti, 4. ožujka 2018.

Izlaganje biskupa mons. Tome Vukšića na temu *Traženje rješenja za demografsko pitanje katolika u Bosni i Hercegovini-prikaz stanja (1996.-2017.) i prijedlozi*

Diskusija

Zaključci

Zajednička sv. Misa s pukom je u 11,00 sati u sjemenišnoj crkvi, a nakon sv. Mise ručak i nastavak rada.

Ako koji dekan slučajno ne može nazočiti ovom Susretu neka pošalje ispričnicu pisanim putem.

Zahvaljujući na suradnji iskreno Vas pozdravljam.

Mladen Kalfić, kancelar

47. Dan mladih vrhbosanske nadbiskupije

„NE BOJ SE, MARIJO! TA NAŠLA SI MILOST U BOGA” (LK 1, 30)

Komušina-Kondžilo, 25. i 26. svibnja 2018.

Datum: 3. svibnja 2018.

Broj: 350/2018

Radosno vas pozivam na slavlje 47. Dana mladih Vrhbosanske nadbiskupije u Gospino središte u Komušinu na Kondžilu koji će se održati 25. i 26. svibnja pod geslom *Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga* (Lk 1, 30).

Kako bismo se što bolje organizirali i pripremili za taj događaj, dali svoj doprinos i učinili ga plodnim i blagoslovljenim za čitavu našu dijecezu, predstavljam Vam okvirni program hodočašća:

PETAK, 25. SVIBNJA

16:00 - 18:00	Okupljanje i smještaj sudionika
18:00	Sv. Misa
19:00	Večera
20:00 – 23:15	Radionice (Žene Bibliji)
23:30 – 00:00	Klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom
00:00 – 00:30	Noćni mir

SUBOTA, 26. SVIBNJA

07:00 – 09:00	Dolazak hodočasnika
09:00 – 10:00	Pokorničko bogoslužje
10:00 – 11:00	Procesija
11:00 – 12:00	Sv. Misa
12:30 – 13:30	Ručak
13:30 – 15:30	Program

OPĆE ODREDBE

1. Svi župnici i ostali pastoralni djelatnici odgovorni za pastoral mladih trebaju na vrijeme **oglasiti, pozvati i pripremiti mlade na ovo hodočašće**, te **organizirati prijevoz** na razini župe ili dekanata. Podsjećam župnike da je Komušina-Kondžilo dijecezansko Gospino svetište te da je **hodočašće mladih obvezan dio pastoralnog plana naše Nadbiskupije!**

2. Budući da je ovo prije svega molitveno-pokorničko hodočašće kojemu je cilj produbiti i učvrstiti naše vjerničko zajedništvo, **voditelji hodočasničkih grupa trebaju pripremiti mlade na dolično ponašanje** u skladu sa svetošću mjesta i događaja.

3. Neka svi **župnici, župni vikari, časne sestre i drugi voditelji skupina mladih** unaprijed isplaniraju vrijeme i ovaj dan odvoje za hodočašće i mlade koje će dovesti na susret. Potrebno je da **zajedno sa svojim mladima sudjeluju u cijelom programu** kako bi on uistinu imao smisla. Program završava u **15:30 sati**.

4. Očekujem da se **đakoni i bogoslovi sve tri bogoslovije i sjemeništarci oba sjemeništa uključe i nesebično stave na raspolaganje za pomoć i suradnju**.

5. Predprogram za mlade započet će u **petak**. **Mlade koji se odluče doći trebaju prijaviti njihovi župnici u Nadbiskupijski centar za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“** (tel. 033/766-225) **do 18. svibnja**. **Svi mladi su obvezni ponijeti sa sobom vreće za spavanje i podmetače**. Imat će osiguran smještaj i hranu. Kontakt osoba: **Josip Milanović**.

6. **Svi svećenici-hodočasnici trebaju se spremno i bez oklijevanja staviti na raspolaganje za pojedinačno slavlje sakramenta pomirenja** koje će biti kod župne crkve između 09:00 i 10:00 sati, a svećenici koji žele koncelebrirati na Kondžilu trebaju sa sobom **ponijeti vlastito misno ruho bijele boje**.

7. Ove godine **liturgiju će animirati mladi Ramskog dekanata** (čitači, prinos darova, molitva vjernika, ministranti). **Župnici župa iz kojih mladi sudjeluju trebaju na vrijeme pripremiti svoje mlade za tu službu**. Poželjno je da mladi budu u narodnoj nošnji svoga kraja, ali nije obvezno.

8. U sklopu programa za mlade bit će proglašeni **pobjednici Natječaja za dodjelu malih grantova Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ za projekte mladih**.

9. Poslije zajedništva koje svi ostvarujemo na euharistijskom slavlju, dobrotom naših sponzora i dobročinitelja, po povratku procesije s Kondžila, **svim će hodočasnicima i njihovim duhovnim pastirima u 12:30h biti ponuđen jednostavni obrok** da bi se ostvareno zajedništvo nastavilo.

10. Kako bismo znali koliko je mladih bilo na susretu, molim sve župnike da **prijave broj mladih** koji će doći na susret u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

Današnji mladi odrastaju u ozračju gdje se nude lažne i iskrivljene vrijednosti daleko od istinskih i Onoga koji je jedina i prava ljubav. Mladi su naša sadašnjost i budućnost, stoga im trebamo prići s više pozornosti, žrtve i odricanja. Mi moramo i trebamo biti oni koji će im pokazati i izvesti na pravi put.

Naše 47. dijecezansko hodočašće mladih Gospi Kondžilskoj i sve hodočasnike stavljam pod njezinu zaštitu i zagovor, uvjeren da će Majka Kristova i Majka naša izmoliti svima nama potrebne milosti i tako nam dati snage suočavati se sa svakodnevnicom.

Uz srdačne pozdrave svima rado podjeljujem svoj pastirski blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju

Datum: 30. travnja 2018.
Broj: 349/2018

Među drugim brojnim pastoralnim zadaćama, župnici i njihovi suradnici će se tijekom ljeta suočiti s još jednom vrlo važnom zadaćom, a to su novi kandidati za Sjemenište i Bogosloviju. Osim razgovora, u kojem se prije svega nastoji utvrditi ispravna nakana kandidata, te njegove sposobnosti i prikladnost, postoji i administrativna procedura pa ovdje donosimo što je potrebno za primanje kandidata Vrhbosanske nadbiskupije u Nadbiskupsko sjemenište *Petar Barbarić* u Travniku i Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu.

Dokumenti koji se traže za Nadbiskupsko sjemenište *Petar Barbarić* u Travniku:

1. Vlastoručno napisana molba
2. Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde
3. Izjava/suglasnost roditelja
4. Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu
5. Svjedodžba o završenoj školi (VIII. ili IX. razredu)
6. Uvjerenje o završenom V., VI. i VII. razredu
7. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
8. Liječničko uvjerenje
9. Dvije fotografije (veličina 6x4 cm)

Novost od ove školske godine je ta što je potrebno polagati eksternu maturu osnovnih škola za sve one učenike koji nisu položili maturu u svojim županijama. Pedagoško vijeće katoličkih škola za Europu odredilo je da je **prvi ispiti rok 8. lipnja, a drugi 22., 23. i 24. kolovoza 2018.** Detaljnije informacije o predmetima i građi možete doznati na web stranici KŠC Travnik ili u kontaktu s preč. mr.sc. Željkom Marićem, rektorom. **Važno je znati da je eksterna matura samo jedan od elemenata koji se vrednuje za upis u Gimnaziju i nije eliminatoran.**

Dokumenti koji se traže za Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu:

1. Vlastoručno napisana molba
2. Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde
3. Kratki životopis za kandidate koji su bili u sjemeništu, duži za one koji nisu
4. Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu
5. Maturalna svjedodžba
6. Svjedodžbe o sva četiri završena razreda srednje škole
7. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
8. Uvjerenje o državljanstvu
9. Liječničko uvjerenje i zdravstvena legitimacija
10. Četiri fotografije (veličina 6x4 cm)
11. Potvrdu o nekažnjavanju

Naša Teologija je zadnjih godina i od strane Kongregacije za katolički odgoj dignuta u rang Katoličkog bogoslovnog fakulteta, a od strane države dobila pravni status kao i ostali fakulteti i

kao članica ušla u Univerzitet u Sarajevu. Sve to nosi sa sobom i obveze. Jedna od takvi je i poštivanje prijemnih rokova upisa studenata. Prošle godine je prijemni rok završavao 10. srpnja. **Zato Vas pozivamo da što prije kontaktirate kandidate i blagovremeno ih upozorite na prikupljanje potrebnih dokumenata kako bi iste mogli proslijediti do kraja lipnja 2018. godine.**

Svi se **originalni** dokumenti (nikako kopije!) predaju vlastitom župniku, koji neka ih dostavi na adresu:

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI
Kaptol 7
BiH - 71 000 SARAJEVO

Ako je ikako moguće, valja izbjeći slanje poštom kako se originalni dokumenti ne bi izgubili ili bili oštećeni. Kandidati će o rezultatima svoje molbe, o čemu odlučuje uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski, biti obaviješteni također preko vlastitog župnika.

mons. Luka Tunjić
generalni vikar

Mladen Kalfić, kancelar

Župama vrhbosanske nadbiskupije

Obiteljski dan na Kupresu – 29. srpnja 2018. i Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji – Split i Solin 15. i 16. rujna 2018.

Datum: 3. svibnja 2018.

Broj: 352/2018

Poštovana braćo misnici!

Ove godine 15. i 16. rujna Splitsko-makarska nadbiskupija domaćin je *Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji* u Splitu i Solinu. Ovih dana stigao je poziv msgr. Marina Barišića, nadbiskupa splitsko-makarskog da se i naše župne zajednice priključe ovom velikom molitveno-pastoralnom događaju. Kako bi organizacija prošla u što boljem i kvalitetnijem ozračju te kako bi se osigurao smještaj po župama Splitsko-makarske nadbiskupije potrebno je do 10. kolovoza 2018. prijaviti broj hodočasnika na e-mail: prijave@susretobitelji.hr ili fax: +385 21 407 538. U prijavi je potrebno navesti biskupiju, župu, popis hodočasnika, broj autobusa te ime, prezime i broj mobitela voditelja grupe. Oni koji planiraju doći samo na središnje euharistijsko slavlje u Solinu u nedjelju 16. rujna 2018. u 10 sati trebaju također prijaviti svoje hodočasničke grupe.

Uz molitvenu podršku ovom slavlju dobro bi bilo makar na razini dekanata, gdje god je to moguće, organizirati i hodočašće na *Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji* u Split i Solin. Detaljnije informacije i prigodne kateheze možete naći na web stranici www.susretobitelji.hr.

Vijeće za obitelj BK BiH dalo je sugestije da se u svakoj biskupiji u sklopu priprema za susret u Splitu i Solinu upriliče dvije kateheze u svibnju i lipnju 2018. godine na razini dekanata (može i župa ako ima dovoljan broj obitelji), a vrhunac pripreme bit će **Susret katoličkih obitelji BiH na Kupresu 29. srpnja 2018.** U Vrhbosanskoj nadbiskupiji pripremu će vršiti stručni tim Ureda za brak i obitelj i Centra za savjetovanje. Zato se mole dekani da se jave dr. sc. Sandi D. Smoljo na: **mob. 063/195 193** ili ured@savjetovaliste-vn.org kako bi se napravio raspored kateheza.

Kateheze i Susret katoličkih obitelji BiH na Kupresu nisu samo za one koji planiraju ići na susret u Split i Solin, nego za sve naše obitelji jer za cilj imaju animirati obiteljske zajednice, povezati ih i raditi s njima na ljudskoj i kršćanskoj zrelosti kroz naredne godine.

Zahvaljujući Vam već sad za sve što ćete poduzeti u Vašim župnim zajednicama iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Mladen Kalfić, kancelar

Seminar za ovlast isповijedanja 2018.

Datum: 5. lipnja 2018.
Broj: 447 /2018

Seminar za ovlast isповijedanja u 2018. godini održat će se 03. i 04. rujna u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu. Predavači i ispitivači su: dr. fra Velimir Valjan za moralnu teologiju, dr. fra Šimo Ivelj za kanonsko pravo i dr. fra Danimir Pezer za pastoralnu teologiju (liturgijski pastoral).

Građa i literatura:

iz moralne teologije: *Katekizam Katoličke crkve*, br. 1699-2051.; *Papinsko vijeće „Iustitia et pax“*, Kompendij socijalnog nauka Crkve, Zagreb 2005., br. 105 – 208); *Papinska biblijska komisija*, Biblija i moral: Biblijski korijeni kršćanskog djelovanja, Zagreb, 2010.; B. Häring: *Kristov zakon I*, Zagreb, 1973.; V. Valjan: *Moral spolnosti, braka i obitelji*, Sarajevo, 2002.

iz kanonskog prava: Kanoni o posvetiteljskoj službi Crkve 834-1253 i crkvena administracija; Velimir Blažević: *Žnidbeno pravo Katoličke crkve. Pravno-pastoralni priručnik*, Zagreb 2004.; Viktor Nuić: *Opće pravo Katoličke crkve. Priručnik uz Novi Zakonik crkvenog prava*, Zagreb 1985., str. 281-404.; BK BiH: "Pravilnik o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama", *Vrhbosna* 3/1999, str. 322-327. Stat ŽEV-a, *Vrhbosna* 2000, br. 3. Primopredaja župe, *Vrhbosna* 1990, br. 2;

Odredbe o zbirnim misama „Mox jugiter“, *Vrhbosna* 1991, br. 3. Statut SVVN, *Vrhbosna* 1992, br. 2; Pravilnik dekanske službe, *Vrhbosna* 1997, br. 4. Pravilnik Međupomoći, *Vrhbosna* 2005, br. 3.

iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral): sve važeće liturgijske knjige o sakramentima i sakramentalima.

Seminaru nazoče svećenici koji još nemaju trajnu ovlast ispovijedanja, osim ovogodišnjih mladomisnika koji prvu godinu ovlasti dobivaju na temelju svježe završenog studija teologije (ovo pravilo vrijedi za Banjalučku biskupiju i Vrhbosansku nadbiskupiju). Kandidati kojima je ovo treći seminar na kraju polažu usmeni ispit i bivaju predloženi za trajnu ovlast. Kandidati kojima je ovo prvi i drugi seminar polažu pismeni test. Svećenici koji trebaju prenoćište i smještaj neka se unaprijed najave ravnateljstvu Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (tel. 033/584 060, fax. 033/584 062).

E-mail: ekonomat.vbs@gmail.com

Dnevni red (ponedjeljak) 03. rujna:

- 10-11.45h** Predavanje i rasprava iz moralne teologiju
- 12 h** Koncelebrirana Euharistija s Nadbiskupom; objed
- 15-16.45h** Predavanje i rasprava iz liturgijskog pastoralala
- 17-18.45h** Predavanje i rasprava iz kanonskog prava
- 19h** Večera

Dnevni red (srijeda) 04. rujna:

- 8.30-11.15h** Usmeni ispit za kandidate koji nazoče trećem seminaru
- 9-11h** Pismeni test iz sva tri predmeta za kandidate koji nazoče prvom i drugom seminaru
- 11.30h** Koncelebrirana Euharistija s Nadbiskupom. Nakon objeda nastavak usmenog ispitivanja ako bude potrebno.

Podsjećam da je sudjelovanje na svim predavanjima obvezno. Tko bez dopuštenja profesora ne bude na predavanju ne može pristupiti pismenom testu odnosno usmenom ispitu.

Koncelebracija je sastavni dio programa seminara i zato je poželjno da koncelebriraju i oni svećenici koji dotičnog dana slave Euharistiju u svojoj župi. Nadbiskup u homiliji obrađuje teme koje želi staviti na srce mladim svećenicima.

Ponijeti albu i štolu.

Svećenici koji eventualno neće moći sudjelovati na seminaru trebaju to javiti u pisanom obliku navodeći razlog izostanka.

Seminar završava ručkom. Prošlih godina se događalo da svećenici odlaze odmah nakon pismenog testa ili usmenog ispita ispustivši sv. Misu i ručak. Jedinstvena je ovo prigoda pokazati i učvrstiti i na ovaj način naše bratsko zajedništvo. Stoga molim sve sudionike seminara da ostanu na sv. Misi i ručku te se nakon toga razidu svojim kućama.

Radujući se susretu iskreno pozdravljam u Gospodinu!

*Predsjednik komisije
mons. Luka Tunjić
generalni vikar*

Pozivnica i dnevni red za VIII. krug dekanatskih zasjedanja s članovima župskih pastoralnih i ekonomskih vijeća (planiranih za 30. lipanj 2018.)

Datum: 11. lipnja 2018.

Broj: 456/2018

Velečasna gospodo župnici,

Dostavljamo Vam pozivnicu i dnevni red za VIII. krug dekanatskih zasjedanja, koja su planirana za subotu, 30. lipnja 2018. Kako je to već i ranije bilo uobičajano, planirano je da svih trinaest susreta bude održano na isti dan s početkom u 10h. Ukoliko u nekim dekanatima postoje određene kolizije na taj dan, u dogovoru s Tajništvom Sinode moguće je izabrati neki drugi, prikladniji termin. Također, već po običaju napominjemo kako poziv na sudjelovanje u radu dekanatskih zasjedanja obuhvaća sve svećenike, redovnike i redovnice, župske pastoralne i ekonomske vijećnike, te vjeroučitelje i katehiste, odnosno, sve one koji su aktivno uključeni u pastoral župske zajednice. Župnici su također slobodni da pozovu i predstavnike različitih katoličkih udruga i organizacija, ukoliko iste djeluju na području njihove župe.

Planirano je da susreti započnu u 10h zajedničkim misnim slavljem. Radni dio susreta bi trebao započeti u 11h. Kako je to već i do sada bilo prakticirano, susretom predsjednika dekan uz nazočnost predstavnika Povjerenstva za pripremu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Radni dio susreta se sastoji od tri slijedeće točke:

1. Osvrt na temu „Gospodine, gdje stanuješ“: Radi se o aktualnoj sinodskoj temi koja je predstavljena u IX. broju Biltena Sinode (ožujak, 2018.), te bi na narednom zasjedanju (30. lipnja) predstavnici župa trebali ukratko dati svoj osvrt. Orijentacije radi, za pripremu naznačenog izlaganja bilo bi najjednostavnije krenuti od teksta kardinala Puljića: „Gospodine, gdje stanuješ“ – odnosno, od dvanaest točaka koje on izlaže u spomenutom tekstu iz IX. broja Biltena Sinode.

Izgledno je kako naznačena tema zahtjeva nešto kreativniji i manje formalan pristup, jer ona po sebi povezuje ono teološko i praktično, javno i privatno, sadašnje i prošlo. Ovdje se može govoriti o molitvenom iskustvu zajednice, ali i o osobnoj potrazi pojedinca za svojim božanskim učiteljem. Npr., bilo bi se dobro osvrnuti i na neka obraćenička iskustva. U smislu, koja to iskustva i sadržaji potiču današnjeg čovjeka na obraćenje, te samim tim, na jedno aktivnije i vjerodostojnije življenje svoje vjere? Ovdje se neminovno susrećemo i s pitanjem duhovnosti. Kakvu duhovnost potrebuje današnji vjernik, ali i svećenik? Međutim, tema potrage za Kristom je istovremeno i pitanje adekvatne vjerske prakse i moralnog življenja. Pitanje je može li nas današnji svijet prepoznati kao Kristove i što bi smo mogli učiniti da nas još bolje u tome i kao takve prepoznaju? Također, što danas znači ono „rasti u vjeri i svetosti“? Pitanje nije samo na koji način to učiniti, nego prije svega da li to više uopće činimo?

Napomene radi, izlaganja predstavnika župa ne bi trebala biti duža od pet minuta, ali je moguće priložiti šire izlaganje u pismenoj formi.

2. Predavanje (prezentacija) na temu: „Rast u vjeri: od askeze do čestitog življenja“. Prezentaciju će održati predstavnik Povjerenstva za pripremu Sinode.

3. Provođenje IX. sinodske ankete: Tijekom zasjedanja bit će provedeno anketno istraživanje na temu smisla i značenja nekih važnijih pojmova kršćanskog života.

Nakon svršetka III. točke dnevnog reda predviđeno je da se ostavi vremena i prostora za eventualni razgovor i diskusiju. Poslije toga je predviđena zajednička okrepa i druženje.

vlč. dr. Mario Bernadić, gen. tajnik Sinode

Mons. mr. Luka Tunjić, generalni vikar

Dostavlja se:

- Arhiđakonima
- Dekanima
- Župnicima
- Arhivu

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Marko Zubak razriješen službe upravitelja župe Sv. Ane u Par Selu (Dekret br. 197/2018 od 16. ožujka 2018.)

Vlč. gosp. Vinko Međugorac primljen u Vrhbosansku nadbiskupiju ad experimentum na 5 godina i imenovan upraviteljem župe Sv. Ane u Par Selu (Dekret br. 198/2018 od 16. ožujka 2018.).

Vlč. gosp. Fabijan Stanušić imenovan upraviteljem Fonda dobara u kauzi sluge Božjega Josipa Stadlera (Dekret br. 202/2018 od 19. ožujka 2018.).

Vlč. gosp. Josip Grubišić razriješen pastoralne službe u HKC Adelaide i imenovan pastoralnim suradnikom u HKC Sunshine (Dekret br. 228/2018 od 22. ožujka 2018.).

Vlč. gosp. Pero Vrebac, OFM, imenovan duhovnim asistentom Katoličke obiteljske udruge *Milosrdno Srce* (Dekret br. 263-1/2018 od 4. travnja 2018.).

Vlč. gosp. Robert Čabraja, trajni đakon razriješen svih pastoralnih obveza u župi Sv. Ilije Proroka u Bosanskom Brodu i imenovan pastoralnim suradnikom u župi Sv. Ante Padovanskog u Gornjim Močilima-Sijekovcu (Dekret br. 297/2018 od 12. travnja 2018.).

Vlč. gosp. Nikica Zlatunić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Franje Asiškog u Gučoj Gori (Dekret br. 306/2018 od 17. travnja 2018.).

Vlč. gosp. Marko Ćorić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Duha Svetoga u Fojnici (Dekret br. 409/2018 od 19. svibnja 2018.).

Vlč. gosp. Hrvoje Radić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu i imenovan župnikom župe Sv. Ante Padovanskog u Bugojnu (Dekret br. 410/2018 od 19. svibnja 2018.).

Vlč. gosp. Zoran Tadić, OFM, razriješen službe župnika župe Sv. Ante Padovanskog u Bugojnu (Dekret br. 411/2018 od 19. svibnja 2018.).

Vlč. gosp. Želimir Gogić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Kreševu (Dekret br. 412/2018 od 19. svibnja 2018.).

Dozvole

Dopis broj 254/2018 od 2. travnja 2018.: dozvola gradnje Mrtvačnice u župi Sv. Ane Banbrdo.

Dopis broj 255/2018 od 2. travnja 2018.: dozvola obnove i sanacije kapele u selu Čatići u župi Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska.

Dopis broj 265/2018 od 20. travnja 2018.: dozvola blagoslova kapele u mjestu Botajica u župi Sv. Alojzija Gonzage Pećnik.

Dopis broj 278/2018 od 11. travnja 2018.: dozvola gradnje kapelice na Starom groblju u župi Sv. Ante Padovanskog u Boću.

Dopis broj 279/2018 od 11. travnja 2018.: dozvola blagoslova novog oltara u župi Sv. Martina Biskupa u Bučićima.

Dopis broj 287/2018 od 12. travnja 2018.: dozvola izdavanja molitvenika *U ime Isusovo* na čast sv. Jakovu Markijskom župi Snježne Gospe Deževice.

Dopis broj 317/2018 od 20. travnja 2018.: dozvola obnove i sanacije fasade na župnoj crkvi u župi Sv. Ante Padovanskog u Bugojnu.

Dopis broj 318/2018 od 20. travnja 2018.: dozvola za početak radova na Spomen kapeli u Veseloj u župi Sv. Ante Padovanskog u Bugojnu.

Dopis broj 373/2018 od 17. svibnja 2018.: dozvola župi Sv. Ivana Krstitelja u Živinicama da prihvati u vlasništvo parcelu sa spomenikom *Živinički sokolovi*.

Dopis broj 427/2018 od 23. svibnja 2018.: dozvola blagoslova kapele na groblju Janjac u župi Sv. Ilije Proroka u Zenici.

Dopis broj 429/2018 od 24. svibnja 2018.: dozvola za uređenje filijalne crkve Sv. Josipa Radnika u mjestu Kornica u župi Žalosne Gospe Čardak.

Dopis broj 437/2018 od 12. lipnja 2018.: dozvola nabavke i ugradnje novih krovnih prozora na zgradi Nadbiskupskog sjemeništa *Petar Barbarić* u Travniku.

Dopis broj 438/2018 od 4. lipnja 2018.: dozvola blagoslova nove zavjetne slike Gospe Snježne u župi Snježne Gospe Deževice.

Dopis broj 439/2018 od 4. lipnja 2018.: dozvola blagoslova kipa sv. Jakova Markijskog u župi Snježne Gospe Deževice.

Dopis broj 460/2018 od 14. lipnja 2018.: dozvola tiskanja doktorske disertacije dr. sc. vlč. Oliveru Jurišiću.

Dopis broj 113/2018 od 21. veljače 2018.: dozvola sestri Ines Vujica za dijeljenje svete Pričesti u župi Svete Obitelji na Kupresu.

Dopis broj 114/2018 od 19. veljače 2018.: dozvola gradnje sanitarnog bloka u župi Sv. Josipa u Zavidovićima.

Dopis broj 127/2018 od 21. veljače 2018.: dozvola blagoslova kapele Sv. Marka na groblju Homolj u župi Sv. Ane Banbrdo.

Dopis broj 132/2018 od 22. veljače 2018.: dozvola vlč. Ivanu Ravliću, župniku župe Sv. Josipa u Tesliću slaviti sv. Misu nedjeljom i blagdanima u prostorijama hotela u Banjoj Vručici za korisnike.

Dopis broj 156/2018 od 1. ožujka 2018.: župi Gospe Snježne u Deževicama dozvoljeno postavljanje kipa sv. Jakova Markijskog na Vrelu.

Svećenici slavljenici – jubilarci u 2018.

Po godini rođenja u 2018.

50. rođendan slave:

vlč. dr. sc. Zdenko Spajić; vlč. Ivan Tolj

75. rođendan slavi:

vlč. Anto Jelić; vlč. Ilija Krištić; vlč. Stjepan Mišura; vlč. Nikola Pranjić; vlč. Josip Šušak

Po godini ređenja u 2018.:

25 godina:

vlč. Andrija Janjić; vlč. dr. sc. Anto Ledić

50 godina:

vlč. Jure Gavranić; vlč. mr. sc. Božo Odošić

Jubilarcima čestitamo!

Kronika Vinka kardinala Puljića Od 1. ožujka do 1. lipnja 2018.

1. ožujka 2018.

U 11:00h Nadbiskup je posjetio Dom armije gdje je dao poruku mira i još nekoliko izjava za medije BiH povodom održavanja Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

U 11:30h Nadbiskup je u Vijećnici sudjelovao na Zajedničkoj svečanoj akademiji povodom Dana nezavisnosti.

U 15:00h Nadbiskup je na razgovor primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK BiH.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Luigia Pezzuta, apostolskog nuncija u BiH.

U 17:10h Nadbiskup se uputio prema Nedžarićima gdje je u 18 sati predsjedao euharistijskim slavljem kojim je bio zaključen seminar za bogoslove, redovnike i redovnice Sarajeva

2. ožujka 2018.

U 15:15h Nadbiskup je na razgovor primio mons. Pavu Jurišića, profesora na KBF-u i kanonika stolnog Kaptola.

U 09:30h Nadbiskup je, uz kavu i razgovor uručio poklon vlč. Anti Zubku koji je ovom prilikom pozdravio kardinala i s. Lilju te se zahvalio za proteklo razdoblje u kojem je vršio službu tajnika.

3. ožujka 2018.

U 10:00h Nadbiskup je na razgovor primio dr. sc. mons. Tomu Vukšića, vojnog ordinarija i profesora na KBF-u.

U 10:40h Nadbiskup se uputio prema Grbavici, gdje je zajedno sa župnikom paterom Krešimirom Djakovićem razgledao radove na novoj crkvi i župnom uredu župe sv. Ignacija. Nakon kratkog druženja u kojem im se pri-

družio i pater Luka Lučić, Nadbiskup se uputio natrag u ordinarijat.

U 14:30h Nadbiskup je primio svog osobnog liječnika dr. Šabanovića.

U 15:45h Nadbiskup je zajedno s don Fabijanom Stanušićem razgledao novu rezidenciju, a u 16:30h na KBF-u je razgovarao s preč. Josipom Kneževićem. Kući se vratio oko 17:00h.

4. ožujka 2018.

U 13:30h Nadbiskup se uputio na sarajevski aerodrom gdje je, zajedno s nekolicinom svećenika, dočekaao biskupe iz Austrije koji su sletili oko 14:20h. Oko 15:00h stigao je u VBS gdje je u 15:30h za biskupe bila priređena kava i okrepa. 16:15 kardinal je pošao vidjeti konferencijsku salu u novoj rezidenciji a nakon toga se u 16:30h vratio doma.

U 18:00h slavljen je svečana euharistija u katedrali. Predsjedao je kardinal Schonborna koncelebrirali su biskupi BiH, svi pristigli biskupi BK Austrije i mnogobrojni svećenici.

Oko 19:00h, u blagovaoni ordinarijata, upriličena je svečana večera za sve biskupe i njihovu pratnju

Oko 21:30h biskupi su krenuli na počinak.

5. ožujka 2018.

U 8:20h Nadbiskup je krenuo prema VBS-u gdje je, u bogoslovskoj kapeli, sudjelovao na jutarnjoj molitvi biskupa. Nakon toka uslijedio je doručak i zajedničko fotografiranje na terasi nove Nadbiskupske rezidencije.

U 9:15h Nadbiskup je sudjelovao na zajedničkom zasjedanju ABK i BK BiH u dvorani Nadbiskupske rezidencije. Za vrijeme pauze koja je uslijedila, svi biskupi zajedno su razgledali i uz predvođenje biskupa Shwarza blagoslovili prostorije rezidencije.

U 11:00h zajedničko zasjedanje je nastavljeno, a u 12:15h uslijedilo je euharistijsko klanjanje s molitvom srednjeg časa. Od 12:45 do 14:45h Nadbiskup e zajedno sa svim biskupima dviju konferencija sudjelovao na ručku u Apostolskoj nuncijaturi, a nakon toga vratio se u ordinarijat.

U 17:30h nadbiskup je ponovno otišao u VBS, gdje je u 18:00h održano euharistijsko slavlje u sjemenišnoj crkvi uz koncelebraciju odgojitelja i profesora svećenika te sudjelovanje bogoslovne zajednice i studenata teologije. Potom je uslijedila večera u sjemenišnoj blagovaonici i neformalno druženje biskupa u

bogoslovskom baru, nakon kojeg se, oko 21:00h, Nadbiskup vratio u ordinarijat.

6. ožujka 2018.

U 6:45h Nadbiskup se uputio prema VBS-u odakle je, u 7:00h zajedno sa austrijskim biskupima krenuo na Franjevačku teologiju na Nedžarićima. U 7:30h započelo je u crkvi sv. Petra i Pavla Euharistijsko slavlje s molitvom Jutarnje kojim je predsjedao mons. Franz Lackner, nadbiskup iz Salzburga. Nakon mise uslijedio je doručak a potom povratak kući.

U 12:30h Nadbiskup se uputio na Pale gdje je zajedno s austrijskim biskupima, nakon kratkog predstavljanja crkve sv. Josipa radnika, sudjelovao na zajedničkom ručku. Kući se vratio u 15:15h.

U 16:00h Nadbiskup je primio franjevačkog provincijala, fra Jozu Marinčića.

U 18:30h Nadbiskup se uputio prema Austrijskom veleposlanstvu, gdje je od 19:00h sudjelovao na svečanom prijemu BKBiH i ABK. Po svršetku prijama Nadbiskup se oko 20:20h vratio u ordinarijat.

7. ožujka 2018.

U 7:45h Nadbiskup je bio na doručku u VBS-u nakon kojega je, u 8:50h, zajedno s austrijskim biskupima, krenuo u posjete institucijama vlasti i vjerskih zajednica u BiH.

U 9:00h održan je susret u Predsjedništvu BiH sa gosp. Čovićem, gosp. Izadbegovićem i predstavnicom gosp. Dodika, izjava za medije Austrije.

U 10:30h uslijedio je susret sa mitropolitom dabrobosanskim gospodinom Hrizostomom u Sabornoj crkvi u Mitropoliji.

U 11:30h delegacija biskupa posjetila je središte Rijaseta Islamske zajednice i susrela se s Reisu-l-emom Huseinom Kavazovićem.

U 12:30h biskupi su se, u sjedištu Jevrejske zajednice, susreli i s predsjednikom Jevrejske zajednice, gosp. Jakovom Fincijem.

Nakon svakog od ovih susreta, kardinal Puljić i kardinal Schonborn su kao predsjednici Biskupskih konferencija, zajedno s domaćinima posjećenih institucija, dali svoje izjave za austrijske i domaće medije.

U 13:15h, po završetku posjeta vjerskim zajednicama, Nadbiskup je sudjelovao na zajedničkom ručku u VBS-u, a potom se, u 14:00h vratio u ordinarijat.

U 17:30h Nadbiskup se uputio prema KŠC-u sv. Josip gdje je u 18:30h, zajedno s ostalim biskupima ABK i BK BiH, koncelebrirao na sv. misi kojom je predsjedao biskup Shwarz. Nakon mise je, oko 20:00h, uslijedila zajednička večera a potom, oko 21:30h, kardinal se vratio u ordinarijat.

8. ožujka 2018.

U 6:20h Nadbiskup se uputio prema VBS-u, odakle je, u 06:40h, pošao s biskupima ABK prema Vogošći. U 7:00h je, zajedno s austrijskim biskupima i svećenicima u Vogošći, koncelebrirao na Euharistiji s Jutarnjom kojom je predsjedao mons. Hansjorg Hofer, pomoćni biskup iz Salzburga. Nakon mise uslijedio je doručak, a potom povratak u ordinarijat.

U 11:00h Nadbiskup je, zajedno s kardinalom Schonbornom i mons. Ivom Tomaševićem, sudjelovao na završnoj konferenciji za medije u svećeničkom domu.

U 12:15h uslijedio je u sjemenišnoj blagovaoni zajednički ručak, a u 13:00h kardinal je pošao na zračnu luku odakle je ispratio austrijske biskupe na njihov povratni let za Beč.

U 14:30h Nadbiskup se vratio u ordinarijat.

U 15:30h Nadbiskup je primio plehanskog gvardijana fra Antu Tomasa.

U 16:00h Nadbiskup je primio fra Marka Lovrića iz župe Šikara.

U 17:30h Nadbiskup je primio karmelićanina oca Vinka Mamića iz Zagreba.

9. ožujka 2018.

U 9:00h Nadbiskup je primio mons. Ivo Tomašević.

U 9:20h Nadbiskup je primio mons. Pavo Jurišić

U 15:00h Nadbiskup je nazočio redovitoj sjednici upravnog vijeća caritasa koji je trajao do 17:30h

10. ožujka 2018.

Od 08:00 do 08:30h nadbiskup je imao susret s gradonačelnikom grada Zagreba, gosp. Milanom Bandićem i njegovom pratnjom.

U 09:00h Nadbiskup je krenuo prema Visokom, gdje je, od Katehetskog ureda vrhbosanske nadbiskupije, bio pozvan na vjeronaučnu olimpijadu. U 10:00h predslavio je sv. misa u samostanskoj crkvi. Nakon ručka i odmora, kardinal je u 15:40 podijelio diploma i zahvalnice sudionicima olimpijade a potom uputio

riječi podrške i ohrabrenja svima nazočnima.

U 16:00h Nadbiskup se uputio prema Travniku, kako bi sudjelovao na susretu za roditelje sjemeništaraca. Oko 17:00 Nadbiskup je stigao u sjemenište u Travniku. Nakon dugog opuštenog druženja s odgojiteljima sjemeništa, kardinal je u 18:30 molio krunicu sa sjemeništarcima i odgojiteljima, a potom je uslijedila večera i počinak.

11. ožujka 2018.

Nakon doručka koji je bio u 8:00h, Nadbiskup je u 9:30h nazočio prvom dijelu susreta s roditeljima sjemeništaraca. U 11:00h predslavio je svečanu sv. misu u sjemenišnoj crkvi nakon koje je, oko 13:00 bio ručak. Nakon kava s odgojiteljima i obilaska jednog dijela imanja, kardinal je u 14:30 krenuo prema Sarajevu.

Oko 16:00h Nadbiskup se zaustavio u Vogošći gdje je svratio čestitati rođendan rektoru misijskog sjemeništa RM, don Michelu Capassu.

U 17:00h Nadbiskup je stigao u ordinarijat.

U 17:20h Nadbiskup je primio karmelićanku sestru Mariju Marković, iz samostana na Stupu.

12. ožujka 2018.

U 9:45h Nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić primio je na razgovor zamjenika župana Osječko - baranjske županije, gosp. Petra Lagatora, uz kojega su bili i Dr. sc. Stjepan Ribić, direktor Regionalne razvojne agencije Slavonije i Baranje, zatim Saša Forgić, voditelj kabineta župana Osječko - baranjske županije, te ravnatelj Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II" u Sarajevu, vlč. Šimo Maršić. Osim što je kardinal Vinko Puljić goste upoznao o stanju Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini, u razgovoru je bilo riječi i o uzajamnoj suradnji Vrhbosanske nadbiskupije sa Županijom osječko - baranjskom, te posebno o procesu integracije BiH u Europsku Uniju.

U 11:00 h Nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić primio je na razgovor potpredsjednik Republike Srpske, gosp. Josipa Jerkovića i njegova suradnika Maria Zeku. U svom razgovoru koji je trajao oko sat vremena, Nadbiskup i njegovi gosti iz Banja Luke posebno su se dotaknuli pitanja o stanju Hrvata u Republici srpskoj. Uz to, riječi je bilo i o načinima na koji bi se moglo ohrabriti opstanak hrvatskog stanovništva na tom prostoru.

U 17:20h Nadbiskup je nakratko primio vlč. Fabijana Stanušića, ravnatelja Svećeničkog doma.

U 17:50h Nadbiskup je primio odgojitelje VBS-a, rektora vlč. Josipa Kneževića i ekonoma vlč. Gorana Kosića.

13. ožujka 2018.

U 8:30h Nadbiskup je primio mons. Luku Tunjića, vlč. Franju Tomića i vlč. Fabijana Stanušića.

U 9:00h Nadbiskup je na razgovor primio fra Marinka Štrbca, župnika na Žitačama.

U 10:00h Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 10:30h Nadbiskup je primio tajnika Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, gosp. Igora Pejića.

Od 15:00h Nadbiskup je dočekaao neke od Hrvatskih biskupa koji su bili smješteni u ordinarijatu povodom održavanja 20. redovitog zajedničkog zasjedanja BK BiH i HBK.

U 15:50h Nadbiskup je primio mons. Franju Komaricu, biskupa Banjolučkog.

U 17:30h Nadbiskup se u pratnji nekoliko biskupa i njihovih tajnika zaputio prema katedrali gdje je u 18:00h predsjedao svečanom euharistijom kojom je, uz sudjelovanje gotovo svih biskupa Hrvatske i BiH te stotinjak vjernika, proslavljena 5. obljetnica izbora pape Franje. Nakon mise, u ordinarijatu je za sve biskupe i njihovu pratnju upriličena večera.

14. ožujka 2018.

U 6:40h Nadbiskup se uputio prema VBS-u gdje je u crkvi sv. Ćirila i Metoda, zajedno sa biskupima dviju BK, sudjelovao na euharistiji. Nakon euharistije i doručka koji je uslijedio, održano je zasjedanje koje je, uz dvije pauze, trajalo od 9:00 do 14:40h. U 12:30h, za vrijeme druge pauze, kardinal Puljić je, zajedno s predsjednikom HBK, nadbiskupom Želimirom Puljićem, mons. Ivom Tomaševićem te novomenovanim hvarskim biskupom mons. Petrom Palićem, sudjelovao na tiskovnoj konferenciji. Nakon zajedničkog ručka i kave u VBS-u, kardinal se vratio u ordinarijat.

15. ožujka 2018.

U 10:00h Nadbiskup je na razgovor primio gospodina Posela, savjetnika za vjerska pitanja pri Ministarstvu vanjskih poslova Republike Francuske, u čijoj su pratnji bili prevoditeljica i još dvoje suradnika.

U 11:00h Nadbiskup se zaputio prema VBS-u gdje je u 11:30 predslavio sprovodnu misu za preminulog vrhbosanskog svećenika vlč. Danu Jakovljevića. Nakon mise održan je u 13:00h, na groblju Bare, obred sprovoda a potom je uslijedio ručak u svećeničkom domu.

16. ožujka 2018.

U 9:00h Nadbiskup je primio novog slovačkog ambasadora u BiH, gosp. Martina Kaču.

U 10:45h Nadbiskup je primio gđicu. Gordanu Antičević

U 11:15h Nadbiskup je primio rektora Josipa Kneževića.

U 13:00h Nadbiskup je krenuo prema Odžaku gdje je stigao oko 16:00.

U 16:30h, s uvodnim izlaganjem, Nadbiskup je započeo trodnevnu duhovnu obnovu za djelatnike u javnom i društvenom životu. Nakon toga uslijedio je u 17:00 križni put i nakon njega sv. Misa, a program se zatim nastavio s drugim razmatranjem i večerom.

17. ožujka 2018.

U 8:15h Nadbiskup je posjetio mjesto izgradnje mosta Svilaj na rijeci Savi.

U 9:30h Nadbiskup je započeo drugi dan duhovne obnove koji se sastojao od dva razmatranja prije ručka i dva razmatranje popodne, između kojih je bila ispovjed, te sv. Mise na kraju dana.

18. ožujka 2018.

U 8:30h Nadbiskup je u župnoj crkvi predslavio jutarnju nedjeljnu euharistiju.

U 10:00h Nadbiskup je održao zaključno razmatranje duhovne obnove a nakon toga, u 11:00h predsjedao pučkom sv. Misom kojom je ujedno i bila završena duhovna obnova. Nakon zajedničkog ručka, kardinal se, u 13:45h zaputio kući, gdje je stigao oko 16:30h.

U 17:20h Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 18:15h Nadbiskup je primio preč. Darku Tomaševića.

19. ožujka 2018.

U 8:45h Nadbiskup se uputio prema Gazi Huser-begovoj biblioteci u Sarajevu. Tamo je, u 9:00h započeo okrugli stol pod nazivom „Religije i sekularnost u novim odnosima“ kojeg je priredio Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini. U prvom dijelu programa, uz ostale predstavnike vjerskih zajednica u BiH,

svoje uvodno obraćanje dao je i kardinal Puljić. Nakon toga uslijedila je izjava za medije a potom povratak kući gdje je stigao oko 11:00h.

U 14:15h Nadbiskup je krenuo prema Mostaru gdje se od 19. do 21. ožujka održala 72 redovita zasjedanje BK BiH. U Mostar je stigao u 16:15h a nakon okrepe i druženja s pristiglim biskupima, predslavio je svečano euharistijsko slavlje kojim je proslavljen blagdan sv. Josipa. Nakon toga uslijedila je zajednička večera i počinak.

20. ožujka 2018.

U 7:30h Nadbiskup je uz koncelebraciji biskupa BK BiH i križevačkog biskupa Nikole Kekića predslavio sv. Misu u kapeli ordinarijata u Mostaru. Nakon doručka je nastavljeno zasjedanje BK a nakon ručka kardinal je gostovao u emisiji „Dobar, loš, zao“ na mostarskoj „Našoj TV“. U 15:00h nastavljeno je u tri dijela zasjedanje prekinuto jednom pauzom i molitvom večernje u 17:00h. Nakon večere je Nadbiskup, zajedno s biskupima ratkom Perićem, Franjom Komaricom i Perom sudarom, u 20.00 nazočio otvaranju izložbe „Pasijska baština iz riznice Karmela sv. Ilije na Buškom jezeru“ u galeriji „Aluminij“.

21. ožujka 2018.

Nakon zajedničke jutarnje mise s biskupima u kapeli ordinarijata i nakon doručka, nastavljen je završni dio zasjedanja BK BiH. U 12:20h Nadbiskup je sudjelovao na tiskovnoj konferenciji, a nakon ručka, oko 13:30h dao je intervju za radio Mir iz Međugorja. U 14:15h uputio se natrag za Sarajevo gdje je stigao u 16:30h.

22. ožujka 2018.

U 8:45h Nadbiskup je primio vlč. Marka Mikića, vicerektora VBS-a.

U 9:00h Nadbiskup je primio fra Ivana Bradarića, upravitelja svetišta sv. Nikole Tavelića u Šibeniku.

U 10:10h Nadbiskupa je posjetio njegov osobni liječnik dr. Selver Šabanović.

U 11:00h Nadbiskup je, u prostorijama ordinarijata, dao snimanu izjavu za RTRS.

U 11:30h Nadbiskup je primio biskupa Franju Komaricu.

U 14:00h Nadbiskup je primio vlč. Ivicu Božinovića, ravnatelja KŠC-a Banja Luka.

U 15:00h Nadbiskup je primio vlč. Antu Stjepanovića, svećenika župe Rastičevo.

23. ožujka 2018.

U 9:30h Nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića.

U 10:20h Nadbiskup je primio fra Josu Oršolića, ravnatelja Humanitarno-karitativne organizacije „Kruh Svetog Ante“.

U 13:30h Nadbiskup je krenuo na put prema Đakovu. Oko 17:00h stigao je na đakovačko groblje gdje se pomolio na grobovima svojih rođaka i profesora sa studija u Đakovu. Oko 17:30h stigao je u Nadbiskupski ordinarijat u Đakovu gdje je u 19:00h bio na večeri u đakovačkoj bogosloviji a nakon toga ostao u druženju sa đakovačkim svećenicima.

24. ožujka 2018.

U 08:15h Nadbiskup se u društvu đakovačko-osječkog nadbiskupa mons. Đure Hranića uputio prema Lovasu gdje je je s kavom dočekao tamošnji župnik don Pavao Kolarević.

U 10:00h Započelo je obilježavanje 20. obljetnice pokopa žrtava tragedije u Lovasu. Nadbiskup je predvodio molitvu pred spomen obilježjem žrtava Lovasa a nakon toga, u 11:00h, uputio kratki govor na komemoraciji održanoj u čast žrtava Lovasa. Oko 12:30h kardinal je predsjedao na misi zadušnici za sve pokojne žrtve Lovasa, u koncelebraciji s đakovačko - osječkim nadbiskupom i metropolitom mons. Đurom Hranicom i svećenicima Vukovarskog dekanata. Na kraju je uslijedio ručak u sportskoj dvorani a potom, oko 16:00h, kardinal je krenuo natrag u Sarajevo gdje je stigao u 20:10h.

25. ožujka 2018.

U 10:00h Nadbiskup se uputio prema katedrali gdje je predsjedao svečanim euharistijskim slavljem uz koncelebraciju nuncija mons. Pezzuta, biskupa mons. Sudara i još desetak svećenika. Kao i obično, slavlje je započelo blagoslovom maslinovih grana i svečanom procesijom oko katedrale, a u pjevanju muke sudjelovao je i kardinal.

26. ožujka 2018.

U 9:00h Nadbiskup je primio gđu. Teu Vuglec, studenticu na postdiplomskom studiju u Zagrebu.

U 15:00h Nadbiskup je sudjelovao na redovitoj sjednici ekonomskog vijeća.

U 16:30h Nadbiskup je primio preč. Željka Marića, rektora sjemeništa u Travniku.

U 17:00h Nadbiskup je u prostorijama ordinarijata dao intervju za BH radio.

27. ožujka 2018.

U 10:00h Nadbiskup je primio dvoje poduzetnika iz Zagreba, gđu. Katarinu Kovačević i gosp. Davora Jelića, koji su se htjeli s kardinalom posavjetovati o izgradnji centra u Krašiću.

U 10:10h Nadbiskup je primio don Fabijana Stanušića.

U 13:00h Nadbiskup je primio bogoslovsku zajednicu iz misijskog sjemeništa Redemptoris Mater u Vogošći, zajedno s odgojiteljima don Michelom Capassom, don Joštom Mezegom i sestrama koje služe u sjemeništu.

28. ožujka 2018.

U 9:00h Nadbiskup je primio vlč. Slavišu Stavnjaka, župnika u Novom Selu.

U 9:20h Nadbiskup je primio vlč. Vladimira Pranjića, župnika u Zenici.

U 10:00h Nadbiskup se uputio prema katedrali gdje je u 10:30h predsjedao euharistijom posvete ulja i obnove svećeničkih obećanja. Koncelebrirali su nuncij mons. Pezzuto, provincijal Marinčić i brojni svećenici nadbiskupije. Nakon mise je u VBS-u bio ručak a potom se kardinal, oko 14:00h, vratio u ordinarijat.

Od 15:30h do 17:30h Nadbiskup je u dva navrata posjetio novu rezidenciju.

29. ožujka 2018.

U 9:00h Nadbiskup je u Bogosloviji imao pojedinačne osobne susrete sa vrhbosanskim bogoslovima. Na Bogosloviji je i ručao, a u ordinarijat se vratio oko 15:00h.

U 16:10h Nadbiskup je primio gosp. Hrvoja Šunjića, sa Radio Marije.

U 17:40h Nadbiskup se uputio prema katedrali gdje je predsjedao Večerom mise Gospodnje na kojoj je učinio obred pranja nogu. Pored nuncija mons. Pezzuta koji je propovijedao, koncelebrirali su još i biskupi mons. Sudar i mons. Vukšić te još 15-ak svećenika. Nakon Euharistije je u ordinarijatu uslijedila večera s apostolima.

30. ožujka 2018.

Od 8:00 do 9:00h Nadbiskup je proveo sat klanjanja pred izloženim Presvetim oltarskim sakramentom u katedrali.

U 11:00h Nadbiskup je u ordinarijatu uputio uskrсну poruku koju su došli prenijeti mediji u BiH.

U 17:40h Nadbiskup se uputio prema katedrali gdje je predsjedao Slavljem muke Gospodnje na kojoj je sudjelovao u pjevanju muke. U obredima su sudjelovali nuncij mons. Pezzuto, biskupi mons. Sudar i mons. Vukšić te još 15-ak svećenika.

31. ožujka 2018.

Od 8:00 do 9:00h Nadbiskup je proveo sat klanjanja pred grobom Gospodinovim u katedrali.

U 11:00h Nadbiskup je u ordinarijatu održao prijem i uskršno čestitanje za svećenike, redovnike i redovnice na kojoj je uputio uskrсну poruku.

U 15:00h Nadbiskup je pošao u karmelski samostan na Stupu gdje u kratkom druženju čestitao sestrama uskrš i udijelio im svoj blagoslov.

U 20:40h Nadbiskup se uputio prema katedrali gdje je predsjedao slavljem Vazmenoga bdijenja. U bdijenju su sudjelovali nuncij mons. Pezzuto i još 15-ak svećenika. Nakon bdijenja su ukućani ordinarijata proslavili uskrсну noć druženjem uz okrepu u blagovaoni ordinarijata.

1. travnja 2018.

U 10:30h Nadbiskup je predsjedao euharistijom proslave Uskrsa u katedrali. Na misi su uz brojno okupljenu vjerničku zajednicu koncelebracijom sudjelovali i nuncij mons. Pezzuto, mons. Pero Sudar, provincijal fra Jozo Marinčić te još 10-ak svećenika.

U 12:00h Nadbiskup je u dvorani ordinarijata na čestitanje i okrepu primio vjernike koji su sudjelovali na uskrсноj misi, a nakon toga, u 13:00h bio je u blagovaoni uskrсни ručak na kojem je gostovao nuncij mons. Pezzuto.

U 15:30h Nadbiskup je posjetio dječji dom Egipat. Nakon pozdrava i čestitanja djeci te molitve i pjesme u kapeli doma, uslijedilo je opuštено druženje s djecom a potom okrepa uz kavu i kolače sa sestrama u blagovaoni.

2. travnja 2018.

U 11:00h Nadbiskup je sa suradnicima upriličio uskršno primanje za predstavnike vjerskog i društveno-političkog života u BiH. Čestitke su uputili vjerski čelnici reisu-l-ulema Islamske zajednice u BiH Husein ef. Kavazović, mitropolit dabrobosanski Hrizostom i Jakob Finci, predsjednik Jevrejske zajednice u BiH i predsjednik Jevrejske zajednice Grada Sarajeva,

te predstavnici vjerskih institucija, a čestitanju su se pridružili i član Predsjedništva BiH Mladen Ivanić te brojni predstavnici vlasti u BiH, kao i predstavnici diplomacije, međunarodnih struktura, kulturnog života, znanstvenih i karitativnih ustanova. Na kraju svojeg obraćanja kardinal je poželio svima ugodno druženje i dobrodošlicu te potom nazočnima darovao uskrсне pisanice. Nakon odlaska gostiju, kardinal je ručao a zatim razgledao rezidenciju te se u 13:30h vratio kući.

3. travnja 2018.

U 10:00h Nadbiskup je primio mons. Janusza Stanisława Blachowiaka, tajnika Apostolske nuncijature u Zagrebu.

4. travnja 2018.

U 10:40h Nadbiskup je primio vlč. Mirka Šimića.

U 12:00h Nadbiskup je gostovao na pashalnom sederu u Jevrejskoj zajednici u Sarajevu.

U 15:00h Nadbiskup se uputi prema Odžaku gdje je, stigavši oko 18:00h, u župi zajedno sa župnikom Jakovom Filipovićem, vlč. Franjom Topićem i gosp. Josipom Čovićem popio kavu. Od 19:00h sudjelovao je zatim, u sportskoj dvorani u Odžaku, na snimanju emisije Mostovi kultura. Krenuvši natrag oko 21:30h, kući se vratio oko 24:00h.

5. travnja 2018.

U 12:00h Nadbiskup se u prostorijama ordinarijata s potpredsjednicom Vlade RH i ministricom vanjskih i europskih poslova Marijom Pejčinović Burić i njezinim suradnicima.

U 15:00h Nadbiskup je putem telefonskog razgovora dao intervju za emisiju Radio Most.

6. travnja 2018.

U 10:30h Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara, župnika na Stupu.

U 10:40h Nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića, studenta u Rimu.

U 17:15h Nadbiskup se uputio prema katedrali gdje je predvodio peti dan duhovne priprave za Nedjelju Božanskog milosrđa. Zajedno s još 10-ak suslavitelja je u 17:30 predvodio obred primanja relikvije Sv. Leopolda Mandića nakon čega je, u 18:00h, uslijedilo misno slavlje, a potom večera u katedralnom župnom uredu.

7. travnja 2018.

U 7:00h Nadbiskup je krenuo prema Zoviku, u župu sv. Franje asiškog na podjelu

sakramenta potvrde. Nakon svečanog dočeka i blagoslova s presvetim oltarskim sakramentom te nakon ispitivanja krizmanika, kardinal Puljić predsjedao je euharistijskim slavljem na kojem su koncelebrirali župnik fra Marko Stjepanović te svećenici i fratri iz okolnih župa. Tom prigodom kardinal Puljić krizmao je 15 krizmanika pred brojno okupljenim narodom. Nakon euharistije je uslijedio ručak u župnom uredu a potom se Nadbiskup uputio prema župi sv. Josipa u Tesliću. Nakon što su dvoje krizmanika koji su imali primiti sakrament potvrde, sa svojim obiteljima i kumovima dočekali Nadbiskupa, uslijedio je blagoslov i molitva za okupljene vjernike i njihovu župu te samo slavlje svete Euharistije. U koncelecijaciji su uz župnika vlč. Ivana Ravlića sudjelovali još četvorica svećenika iz susjednih župa. Nakon večere sa svećenicima koja je potom uslijedila, Nadbiskup je krenuo u ordinarijat gdje je stigao oko 21:30h.

8. travnja 2018.

U 8:30h Nadbiskup je krenuo na odjelu krizme u župu sv. Mihaela Arkandela u Varešu. Nakon svečanog dočeka i blagoslova s presvetim oltarskim sakramentom uslijedilo je ispitivanje 35 krizmanika i krizmanica. Euharistijskim slavljem, kojim je predsjedao kardinal Puljić, koncelebrirali su još i župnik fra Mirko Majdanžić i fra Ilija Božić iz Gospinog svetišta u Olovu. Kardinal se zatim, nakon ručka i odmora u župnom uredu, oko 15:20h uputio prema župi sv. Barbare u Brezi gdje je krizmao dvoje krizmanika. Nakon što su župljani dočekali Nadbiskupa, uslijedila je molitva za okupljene vjernike te blagoslov s presvetim Sakramentom. U euharistijskom slavlju kojim je predsjedao kardinal Puljić, koncelebrirali su još i domaći župnik vlč. Anto Čosić i župnik iz Ilijaša vlč. Zdenko Spajić. Nakon mise uslijedila je večera u župi a potom povratak kući.

9. travnja 2018.

U 10:45h Nadbiskup se uputio prema VBS-u gdje je sudjelovao u proslavi patrona Bogoslovije. Nakon svečane akademije koja je počela u 11:00h, predsjedao je euharistijskim slavljem na kojem su među kandidate za đakonat i prezbiterat primljena četiri bogoslova. Pored suslavitelja su na misi sudjelovali i profesori i studenti KBF-a. Nakon mise uslijedio

je ručak nakon kojeg se kardinal, oko 14:00h vratio kući.

10. travnja 2018.

U 10:00h Nadbiskup je primio don Šimu Maršića.

U 11:10h Nadbiskup je primio preč. Darka Tomaševića.

U 12:00h Nadbiskup je primio kanonika mons. Bosiljka Rajića.

U 18:20h Nadbiskup se uputio prema katedrali gdje je nazočio Napretkovom uskrsnom koncertu.

11. travnja 2018.

U 9:15h Nadbiskup se uputio prema Bogosloviji gdje je s euharistijskim slavljem započeo XXIV. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije na kojemu je sudjelovalo oko 150 dijecezanskih i redovničkih svećenika. Predsjedao je kardinal a koncelebrirali su, uz mons. Peru Sudara i provincijala fra Jozu Marinčića, gotovo svi od okupljenih svećenika. Poslije mise uslijedio je radni dio susreta u dvorani Svećeničkog doma kojim je predsjedao generalni vikar mons. Luka Tunjić, dok je kancelar preč. Mladen Kalfić bio zapisničar, a predavanje su održali dr. Dubravko Turalija i dr. fra Danimir Pezer. Susret je zaključen ručkom u bogoslovnoj blagovaoni a potom se kardinal u 13:30h vratio u ordinarijat.

U 13:40h Nadbiskup je primio fra Marka Lovrića sa župe u Šikari.

U 14:20h Nadbiskup je primio župnika iz Broda, vlč. Željka Vlaića.

U 14:30h Nadbiskup je primio župnika iz Komušine, vlč. Borisa Salapića uz kojeg bili i projektant Jure Pranjić i njegova kći.

U 16:00h Nadbiskup je primio dr. sc. Sandu Smoljo Dobrovoljski, voditeljicu Centra za savjetovanje VN.

U 16:40h Nadbiskup je primio don Fabijana Stanušića.

U 17:45h Nadbiskup je primio rektora preč. Josipa Kneževića.

12. travnja 2018.

U 11:00h Nadbiskup je primio profesora vlč. Marka Stanušića.

U 11:05h Nadbiskup je primio fra Josu Oršolića, ravnatelja Humanitarno-karitativne organizacije "Kruh Svetog Ante".

U 12:45h Nadbiskup se uputio prema Mitropoliji Pravoslavne Crkve u Sarajevu gdje je

u 13:00h gostovao na uskrsnom prijemu mitropolite dabrobosanskog gospodina Hrizostoma. Nakon susreta uputio se natrag u ordinarijat gdje je stigao u 14:00h.

U 17:20h Nadbiskup je primio profesora Niku Ikića.

13. travnja 2018.

U 9:30h Nadbiskup je primio svoju sestru iz Zagreba, gđu. Blanku Puljić te je s njom, od 10:40 do 12:00h razgledao novu rezidenciju. Nakon ručka i odmora, gđa. Blanka je bila s kardinalom i na popodnevnoj kavi.

U 15:30h Nadbiskup je primio vlč. Ivicu Božinovića, ravnatelja KŠC-a Banja Luka.

U 17:00h Nadbiskup je primio troje predstavnika francuske grupe Associations France Monde et Terre de Dieu.

U 19:30h Nadbiskup je u dvorani Bogoslovije sudjelovao na predavljanju knjige "Vjera i kultura" prof. Franje Topića. Susret je završena druženjem i okrepom u baru Bogoslovije, nakon čega se kardinal, u 21:00h vratio u ordinarijat.

14. travnja 2018.

U 7:00h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Ane u Domaljevcu gdje je u 11:00h predsjedao euharistijskim slavljem u kojem je 29 osnovnoškolaca primilo sakrament potvrde kojoj je prethodio doček i razgovor s krizmanicima. Uz kardinalovo predsjedanje, u koncelebraciji su osim župnika sudjelovali i brojni župnici i fratri iz okolice Domaljevca. Nakon ručka u župnom uredu koji je uslijedio, te nakon odmora i kave, kardinal se uputio prema Grebnicama.

U 17:00h Nadbiskup je predsjedao euharistijsko slavlje u kojem je krizmao 17-ero mladih, a kojem je u 16:00h prethodio svećani doček pred crkvom, molitva i ispitivanje krizmanika. Uz brojno okupljenu župnu zajednicu, pored župnika fra Marijana Živkovića, u koncelebraciji je sudjelovalo i nekoliko fratara iz susjednih župa. Nakon mise uslijedila je večera a potom se Nadbiskup uputio prema Tolisi gdje je, stigavši oko 20:20h, nakon druženja s fratriba pošao na počinak.

15. travnja 2018.

U 8:00h Nadbiskup je doručkovao s fratriba a nakon toga proveo u samostanu vrijeme do slavlja krizme.

U 11:00h Nadbiskup je u prepunoj crkvi Uznesenja BDM krizmao 91 krizmanika iz Tolise, D. Mahale, Kostrča, Matića i Ugljare. Prije samog slavlja sakramenta potvrde održan je obred primanja slavitelja a koncelebracijom su na misi sudjelovali i brojni fratri iz samostana u Tolisi i okolnih župa. Oko 13:00h uslijedio je ručak u samostanu a potom se Nadbiskup, oko 15:00h uputio prema Sarajevu te je u 18:00h stigao kući.

16. travnja 2018.

U 10:00h Nadbiskup je primio patera Krešimira Djakovića, župnika na Grbavici.

U 11:00h Nadbiskup je primio gosp. Antu Prskala, predsjednika HKDD-a.

U 11:30h Nadbiskup je primio vicerektora VBS-a vlč. Marka Mikića.

U 13:40h Nadbiskup se uputio prema sarajevskoj zračnoj luci odakle je u 15:15h poletio za Rim.

17. travnja 2018.

U 10:00 Nadbiskup je slavio Misu u svetištu Ara Coeli sa hodočasnicima katedralne župe iz Sarajeva na grobu kraljice Katarine Kotromanić-Kosača u pratnji vlč. Bojana Ivešića.

U 12:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. mag. Iliju Markovića, doktoranta studija prava u Rimu.

U 19:00h Nadbiskup je posjetio zajednicu Sv. Egidija i održao kratko predavanje u pratnji vlč. Marka Škrabe.

18. travnja 2018.

U 8:00h Nadbiskup je slavio Misu u kripti bazilike, na grobu Sv. Petra. Nakon toga je sa hodočasnicima bio na općoj audijenciji, gdje je osobno pozdravio svetog Oca. Na audijenciji je papa posebno pozdravio hodočasnike predvođene kardinalom. U popodnevnom satima je otputovao za Sarajevo gdje je sletio u 23:00h.

19. travnja 2018.

U 7:00h Nadbiskup se uputio prema Travniku gdje je sudjelovao u obilježavanju dana škole Katoličkog školskog centara „Petar Barbarić“ i 20. godišnjice obnove rada Nadbiskupskog sjemeništa. Stigavši u 9:00h kratko se okrijepio pa sudjelovao na sastanku s odgovjateljima i osobljem KŠC-a.

U 11:00h je predvodio euharistijsko slavlje u koncelebraciji s biskupom Tomom Vukušićem, vojnim ordinarijem, mons. Pavom Jurišićem,

mons. Matom Janjićem, travničkim dekanom i ostalim mnogobrojnim svećenicima. Na kon mise uslijedila je akademija u auli sjemeništa te ručak u 13:30h a potom se u društvu rektora Željka Marića uputio prema mjestu Klobuk gdje je, stigavši oko 17:00h u društvu gosp. Stanka Barbarića i njegovog sina Boška razgledao rodnu kuću Petra Barbarića. Nakon razgovora i okrepe s domaćinima Nadbiskup se u 19:00h uputio natrag u Travnik gdje je noćio.

20. travnja 2018.

U 8:00h bio je doručak a u 9:15h Nadbiskup je razgovarao s medijima. U 10:00h predslavio je sv. Misu uz koncelebraciju biskupa Komarice, nuncija mons. Pezzuta te još 15-ak svećenika. Uslijedio je ručak u 12:30h, i nakon toga kava u baru KŠC-a a potom je Nadbiskup obavio nekoliko razgovora te u 15:00h krenuo natrag u Sarajevo.

U 17:30h, stigavši u ordinarijat, Nadbiskup je primio brat Richarda iz zajednice Taize.

21. travnja 2018.

U 10:15h Nadbiskup se uputio prema VBS-u gdje je u 10:30h procesijom započelo XXI. susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije. Uslijedila je svečana misa u katedrali Srca Isusova ispunjenu ministrantima uz koncelebraciju 20-ak svećenika.

U 13:30h Nadbiskup se prema Morančanima te u 15:30h svratio u Živinice kod vlč. Bone Tomića. U 16:15h stigao je u župu sv. Jurja Mučenika u Morančanima gdje je u 17:00h uz koncelebraciju župnika i svećenika iz dekanata podijelio sakrament krizme za 11 krizmanika. Nakon mise i večere Nadbiskup je i noćio u Morančanima.

22. travnja 2018.

U 8:00h Nadbiskup je doručkovao te se potom u 9:45h uputio prema Lukavcu, u Župu sv. Ante Padovanskog gdje je pod misom u 11:00h krizmao 12 krizmanika. Uslijedio je ručak nakon kojega se u 14:50h uputio za Sarajevo gdje je stigao u 17:00h.

23. travnja 2018.

U 7:00h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Juraja mučenika u Derventi, na proslavu patrona župe koji je ujedno bila i 20. obljetnica od pokušaja atentata na njega. Stigao je u 10:00h a potom u 10:20h posjetio sestre sv. Vinka koje tamo djeluju. S procesijom u 11:00h započela je

Euharistija na kojoj je koncelebriralo još 10-ak svećenika iz okolnih župa. Nakon mise Nadbiskup je novinarima dao intervju a zatim je u 13:00h uslijedio ručak u obližnjem restoranu. U 14:00h obavio je kratki razgovor s gosp. Brunom Paurevićem a potom se u 15:00h uputio natrag kući. U 16:00h svratio je u župu Ularice u posjet vlč. Iliji Miškiću i vlč. Anti Zubku a zatim nastavio prema Sarajevu gdje je stigao u 18:30h.

24. travnja 2018.

U 9:15h Nadbiskup se uputio prema Bjelavama gdje je u provincijalnom sjedištu Školskih sestara franjevki sarajevske Provincije od 9:30h sudjelovao na šesnaestoj redovnoj skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine. Nakon okupljanja i okrepe je u 10:00h predsjedao euharistijom a pored svećenika predstavnika redovničkih zajednica koncelebrirao nuncij mons. Pezzuto. U 11:00h Nadbiskup je sudjelovao na početku zasjedanja a zatim se vratio u ordinarijat.

U 12:30h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Ante Padovanskog u Žitačama na prvi dio susreta Međureligijskog vijeća. Stigao je u 14:00h te je u društvu pristiglih sudionika susreta popio kavu u župnoj kući. U 15:00h dočekaio je pred crkvom ostale sudionike a nakon toga je održao uvodni pozdrav i govor te se nakon prvog svjedočanstva, u 16:30h uputio prema Sarajevu.

U 17:50h Nadbiskup je stigao u Sarajevo gdje je u 18:00h predsjedao Euharistijom na kojoj je sudjelovala grupa od 33 đakona iz Zagreba a nakon mise je u dvorani ordinarijata đakonima održao izlaganje o Crkvi u BiH.

25. travnja 2018.

Od 9:30h Nadbiskup je predsjedao trinaestim susretom biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH. Susret je, uz pauzu u 11:00h, trajao do ručka. Nakon ručka u 12:30h uslijedio je odmor uz kavu a potom je nastavljen drugi dio zasjedanja koji je trajao do 16:50h.

U 17:50h Nadbiskup je primio ekonomu VBS-a vlč. Gorana Kosića.

26. travnja 2018.

U 7:30h Nadbiskup se uputio prema sjemeništu u Travniku na zajednički susret BK BiH i dekana iz cijele BiH. Stigavši u 9:10h popio je

kavu zajedno s pristiglim dekanima i biskupima zatim je u 9:30h započelo zasjedanje. U 11:00h predsjedao je u prepunoj sjemenišnoj crkvi Euharistijom na kojoj su koncelebrirali svi biskupi BiH te okupljeni dekani, generalni vikari biskupija te odgojitelji u travničkom sjemeništu. U 12:30h bio je ručak a nakon kratke pauze uslijedio je drugi dio sjednice koji je trajao do 14:50h. U 15:00h je Nadbiskup krenuo natrag u Sarajevo gdje je stigao u 16:30h.

27. travnja 2018.

U 09:00h Nadbiskup je primio predsjednicu Hrvatske redovničke konferencije s. Ana Mariju Antolović, ASC.

U 10:00h Nadbiskup je primio grupu studenata i njihovih profesora iz Italije predvođenu don Claudiom Ferrarim.

U 11:00h Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara, župnika na Stupu.

U 11:05h Nadbiskup je primio don Michela Capassa i don Jošta Mezega, odgojitelje u sjemeništu u Vogošći.

U 12:00h Nadbiskup je primio Josipa Antukovića, bogoslova 4. godine VBS-a.

U 15:00h Nadbiskup je primio predsjednika Federacije BiH gosp. Marinka Čavaru u čijoj je pratnji bila njegova savjetnica gđa. Suzana Krišto.

28. travnja 2018.

U 7:00h Nadbiskup se uputio prema u župi Glavosjeka sv. Ivana Krstitelja u Odžaku gdje je nakon razgovora s krizmanicima u 11:00h predslavio, u koncelecijaciji župnika Jakova Filipovića i još nekoliko svećenika iz dekanata, sv. misu i podijelio krizmu 24 krizmanika. Nakon mise uslijedio je ručak i odmor a potom se u 15:40h uputio prema župi Prud gdje je pod misom u 17:00h, uz koncelebraciju župnika Hrvoja Kalema i još nekoliko svećenika krizmao 11 krizmanika. Nakon mise je sa svećenicima večerao u bližnjem restoranu a potom se oko 22:00h vratio u Odžak gdje je noćio.

29. travnja 2018.

U 8:30h Nadbiskup se uputio prema Tuzli gdje je u 10:00h stigao u župi sv. Petra i Pavla i tu, nakon razgovora s krizmanicima, pod misom u 11:00h krizmao 34 krizmanika. Nakon mise je sa fratrima iz koji su i koncelebrirali na misi ručao a potom, oko 14:00h krenuo za Sarajevo gdje je stigao u 15:45h.

U 16:00h Nadbiskup je sarajevskoj Katedrali, u zajedništvu sa fratrima konventualcima iz Hrvatske, predsjedao Euharistijom na kojoj su sudjelovali hodočasnici iz Šibenika u sklopu svoga hodočašća u čast sv. Nikoli Taveliću.

U 18:00h Nadbiskup je u društvu vlč. Mirka Šimića otputovao u Split gdje je, stigavši oko 21:40h, u kući Nadbiskupije večerao i tu prenoćio.

30. travnja 2018.

U 6:45h Nadbiskup je doručkovao te u 7:15h trajektom otplovio prema Hvaru gdje se, stigavši u 9:15h, okrijepio u župnom uredu katedrale grada Hvara. U 10:30h koncelebrirao je u mnogobrojnom društvu biskupa iz Hrvatske i BiH na misi biskupskog ređenja mons. Petra Palića.

U 14:00h uslijedio je ručak restoranu Amfora nakon kojega je zajedno s ostalim biskupima i svećenicima u 16:00h otplovio natrag u Split gdje je stigao u 18:30h. Oko 19:00h uputio se u Sarajevo gdje je stigao u 22:45h.

1. svibnja 2018.

U 8:30h Nadbiskup se uputio prema Gospinom svetištu u Olovu. Stigavši u 9:30h, okrijepio se u župnom uredu s fratrima a zatim je ispovijedao hodočasnike. U 11:00h predsjedao je euharistijom uz koncelebraciju provincijala, upravitelja svetišta, dekana i drugih brojno okupljenih fratara te uz sudjelovanje oko 1500 hodočasnika. Nakon mise ručao je zajedno s okupljenim narodom nakon čega je ostao u druženju s fratrima do 13:30h kada se u putio prema Brčkom.

U 15:40h Nadbiskup je svratio u župu u Ulicama gdje se u društvu domaćina fra Martina Antunovića i fra Petra Matanovića okrijepio i osvježio.

U 16:15h Nadbiskup je stigao u župu Presvetog Srca Isusovog gdje ga je dočekaio župnik i dekan preč. Damir Ivanović. Nakon pozdrava i ispitivanja krizmanika, uz koncelebraciju župnika i svećenika iz dekanata predsjedao je Euharistijom i podijelio krizmu šestoro krizmanika. Nakon mise pridružio se na večeri a potom, u 20:30h krenuo natrag u Sarajevo gdje je stigao u 23:00h.

2. svibnja 2018.

U 10:00h Nadbiskup je primio vlč. Marka Majstorovića, župnika župe katedrala.

3. svibnja 2018.

U 9:30h Nadbiskup je predsjedao na redovitoj sjednici Upravnog vijeća Caritasa BiH.

U 13:00h Nadbiskup je primio vlč. Bonu Markovića, župnika u Pećinama.

U 16:00h Nadbiskup je primio gosp. Dragana Čovića, hrvatskog člana Predsjedništva BiH.

U 17:15h Nadbiskup je primio vlč. Marka Mikića, ekonomu VBS-a.

4. svibnja 2018.

Oko 9:00h Nadbiskup je u društvu preč. Željka Marića i vlč. Mirka Šimića otputovao u posjet partnerskoj biskupiji Gurk-Klagenfurt gdje ga je, po dolasku u 18:00h dočekaio domaći biskup Alois Schwarz sa svojim suradnicima. Nakon zajedničke večere na koju su stigli i vlč. Marijan Marijanović i vlč. Luka Kesedžić.

5. svibnja 2018.

U 7:30h Nadbiskup je nakon doručka posjetio "Crkvu na autocesti" (Autobahnkirche) te se uputio u St. Andrä gdje je razgledao renoviranu baroknu baziliku Maria Loreto. Poslije toga produžio je do obližnjeg St. Paula gdje je obišao benediktinski samostan i njihovu knjižnicu. Nakon zajedničkog ručka koji je uslijedio vratio se u Klagenfurt gdje je u 15:00h u Hrvatskoj katoličkoj misiji, u kojoj ga je dočekaio domaćin fra Pavo Dominković, krizmao 32 krizmanika. Nakon mise je uslijedilo druženje u prostorijama Misije a potom je upriličena večera za goste na kojoj se pridružio i vlč. Franjo Vidović a potom počinak.

6. svibnja 2018.

U 7:30h Nadbiskup je doručkovao a potom je u 10:00h stigao u župu Gottestal nedaleko od Villacha gdje je zajedno s Biskupom Schwarzom, uz koncelebraciju nekoliko svećenika, podijelio sakrament sv. Potvrde za 35 mladih austrijanaca. Nakon Mise uslijedio je blagoslov okupljene djece i roditelja a potom zajednički objed nakon kojega se Nadbiskup uputio prema Sarajevu i stigao kući u 22:00h.

7. svibnja 2018.

U 9:00h Nadbiskup je primio vrhovnu poglavaricu Kćeri Božje Ljubavi s. Mariu Dulce Adams, zajedno sa vrhovnom savjetnicom kongregacije s. Danicom Sanader te provincijalnom glavaricom s. Gordanom Igreć.

U 10:00h Nadbiskup je primio predstavnike Katoličke karizmatске obnove u BiH fra Tomi-

slava Jelića, gđu. Blaženku Vidović, i gosp. Mirka Puđu.

U 12:30h Nadbiskup se uputio prema franjevačkom samostanu u Gučoj gori gdje je stigao u 14:00h a u 15:00h predvodio misno i sprovodno slavlje pokojnog člana franjevačke provincije Bosne srebrene fra Ladislava Fišića. U 18:20h se vratio u ordinarijat a zatim se u 18:45h uputio na Pale gdje je stigao u 19:00h.

U 19:30h Nadbiskup je molitvom večernje započeo duhovne vježbe za maturante sjemeništa u Travniku. U 20:00h uslijedila večera nakon koje je u 21:00h bilo uvodno razmatranje za sjemeništarce. U 21:30h Nadbiskup se vratio u ordinarijat.

8. svibnja 2018.

U 8:15h Nadbiskup se uputio na Pale gdje je od 8:45h nastavio s duhovnim vježbama sa sjemeništarcima. U 11:30h predslavio je sv. misu a u 12:30h je bio ručak. Nakon kave u 14:30h nastavio je s razmatranjima i individualnim razgovorima a u 17:15h molio sa sjemeništarcima kronicu. U 18:30h je ponovno uslijedilo razmatranje, nakon toga večera, a potom opet razmatranje i molitva večernje. Kući se Nadbiskup vratio u 21:00h.

9. svibnja 2018.

U 8:15h Nadbiskup se uputio na Pale na nastavak duhovnih vježbi u 8:50h. Misa je bila u 11:00h a nakon nje ručak te zaključak duhovnih vježbi nakon kojih se u 13:30h uputio u Gromljak.

U 15:10h Nadbiskup je stigao u Gromljak gdje je razgledao izgradnju Caritasovog doma "Dr. Ivan evanđelist Šarić" a potom, u 16:00h i ručao sa osobama uključenim taj projekt. U 17:00h krenuo je prema Sarajevu gdje je stigao u 19:00h.

10. svibnja 2018.

U 8:30h Nadbiskup je pošao u Travnik gdje je u 11:00h, uz koncelebraciju sjemeništnih odgojitelja te još nekoliko svećenika iz Hrvatske predvođenih fra Ivanom Karličem, predsjedao Euharistijom kojom je otvoren Nacionalni mariološko - marijanski kongres. Nakon mise uslijedio je ručak i kava, a potom je Nad biskup pošao natrag u Sarajevo, gdje je stigao u 15:20h.

U 16:00h Nadbiskup je primio Vedrana Ćosića, bogoslova 4. godine u VBS-a.

U 18:20h Nadbiskup je primio nuncija mons. Pezzuta.

11. svibnja 2018.

U 6:00h Nadbiskup se uputio prema zračnoj luci Sarajevo odakle je u 7:35h poletio za Sofiju preko Beča. Sletivši u Sofiju, dočekao ga je fra Jaroslaw OFM Conv, koji ga je zajedno sa subračom konventualcima ugostio u svom samostanu i svetištu Gospe fatimske u gradu Plevenu, gdje je stigao oko 15:00h. Nakon ručka i odmora, nazočio je u župnoj crkvi na koncertu filharmonije grada Plevena nakon kojeg je uslijeda okrepa i druženje u samostanu.

12. svibnja 2018.

U 11:00h Nadbiskup je predsjedao svečanim euharistijskim slavljem kojime je proslavljen patron župe i svetišta, Gospa fatimska. U koncelebraciji su bili domaći biskup mons. Petko Christov, generalni vikar biskupije vlč. Strahilom Kavalenovom te fratri konventualci i oci pasionisti koji djeluju u biskupiji. Nakon mise uslijedio je ručak a potom i posjet povijesnog muzeja grada Plevena nakon kojega se Nadbiskup vratio u samostan u Plevenu i tu proveo ostatak dana.

13. svibnja 2018.

U 7:20h Nadbiskup se zajedno s fra Jaroslawom uputio prema gradu Ruse, gdje je u 10:00h u tamošnjoj katedrali sv. Pavla od križa predsjedao misnim slavljem u kojem su koncelebrirali i lokalni biskup mons. Petko Christov, župnik katedrale otac pasionist Walter Gorra te fra Jaroslaw Bartiewicz. Nakon mise je uslijedio zajednički ručak u obližnjem restoranu a potom se Nadbiskup uputio prema mjestu Nicopolis ad Istrum gdje je od 15:00h do 16:00h, zajedno s konventualcima iz Plevena i generalnim vikarom biskupije Nikopolis vlč. Strahilom Kavalenovom, razgledao arheološko nalazište drevnog rimskog grada.

U 17:00h Nadbiskup je u istom društvu posjetio i župu sv. Ane u gradu Belene gdje je s a župljanima i pasionistima koji djeluju u Bugarskoj molio pred relikvijom blaženog Eugena Bosilkova. Nakon toga vratio se u Plevenu gdje je u 18:50h pozdravio i blagoslovio studente iz Indije i Velike Britanije koji sudjeluju na nedjeljnim misama u župi u Plevenu.

14. svibnja 2018.

Nadbiskup se nakon doručka, u 7:30h uputio prema Sofiji odakle je u 11:15h poletio nat-

rag u Sarajevo. Sletivši u 14:30, stigao je u ordinarijat u 15:10h.

U 17:15h Nadbiskup je primio ravnatelja Caritasa vlč. Mirka Šimića.

U 17:40h Nadbiskup je obavio kratki razgovor s ekonomom vlč. Franjom Tomićem i upraviteljem svećeničkog doma vlč. Fabijanom Stanušićem.

U 18:00h Nadbiskup je, zajedno s vlč. Fabijanom Stanušićem i vlč. Franjom Tomićem primio don Ivana Filipovića iz zajednice Cenacolo u Hrvatskoj.

15. svibnja 2018.

U 9:40h Nadbiskup je primio grupu članova Marijine legije iz Hrvatske i BiH predvođenu paterom Ivanom Cindoriem iz Zagreba i paterom Krešimirom Djakovićem.

U 11:00h Nadbiskup je primio fra Šimu Iv-elja, sudskog vikara nadbiskupije.

U 16:00h Nadbiskup je primio rektora VBS-a preč. Josipa Šimića.

16. svibnja 2018.

U 8:15h Nadbiskup se uputio u Odžak gdje je stigao u 11:00h. U 12:00h je za vrijeme sv. Mise podijelio sakramente inicijacije četvero odraslih župljana a jednoj od njih i sakrament braka. Nakon sv. Mise uslijedio je ručak nakon kojeg se Nadbiskup uputio natrag u Sarajevo gdje je stigao u 17:30h.

U 17:40h Nadbiskup je primio bogoslova 6. godine Adnana Petra Jašarevića.

17. svibnja 2018.

U 9:00h Nadbiskup je primio dr. Bukšu.

U 10:00h Nadbiskup je primio studenticu s KBF-a gđu. Sanju Bakulu.

U 11:00h Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 15:00h Nadbiskup je ravnao 4. redovnom sjednicom ordinarijata u 2018. godini koja je trajala do 17:00h.

U 18:00h Nadbiskup je primio prof. Franju Topića.

18. svibnja 2018.

U 11:00h Nadbiskup je primio vlč. Olivera Jurišića, župnika na Marindvoru.

U 17:00h Nadbiskup je u društvu vicerektora VBS-a vlč. Marka Mikića razgledao radove u novoj rezidenciji a potom je do mise u 18:00h ostao u druženju s vicerektorom. Nakon mise je blagoslovio novu duhovnu biblioteku bogo-

slovije, zatim ostao na večeri a potom se u 19:30h vratio u ordinarijat.

19. svibnja 2018.

U 8:20h Nadbiskup se uputio prema Žepču gdje je u Župi sv. Ante Padovanskog podijelio potvrdu 58 krizmanika. u 10:00h su ga pred crkvom dočekali župnik i kapelan, zatim je uslijedio razgovor s krizmanicima, a u 11:00 je započela euharistija na kojoj je koncelebriralo desetak svećenika. Nakon mise je obavio 2 razgovora a u 13:00H je bio zajednički ručak nakon kojeg je Nadbiskup odmorio te nakon kave , u 15:40h krenuo u prema Novom Šeheru.

U 16:00h je stigao u župu Svetog Ilije u Novom Šeheru gdje su ga dočekali župnik i subrača fratri. Nakon ispitivanja krizmanika predsjedao je euharistijskim slavljem u koncelebraciji desetak svećenika, za vrijeme kojeg je krizmao 72 pripravnika.. u 19:00h je bila zajednička večera nakon koje se Nadbiskup u 20:00h uputio prema sarajevu i stigao kući u 21:30h.

20. svibnja 2018.

U 10:00h Nadbiskup se uputio prema katedrali gdje ga je dočekaio župnik i dekan preč. Marko Majstorović. U 10:30h predsjedao je euharistijom povodom svetkovine Duhova i podjele sakramenta potvrde 20 krizmanika i z župa katedrala, Novo Sarajevo i Dobrinja. Nakon mise uslijedio je u 12:30h ručak u župnom uredu nakon kojega se Nadbiskup u 13:45h vratio u ordinarijat.

U 18:00h Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića.

21. svibnja 2018.

U 8:30h Nadbiskup se uputio prema Žitačama gdje je u 10:00h stigao u župu sv. Antuna Padovanskog. Za vrijeme mise u 11:00h u kojoj je uz župnika fra Marinka Štrbca koncelebriralo još 6 svećenika, podijelio krizmu jednom pripravniku i blagoslovio 2 kipa, a zatim je uslijedio ručak. Nakon odmora i kave Nadbiskup se u 15:00h uputio prema Mostaru gdje je u 16:40h stigao u ordinarijat.

Nakon druženja s pristiglim biskupima Nadbiskup je u mostarskoj katedrali predsjedao euharistijskom proslavom BDM Majke Crkve u koncelebraciji 10 biskupa. U 19:30h nadbiskup je nazočio akademiji u čast 100-obljetnice rođenja pokojnog mostarskog bisku-

pa Pavla Žanića a nakon večere je u 22:30h krenuo u Sarajevo gdje je stigao u 00:30h.

22. svibnja 2018.

U 15:00h Nadbiskup je primio ekonoma VBS-a vlč. Gorana Kosića.

23. svibnja 2018.

U 9:10h Nadbiskup je primio vlč. Josipa Vajdnara, glavnog urednika Katoličkog tjednika.

U 10:00h Nadbiskup je primio grupu od 38 ministranata i čitača Katoličke misije iz Njemačkog grada Ulma.

U 11:30h Nadbiskup se uputio prema Garevcu na sprovod majke vlč. Fabijana Stanušića. U pratnji preč. Franje Tomića i mons. Luke Tunjića stigao je pred crkvu u 14:30h, a u 15:00h predsjedao sv. misom i sprovodnim obredima uz koncelebraciju 20-ak svećenika. Nakon zakuske koja je uslijedila, u 17:00h pošao je natrag u Sarajevo. Na putu se zaustavio u Zenici a potom u 20:10h stigao kući.

24. svibnja 2018.

U 6:30h Nadbiskup se u društvu mons. Mate Zovkića uputio prema Slavonskom Brodu na proslavu 150. obljetnice svećeničkog ređenja sluge Božjeg Josipa Stadlera i blagoslov novosagrađenog Stadlerovog centra. Stigavši u 10:00h u centar, razgledao ga je te dao jedan intervju za medije. u 11:00h predsjedao je u koncelebraciji Nadbiskupa Đure Hranića i 15-ak svećenika euharistijom nakon koje je uslijedio ručak. U 15:00h uputio se natrag u Sarajevo gdje je stigao u 18:20h.

U 18:30h Nadbiskup je primio grupu od 15-ak osoba iz Caritasa različitih europskih i bliskoistočnih zemalja s kojima je bio vlč. Tomo Knežević.

U 19:15h Nadbiskup je primio apostolskog nuncija mons. Luigia Pezzuta.

25. svibnja 2018.

U 6:30h Nadbiskup se uputio u Posavsku Mahalu na 22. Dane sjećanja na poginule Hrvate nakon 2. svjetskog rata u tome mjestu. Stigavši u 9:00h okrijepio se u župnom uredu te obavio nekoliko razgovora.

U 10:00h je predvodio blagoslov i otvaranje spomen parka te procesiju do tzv. Nuića groblja gdje je u 11:00h predvodio, uz koncelebraciju više svećenika, euharistiju prikazanu za duše žrtava. U 13:00h je na igralištu sudjelovao

na ručku te se u 14:30h uputio prema župi i svetištu u Komušini.

Stigavši u 16:15h, u župnom uredu se okrijepio u društvu župnika vlč. Borisa Salapića, vlč. Šime Maršića i vlč. arka Mikića. U 18:00h je uz koncelebraciju više svećenika predsjedao euharistijom kojom je započeo 47. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije. Uslijedila je večera te odmor i počinak.

26. svibnja 2018.

U 8:00h Nadbiskup je doručkovao te od 9:00 ispovijedanjem mladih sudjelovao u pokorničkom slavlju. U 9:45h se u društvu župnika i ravnatelja NCM-a autom odvezao na brdo Kondžilo gdje je nastavio ispovijedati hodočasnike. U 11:00h predvodio je euharistijsko slavlje u koncelebraciji s 30-ak svećenika. Nakon mise je razgledao objekt u izgradnji namijenjen za ispovjedanje a potom se uputio natrag u dvorište župe. Tu je tradicionalno, zajedno s hodočasnici, ručao vojnički grah a zatim u 13:45h podijelio mladima diplome za sudjelovanje na sportskoj olimpijadi. Nakon odmora i kave, u 15:00h uputio se prema župi sv. Ivana Krstitelja u Brankovićima, gdje ga je, po dolasku u 16:00h, dočekao župnik Franjo Ivandić. Nakon razgovora s krizmanicima, njih 41 Nadbiskup je pod sv. misom u 17:00h krizmao, a nakon toga ostao na večeri s 10-ak svećenika koji su koncelebrirali ili došli kasnije.

U 20:00h Nadbiskup se uputio prema Reci kraj Koprivnice gdje je od župnika vlč. Maria Križanca bio pozvan predsjedati euharistijom proslave Presvetog Trojstva i 40-e obljetnice istoimene župe. Stigavši u 23:00h, nakon kratke okrepe Nadbiskup je pošao na počinak.

27. svibnja 2018.

U 8:30h je doručkovao u društvu župnika i fra Ivana Matića, voditelja kuće susreta u Taboru. U 10:30h blagoslovio je kip sv. Florijana pred Vatrogasnim domom u Reci te odatle predvodio svečanu procesiju do dvorišta župne crkve gdje je u 11:00h predvodio svečanu euharistiju u koncelebraciji više svećenika. Uslijedio je ručak u župnom dvorištu nakon kojega je u 14:15h pošao natrag u Sarajevo te stigao kući u 20:30h.

28. svibnja 2018.

U 10:00h Nadbiskup se uputio prema vikend kući caritasa BiH u mjestu Obojak kod

Fojnice. Na putu se zaustavio u župi Gromljak gdje je posjetio župnika vlč. Iliju Karlovića.

Na Obojak je stigao u 11:30h te razgledao kuću i uz okrepu se družio s pristiglim gostima. U 13:00h je ručao zajedno s nuncijem mons. Pezzutom, predstavnicima CRS-a na čelu s dotadašnjim ravnateljem Marcom D'Silvom koji se ovom prilikom i oprostio od djelovanja u BiH, zatim članovima Caritasa BiH predvođenim vlč. Tomom Kneževićem te Caritasu Švicarske i Italije. U 15:00h pošao je natrag u Sarajevo gdje je stigao u 17:30h.

U 17:30h Nadbiskup je zajedno s mons. Ivom Tomaševićem i gosp. Draženom Komaricom obavio zajednički video razgovor s mons. Franjom Komaricom i mons. Ratkom Perićem te jednim profesorom iz SAD-a.

U 18:45h Nadbiskup je primio sestru milosrdnicu Rahelu Brkić.

29. svibnja 2018.

U 8:30h Nadbiskup je primio prof. Sandu Smoljo.

U 9:00h Nadbiskup je primio akademika Davorina Rudolfa koji je bio u pratnji gđe. Tonke Krešić.

U 10:00h Nadbiskup je primio don Tomislava Tomića, mladomisnika iz Žepča zaređenog u Denveru, s kojim je bio i Branimir Vrbić.

U 13:30h Nadbiskup se uputio prema zračnoj luci Sarajevo odakle je u 15:10h poletio preko Beča za Štuttgart. Tu ga je u 18:40h dočekao vlč. Josip Pavlović, voditelj Hrvatske katoličke zajednice (HKZ) Presvetoga Srca Isusova u Tuttlingenu gdje su zajedno stigli i večerali.

30. svibnja 2018.

U jutarnjim satima Nadbiskup je zajedno vlč. Josipom Pavlovićem posjetio mjesto

Schramberg u kojem gdje je razgledao izložbu starih automobila vlasnika gosp. Hans-Jochem Steima. Posjetu su se pridružili i gradonačelnik Tuttlingena OB Michael Beck, zatim vlč. Luka Lucić, dekan Tuttlingena vlč. Matthias Koschar, gosp. Landrat Wolf-Rudiger Michel, gosp. Ortwin Guhl i gosp. Richard Grotz. Nakon zajedničkog ručka koji je uslijedio, navedeni sudionici su posjetili i tvornicu satova istoga vlasnika.

U popodnevnim satima Nadbiskup je posjetio i grad Rottweil. Tu je najprije razgledao Kapellenkirche, malenu obnovljenu crkvicu koja se nalazi pored dominikanskog samostana, a zatim i veliku župnu crkvu.

Navečer je Nadbiskup gostovao na večeri koju je priredila dr. Storz, vlasnica prodaje medicinskih pomagala.

31. svibnja 2018.

Na svetkovinu Tijelova Nadbiskup je na Trgu Europe u gradu Tuttlingenu predsjedao svečanom euharistijom na kojoj je i propovijedao te predvodio svečanu tjelovsku procesiju do župne crkve. Nakon liturgijskog slavlja uslijedio je ručak na kojem je Nadbiskup susreo i razgovarao s brojnim vjernicima doseljenima iz Bosne i Hercegovine.

1. lipnja 2018.

U jutarnjim satima Nadbiskup je posjetio benediktinsku opatiju Breion. Nakon toga ga je gradonačelnik Beck počastio ručkom a potom se Nadbiskup uputio prema zračnoj luci odakle je poletio natrag u Sarajevo.

U 21:30h Nadbiskup je sletio u Sarajevo te u 22:30h stigao u Ordinarijat.

Propovijed Vinka kardinala Puljića 1. travnja 2018 - Uskrs u sarajevskoj Katedrali

Uskrs u sarajevskoj katedrali

Cara Eccellenza apostolski nuncije, dragi brate u biskupstvu Pero, draga braćo misnici, draga braćo i sestre prisutni ovdje u našoj prvostolnici, kao i vi braćo i sestre koji nas pratite preko elektronskih medija!

Odmah na početku ponavljam onu uskrsnu čestitku: Želim da nam ovaj dan i ovo slavlje istinski bude sretno i blagoslovljeno. Uđimo našim razmišljanjima u to otajstvo koje slavimo. Svi znamo kako su Apostoli pratili Isusa tri godine i On ih je odgajao, poučavao i pripravljao na otajstvo koje će se dogoditi, a to je muka, smrt i uskrsnuće. Međutim, nisu to uspjeli razumjeti. Bili su jako zbunjeni kad su ga vidjeli onako izmrcvarena, krvava, izmučena i mrtva sahranjena u grobu na Veliki petak. Bila je strašna ta njihova mora. Sve nade su u njega polagali, a on je sada u grobu. I ponovno su se zatvorili u dvoranu posljednje večere, što iz potrebe da tješe jedan drugoga, a što od straha da i njih sada ne pohvataju, jer uostalom, takva je politika da često puta hvataju one koji su protivni. Zanimljivo je da su Isusovu smrt promatrale i neke žene koje su ga pratile, a nisu uspjele obaviti obred koji se obavlja nad mrtvacem jer su ga na brzinu sahranili u novi grob koji mu je Josip Arimatejac pripremio. Zato su razmišljale da, kad prođe subotnji dan mira kad se ne smije raditi, da prvi dan po suboti dođu na grob i obave taj obred pomazanja. I zato su putem žene razmišljale: A tko će nam otkotrljati onaj ogromni kamen koji je bio navaljen na ulaz na grob. I dok su one to razmišljale, stigle su na grob i zbunjene su jer niti ima straže, a i kamen je odvaljen. I jasno, koliko god je ženski svijet pomalo bojažljiv, ali hrabro su došle do groba i zavirile u grob te vidjele da ga nema. Neki mladić iznutra im kaže: "Tražite Nazarećanina. Nema ga. Uskrsnuo je!" I daje im poruku da pođu i prenesu to apostolima.

Ovdje ću se zaustaviti. Evo vidite, prve vjesnice Isusa Krista bile su žene. Njima je Bog to povjerio. A one nose tu radosnu vijest. Nije to slučajno bilo samo u tom trenutku, nego kroz

svu povijest. Žene su imale najvažniju ulogu formacije vjere u djece. One prenose to srcem. Zato su žene srcem tražile Isusa i prvo su ga srcem ponijele učenicima Isusovim. Koliko god su učenici bili posebno izabrani, ali njima žene donose poruku da ga nema u grobu i da je uskrsnuo.

Ovdje želim svratiti pažnju i na žene u današnjem vremenu. Koliko god sam puta ponavljao od jednoga uglednog osnivača šenštatorstva, Josipa Kentenicha, koji je rekao da društvo pada ili raste dostojanstvom žene. Neće ženama deklaracija vratiti dostojanstvo, nego njima dostojanstvo vraća njihova Bogom dana svijest o ulozi da srcem prenose snagu vjere. Zato i danas želimo to dostojanstvo vratiti ženama, kao i njihovu ulogu i njihovo vrednovanje. One su blagovjesnice uskrsloga Krista. Zato one dolaze apostolima i javljaju tu vijest da ga nema u grobu. Taj grob i danas je prazan. I mi ga često puta nazivamo grob Isusov. Danas bi ga zapravo, kada tamo hodočastimo, trebali nazivati mjesto uskrsnuća Kristova. Jest, bio je grob, ali nije završilo s grobom, nego se dogodilo uskrsnuće. Isus je ponovno živ ustao. I kao što je jutros osvanulo sunce na ovaj uskrsni dan, i to njegovo uskrsnuće jest jedno obasjavanje sunca koje osmišljava čovjeku život, njegovu patnju, smisao onoga za što živi. Jer Kristovo uskrsnuće daje jamstvo života vječnoga i uskrsnuća mrtvih. I slaviti Kristovo uskrsnuće znači naći sebe u Kristovu životu. Nije On slučajno rekao "Ja sam put, istina i život.". I mi želimo upoznati tu istinu, taj put slijediti i istinski živjeti.

Međutim, kao i apostoli, moramo rasti u vjeri. Koliko god su bili u školi Isusovoj, nije im dostajala, ne spoznaja, nego vjera. Trebalo je rasti u vjeri. I u tom rastu, oni se uvjeriše: grob je prazan. Ali oni će ga prihvatiti ne kada ga vide, nego tek kada srcem shvate da ono što je on objavio, to i ostvaruje. E to je zapravo izvor vjere - prihvatiti objavu, njegovu riječ i poruku, poznavati Pisma. To znači prihvatiti njegov put. Jer to su apostoli shvatili tijekom

ovih uskrasnih dana kada im se ukazivao i pokazao svoje uskrse rane. Tada su i oni shvatili - ono što im je govorio, da se to i ostvarilo.

I mi, koliko god smo poučavani u vjeri, koliko god rastemo, doživljavamo da prolazimo kroz razne kušnje vjere. Možda ću banalno usporediti - vi znadete da što je pogonsko gorivo u autu čistije, auto bolje vozi; čim u auto uđe voda, vozilo trokira i teško vozi. Ja bih rekao da se tako često puta razvodni i to pogonsko gorivo vjere. I čovjek trokira u svome životu, jer se prizemlji. Ono što posebno drugo čitanje upozorava: "Težite za onim što je gore". Čovjek se prizemlji i uhvati se ovih prolaznih stvari i onda u svojoj vjeri trokira. A onda dolazi u kušnju i pita se zašto se to dogodilo? Zato što nismo napravili mjesta za ono što je Bog objavio, što nam se darovao. Nismo ga cjelovito prihvatili u svoj životni hod. Zato, slaveći Uskrs, želimo obnoviti tu uskrsnu vjeru. Jer Kristovo uskrsnuće je temelj naše vjere. Od toga živimo. To nas osmišljava i to je izvor naše nade i snage. Slavljem Uskrsa mi se zapravo obnavljamo u svom životnom hodu da osmislimo sve naše patnje, naša nastojanja i sve naše muke.

Zato, braćo i sestre, slaveći danas ovo Kristovo uskrsnuće, mi zapravo tražimo sebe. Isusu time ništa više dodati ne možemo jer On je proslavljen. Ali gledajući to što slavimo mi obnavljam svoju vjeru da se ne bojimo života i križa, da se ne bojimo ni priznati svoje slabosti, to da smo se prizemljili, da smo zaboravili na one prave vrednote.

Zato želim ponovno pozvati hrabre majke i žene, vjerovjesnice evanđelja: "Odgajajte vjeru u srcima djece". Jer mi muškarci često puta pametujemo, a majke ti srcem pronose i djeca čitaju iz njihovih očiju ono što je lijepo, drago i plemenito. Zato ne zaboravite svoju ulogu. Mijenjajte ovo društvo svojom plemenitošću, svojom snagom srca i vjere! Pa neka ovo društvo ozdravi upravo vašim plemenitim srcem, a i mi muškarci da shvatimo da je silno važno uvažavati tu našu različitost. Uz dužno poštovanje svih konvencija, mi moramo shvatiti: život gradimo na temelju vjere u uskrslog Krista i od toga živimo, to svjedočimo i time želimo ovaj svijet mijenjati.

Amen!

Propovijed Vinka kardinala Puljića 23. travnja 2018. - Sv. Juraj u Derventi

Proslava Sv. Juraja Mučenika u Derventi

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre prisutni ovdje u crkvi, kao i oni koji nas prate preko radio valova. Drago mi je da je župnik ipak odlučio slaviti patron zaštitnika ove župe na sam dan kada je njegov blagdan, tj. na svetog Juraja Mučenika. To ipak ima posebno značenje. Ali uz to je htio da obilježimo i 20 ljeta od nemilih događanja koji su se zbili dolje u kriпти.

Želim prvo kratko progovoriti o svetom Juraju iz četvrtog stoljeća. Bio je kršćanin, vojnik i kao takav morao je položiti život da posvjedoči za Isusa Krista. Hrabro je to: ne odreći se Isusa unatoč cijene života. I odmah su u prvim vremenima kršćani njemu u čast

počeli graditi velebne crkve, bilo na istoku, bilo na zapadu. Ovog sveca slavi i pravoslavna i katolička crkva. Nije o njemu puno zapisano, ali je dovoljno to da je on svoj život položio radi vjernosti Isusu Kristu. To je glavna poruka nama.

To je na neki način i poruka drugog čitanja. Jer kušnje ne dolaze za to da nas Bog pati, već kušnje dolaze da provjere čovjekovu vjernost. Sve naše životne kušnje jesu zato da pokažemo do čega držimo, što je nama sveto, za što smo se spremni žrtvovati. Evo, to je zapravo bila ta kušnja svetog Juraja koji je bio spreman u toj kušnji život položiti. Borac za vjernost

Isusu Kristu Uskrsлом. I nama danas potrebna je takva vjernost. Vjernost u svim kušnjama. Nema čovjeka koji neće proći kroz životne kušnje. Svi mi kroz njih prolazimo bez obzira na naše zvanje, stalež ili znanje. Svi mi prolazimo kroz životne kušnje koje su na neki način putokaz po kojem vidimo do čega držimo, što nam je sveto, zašto smo se spremni žrtvovati.

Zato i Isus itekako poučava preko svetog Luke kako bi znali život vrednovati. Život se ne daje za gluposti, nego za ono što je sveto. Isus upravo to kaže: Pravo živjeti, znači živjeti iz ljubavi. A nema ljubavi bez žrtve. Tko živi iz sebičnosti, taj već umire. Zato Isus kaže: Tko čuva živo - u smislu da je sebičan, da mu je žao darivati se-taj zapravo umire. A tko je spreman darivati se, žrtvovati se, taj zapravo ispravno živi. Kada sam na jednoj krizmi pitao krizmanike što misle koja je lekcija u životu najvažnija. Vrlo sam se ugodno iznenadio kada je ustala jedna krizmanica ustala i rekla kako je u životu najvažnije naučiti ljubiti. Tko zna ljubiti taj ispravno živi. A ljubiti znači biti spreman, kako Isus kaže, uzeti svoj križ i slijediti ga. Nikada neću zaboraviti kada sam bio župnik i kada mi je došla jedna djevojka pitajući me: "Kako ću ja, župniče, znati da me moj mlađić voli? Ja sam joj jednostavno rekao: "Draga djevojko, ako te poštuje i ako je spreman za tebe se žrtvovati, taj je pravi. Ako te želi iskoristiti, bježi od njega što prije, jer tko zna kad će te taj ostaviti. I zato je prevažno da mi razumijemo snagu mučeništva. Mučeništva gdje se ne umire iz proklinjanja, iz mržnje, nego iz ljubavi svjedočeći za Isusa Krista. Zato su prvi kršćani svetom Juri pravili crkve jer im je trebala hrabra vjera. Ali pravo govoreći, kroz svu povijest za nas kršćane potrebna je hrabra vjera. Znati ostati vjeran.

Nikada neću zaboraviti jedan događaj kada su za vrijeme informbiroa jednoga mučili u zatvoru i on skoro da je klonuo duhom. Tada mu je majka došla u zatvor i rekla mu: "Sine, gore glavu! Majka vjeruje u tvoju nevinost. Ne daj se slomiti!" Možete misliti kako su oni stražari režali. To je za njega značilo izdržati. Svima nama silno je potrebna i potpora kada smo u kušnji, da nas netko ohrabri da ne klonemo. Razne su kušnje posebno na području morala i vjere kroz koje svi prolazimo. Zato

nam treba ohrabrenje jer smo socijalna bića. Nitko nije dovoljan sam sebi. Mi jedni druge trebamo kao potpora za ustrajati, biti vjeran i izdržati. Kako Isus kaže: *Uzeti svoj križ i slijediti njega*. Danas nam na poseban način svima toga treba u ovim vremenima kada se urušavaju moral i vrednote, kada nam žele rastočiti obitelj, kada nam žele oprati pamet.

Danas se ponovno želimo opredijeliti za Isusa Krista, za vjernost Isusu Kristu. Povjerovati-to znači vjerovati njegovoj riječi. To je ono kada je u Ivanovom evanđelju u šestom poglavlju Isus pitao apostole: "Hoćete li me i vi ostaviti?" Tada je Petar progovorio: "Gospodine, kamo ću od tebe, ti imaš riječi života!" Za nas je to prevažno: opredijeliti se za Isusa Krista jer on ima riječ života i izvor nade. Nema gorega života nego živjeti u beznađu, u izgubljenosti, u jednom opterećenom ozračju. Svi mi prolazimo kroz ove kušnje današnjice. Možda će mnogi reći da su teška vremena. Nemojte mi zamjeriti što često ponavljam ovu misao. Brojim lijepe godine i Bogu sam zahvalan za njih, ali nisam zapamtio ni jedno vrijeme kada se govorilo kako su lijepa vremena. Koliko pamtim, uvijek su ljudi govorili: "Jo, kako su teška vremena". Dakle, svako vrijeme nosi svoje breme. Ovo je naše vrijeme i u ovom našem vremenu imamo toliko gluposti. Ali divno je biti Isusov. Imamo svjetlo. On Uskrsli, ostavio nam je svjetlo života, ostavio je smisao našega križa, ostavio je smisao da čovjek patnju zna izdržati.

Jedna mala sitnica, zgodna priča. Jedan čovjek prolazio pokraj jedne kućice u kojoj su živjeli djed i baka. Baka se ljulja na onoj stolici, a djed sjedi i čita novine. A na pragu kuće leži pas i cvili. Prođe ovaj jedan dan, prođe i drugi dan, a nije mu jasno zašto pas cvili. Trećeg dana pita baku: "Pa što pas cvili?" Baka odgovara: "Sjedi na ekseru" - "A zašto ne ustane?" - "Nije ga dovoljno ubolo da ustane, a dovoljno ga bode da cvili". Čitajući tu priču, imam dojam da i mi često puta tako na bodljikama našega života cvilimo, umjesto da ustanemo i da se borimo. Cvilimo, plačemo, kukamo, jaučemo..., umjesto da shvatimo, kako nam je papa Ivan Pavao II. poručio proglašavajući Ivana Merza blaženim: "Uzmite sudbinu u svoje ruke!" Snagom vjere, hrabro poput mučenika Juraja, uzmimo sudbinu u svoje ruke.

Neću završiti ovu propovijed, a da se ne osvrnem i na onaj događaj koji se ovdje dogodio prije 20 godina. Sigurno da sam Bogu zahvalna što smo ostali živi. Da onaj plan koji je isplaniran-da nas pobiju-nije uspio. Jer od onoga baruta trinitrotlin od 400 g kojega su bacili na nas detonator se bio odvojio i posebno eksplodirao, a barut je ostao. Bog je tako htio i hvala mu. A oni koji su mržnju nosili, što su postigli? Crkva ovdje stoji i u njoj se okupljamo. Što da kažem nego: "Bože, prosvijetli pamet onima koji nose mržnju i zlo u srcu". Ne možemo mi društvo graditi na zločinu, na mržnji, na osveti. Ali nećemo ni nijekati činjenice. Oni koji su me napali nisu nikada nadoknadili auto koji su mi uništili, ali auto je najmanja šteta. Onaj strah koji su ljudi pretrpjeli zajedno sa mnom, to ne mogu nadoknaditi. Ali neka im Bog prosvijetli pamet da se zlo ne ponavlja, nego da dobrota pobjedi.

Zato želimo moliti: "Sveti Juro, daj nam vjere da se ne bojimo svih tih kušnji koje nam

život nameće i koje nas zateknu, nego da znamo izdržati. Bože, prosvijetli pamet svakom zlu srcu, da se zla odrekne! Prosvijetli pamet svima nama, da ustrajemo u dobru. Daj nam hrabrosti da budemo spremni svagdašnjicu graditi. Jer kukanje za ono što nas boli i to da cvilimo, ništa ne koristi. Valja hrabro ustati, boriti se za svagdašnjicu i suočiti se sa izazovima života.

I završit ću s ovim: Ne dajmo da nam ogade našu rodnu grudu, ne dajmo da nam ogade naše korijenje, naše ime, našu stvarnost. Istinu nećemo nijekati. Na laži mi budućnost ne gradimo, nego s pouzdanjem u Boga idemo naprijed. Sv. Juro neka nam pomogne da i mi u ovom vremenu budemo hrabri u vjeri i spremni nositi svoj svagdanji križ kako nas Isus poučava.

Amen!

Propovijed Vinka kardinala Puljića 1.5.2018. u Olovu

Misa u Olovu

Mnogopoštovani oče provincijale, draga braćo misnici, draga braćo i sestre!

Maloprije smo čuli evanđelje koji nam otkriva jednu veliku i tako dragu istinu. Mi svi znamo: svojim ljudskim očima Boga ne možemo vidjeti. Ali po Marija, koja mu je dala svoje tijelo, on se kao druga božanska osoba utjelovio i postao vidljiv u osobi Isusa Krista koji nam je rekao: „Ja sam svjetlost svijeta“. Njegova riječ je to svjetlo koje prosvjetljuje našu vjeru, naš život. Na poseban način u ovim teškim vremenima kada smo svi pomalo pritisnuti tjeskobom, pitanjima i budućnošću. Osjećamo potrebu tražiti to svjetlo, tražiti uporište i jednu sigurnost. I na svoj način, doći ovdje Mariji, imati osjećaj, Marija će nam pomoći naći Onoga koji je svjetlo svijeta. Zato

smo uzeli sv. misu s naslovom "Sv. Marija, izvor svjetlosti i života".

Mi biskupi, kako provincijal u uvodnom pozdravu reče, odlučili smo pozvati narod da u molitvi tražimo to svjetlo i snagu. Povijest nam je pokazala: kad god je naš narod prolazio kušnju opstanka, onda je itekako Gospin zagovor pomogao učvrstiti nadu i hrabrost te se nositi sa izazovima života. Zato smo ovdje kod Gospe da učvrstimo tu obvezu: moliti s Njom zajedno da postane vidljivo Božje utjelovljenje. To je u prvom čitanju, kako smo čuli, Petar navijestio: uskrslog i živog Krista koji daruje Duha Svetoga - to svjetlo, snagu, nadu da se ne bojimo života.

Zato smo mi poslali dopis svim župama gdje smo pozvali pojedince, obitelji i cijele župne zajednice: svaki dan molimo kronicu da Gospa

providi svojim zagovorom u ovim teškim trenucima kad smo pomalo klonuli i mislimo da će nas nestati. A onda se, da ne upotrijebim grubu riječ, žderemo što je takva situacija. Ljutimo se i proklinjemo. Međutim, time što trujemo srce ništa ne mijenjamo stvarnost. Stvarnost može mijenjati jedino vjera i molitva. Zato smo pozvali da u ove dane udarnički molimo. Nabrojali smo što sve treba utkati u tu našu molitvu kako bi se dogodilo jedno obnavljanje i obraćenje te zadobila hrabrost za život.

Prvo nam je potrebna nepokolebljiva nada i pouzdanje u uskrslog Krista u vremenu brojnih iskušenja i sumornosti koje nam se nameću.

Također, posebno smo pozvali da molitvom iskorijenimo tu nemilu psovku koja se ukorijenila i truje vjerničko srce i vjerničku sredinu. Neka molitva učini da se srca obrate. Da čovjek bude hrabar kontrolirati svoj jezik.

Posebno smo pozvali na molitvu za radosnu otvorenost životu i čin zadovoljštine za svu ubijenu nerođenu djecu. Ovdje moram stati i onako, s jednom boli u srcu, reagirati. Kada se skupe ljudi moliti da se ne obavljaju abortusi i ubijanje nerođene djece, sve naše novine reagiraju: "Što oni imaju moliti tamo!" A to što će se udruženja organizirati za čuvanje pasa, to svi podržavaju. Ove lutalice koje djecu nagrizaju, to mora društvo braniti. A ubijanje djece se smije. Evo kakva nam je kultura! I zato moramo moliti: "Bože, daj nam obraćenje srca da znamo vrednovati prave vrednote i život voljeti.

Zato smo na poseban način pozvali da molimo za slogu i vjernost u braku i obiteljsko zajedništvo, jer to je prva škola vjere i morala. Gdje je ljubav, tu se lijepo raste. Gdje je mržnja, tu se ne može rasti. Vi koji se time bavite znate, kada cvijeće posadiš, ako ga s ljubavlju svako jutro pogledaš, ono bolje raste. Dijete, ako nema roditeljske ljubavi, to da su otac i mati složni, pa kako će rasti. Mi se čudimo što ima toliko kriminala. Pa i ne bili takvi, iz kakvih su sve sredina došli! Zato je potrebno moliti: "Bože, čuvaj bračno zajedništvo! Koliko god donosili te zakone koji su protiv te Božje ustanove muža i žene, oca i majke, čuvaj to zajedništvo da ono istinski bude gnijezdo gdje će se odgajati buduće generacije!"

Također smo pozvali naše vjernike katolike: Čuvajmo Dan Gospodnji, nedjelju koja je spo-

men Kristova Uskrsnuća. A to je izbljedjelo. Nekada se znalo kad nekim krajem prolaziš radi li se o katoličkom kraju ili ne jer je nedjelja bila svetinja. Danas više ne znaš. I na zemlji se radi, i trgovine rade, više nema Dana Gospodnjeg. Ne samo što rade, već jadna mati i djeca ostaju uskraćeni onog obiteljskog zajedništva, jer mora nedjeljom raditi. Zato moramo probuditi svijest i Dan Gospodnji čuvati.

Nadalje, na poseban način shvatili smo da se moramo zauzeti u odgajanju buduće generacije, tu djecu, te mlade. Tko nam ih odgaja? Pa televizija, mobiteli, interneti... "Daj mu neka me ne smeta!" I jasno, mi i ne primijetimo, nego će to tek kasnije učenjaci dokazivati kako taj ekran pere mozak. I onda se čudimo što su nam djeca tako zatucana. I ne bila!

Zato smo na poseban način pozvali na molitvu za hrabro i radosno svjedočenje svoje vjere. Svi smo mi pozvani, ne samo svećenici, redovnici i redovnice, već smo svi mi pozvani svjedočiti svoju vjeru. Da vam otvoreno kažem: Prva vjera se rađa u obitelji, i to je temelj. Vjeronauk koji poslije dolazi samo je nadogradnja. Temelj se gradi u obitelji. Otac i mati pokazuju što za dijete znači Bog, misa, molitva, sakramenti. Oni to ne propovijedaju nego zrače srcem, a ono što se srcem prenosi, to se srca hvata. I zato je potrebno da probudimo tu svijest naše odgovornosti.

Nažalost, vidimo da današnji čovjek, suočavajući se sa izazovima i teškoćama, krivo ih rješava. Letimo u ovisnosti. Nedavno sam bio u jednome selu gdje nema tisuću i pol stanovnika. Imaju dvije kockarnice. Milioni maraka se okreću tamo. A ja došao tamo i sa svih strana me svrbi kako ne mogu ostati i živjeti ovdje. Jer nemaju od čega živjeti? A za to kockanje ima! Nešto je poremećeno u našim dušama. Ja sam se zgrozio kad sam saznao da se toliko kocka. To postalo kao ovisnost. A onda da ne kažem piće, droga i sve druge stvari. Kao da je nekome stalo da svi budemo bolesni psihički. Jer fizički smo već svi jadni u svojom tijelu, nema nikoga da ga nešto ne boli. Ali problem je sačuvati zdravu dušu. To trebamo sačuvati! I zato je potrebno iskorijeniti sve te negativne ovisnosti. Posebno nemojmo dozvoliti da to nastane čim iz "bešike" (kolijevke) iziđe, podaj mu neka se igra kako bi manje smetao. Da ta ovisnost ne počne iz djetinjstva.

Zato nam je Gospa i rodila onoga koji je svjet-

lo. I mi smo došli Gospi s riječima: "Daj nam tog Isusa koji je put, istina i život. Daj da se ne bojimo života!" On nas je pozvao: "Tko hoće za mnom, neka se odreče sebe, neka uzme svoj križ danomice i neka me slijedi." I zato nećemo ići putem kukanja nego ćemo prodrijeti nebesa molitvom da sačuvamo svoj opstanak i korijenje. Jasno, toliki nam žele pamet oprati da nama ovdje nema opstanka. Ono što nisu uspjeli oružjem, to sada žele s tom ideologijom bježanja sa svoga. Nikoga ne osuđujem, znam da mnogi imaju poteškoća, mnogi žive u strahu kako će biti jer svaki čas se pojavljuje zveckanje oružjem. Pa se ljudi boje rata. Pa dosta nam je rata! Dajte nam mira! Da živimo dostojno čovjeka na svojoj grudi. Zato je potrebno da mi, kako nam je rekao sveti papa Ivan Pavao II. u Banja Luci proglašujući Ivana Merza blaženim: "Uzmite sud-

binu u svoje ruke!". Evo ta molitva želi doprinijeti tome da uzmemo sudbinu u svoje ruke, da nam ne peru pamet, da nam ne otmaju srce koje je niklo na ovoj grudi i da istinski znamo vrednovati svetost svoga korijena.

Neka nas ovo hodočašće istinski učini jačima, da se vratimo kući utješeni, ojačani, prosvijetljeni, da istinski Isusa nosimo u svoj život. Pa nije On slučajno došao na ovaj svijet. On se rodio da nas spasi, da izgradi zajednicu i da nas istinski vodi u životu. Zato se otvorimo Isusu neka nas On vodi. To je Gospina uloga - da nam da Isusa! Tako ju često gledamo kako ga drži, kao da kaže: "Evo ga." Gospe, daj nam tog Isusa da se ne bojimo života, da idemo hrabro noseći svoj svagdanji križ i svjedočimo da smo Kristovi!

Amen!

Propovijed profesora Drage Župarića na četvrti korizmeni petak 9. ožujka 2018. u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu

Josip Stadler, apostol kršćanske ljubavi

Mk 12,28b-34 – DRUGA ZAPOVIJED SLIČNA PRVOJ. Ovu epizodu zapisala su sva trojica sinoptičkih evanđelista. Svi dobro znamo Isusov odgovor i misao koju je sažeo odgovarajući na pitanje jednog pismoznanca o najvećoj zapovijedi. *Krist naglašava da je prva zapovijed ljubiti Boga svim srcem. Ali on toj zapovijedi pridodaje i drugu: ljubiti bližnjega. Tako je pokazao da se naša vjera duboko ukorjenjuje u svagdašnjem životu. Dok podsjeća na staru zapovijed, Isus uvodi dvije novosti.*

Prva novost: povezanost dviju zapovijedi. Za Isusa je ljubav kompleksna i artikulirana činjenica, koja ima svoje korijene u bezrezervnoj predanosti Bogu: cijela se osoba, sa svojim talentima, planovima i operativnim sposobnostima, treba osloniti na Božju volju, na projekt ljubavi što ga Bog ima s ljudima. Vidljiva i dinamična manifestacija ovog povjerenja je pozornost prema svakom čovjeku, promatranog kao brata, bližnjega, drugoga kao samoga sebe. Odvojiti ili

pojednostaviti različite vidove ovoga jedinstvenog događaja je ljubav, znači potvrditi neke naše uske perspektive naspram neizmjernog obzorja otkrivenog Isusovim pogledom.

Druga novost je revolucionarno poimanje bližnjega. Jedino kod evanđeliste Luke pismoznancu postavlja drugo pitanje: *A tko je moj bližnji?* Isus mu odgovara pripovijedajući događaj o dobrom Samarijancu. Bližnji ne postoji, nego se postaje. Bližnji nije onaj koji je sa mnom u krvnom srodstvu, rasi, poslovima, psihološkoj sklonosti. Bližnji postajem ja sam u trenutku kad pred nekim čovjekom, makar bio stranac i neprijatelj, odlučim napraviti korak kojim se približujem drugome.

Važno je uočiti odnos između dvije novosti koje je Isus uveo. Ljubav prema čovjeku raste od predanosti Bogu, te izražava povjerenje Božjoj volji. No, Bog je Otac svih. Zato, onaj koji je ukorijenjen u ljubavi Božjoj, gleda i približava se svakome čovjeku, ostvarujući nove veze blizine

i ruši rasne, društvene i barijere mentaliteta, kao i barijere različitih vjerskih pripadnosti.

* * *

Nastavljajući Kristovo poslanje i radeći na ostvarenju Kraljevstva Božjeg na zemlji, sluga Božji nadb. Stadler neizmjerljivo je volio Crkvu pravom ljubavlju, bez subjektivizma, onakvu

Crkvu kakva je i kakvu je Krist želio. O kakvoj se ljubavi radi? Radi se o ljubavi koja promatra Crkvu u vjeri, o ljubavi koja prihvaća Crkvu u poslušnosti, širi je u apostolatu i posvećuje Crkvu u životu. Nadb. Stadler zajedno putuje ukorak s Crkvom.

Crkva je mnogo više od ljudske institucije, i još više od jednostavnog združivanja onih koji dijele istu vjeru, koji nastavljaju istu tradiciju, nastalu prije 20 stoljeća u Palestini. Crkva se sastoji od ljudi, ali je od Boga. I to ne samo što je Krist, Sin Božji koji je postao čovjekom, ustanovio Crkvu i pozvao prve učenike, a zatim ih i poslao propovijedati do krajnjih granica svijeta, nego i zato što je – kako je Isus izričito obećao (*Mt*) – ostaje sa svojom Crkvom sve dane do svršetka svijeta, i zato što Krist zajedno s Ocem šalje Duha Svetoga koji, djelujući od trenutka krštenja u duši svakog kršćanina i Pastira, podiže crkvenu zajednicu i vodi je, čuvajući je u istini i dajući joj svoj život.

U svom zemaljskom životu nadb. Stadler okupio je duboko ljudsko i kršćansko poštovanje mnogih. Svojom skromnom i dubokom inteligencijom, privlačio je mnoge, suočavao se s problemima onoga vremena i rješavao ih u svjetlu vjere. U svom radu, kao pastir ove mjesne Crkve, slugu Božjega nadb. Stadlera možemo vidjeti kao referentnu točku, kada je u pitanju ljubav prema Crkvi i prema onome koji je u potrebi, i to u svjetlu crkvenog nauka.

Kroz 37 godina upravljanja Vrhbosanskom nadbiskupijom nadb. Stadler podigao je Kaptol, sagradio Dječačko sjemenište u Travniku, Bogoslovno sjemenište u Sarajevu, Katedralu, nekoliko crkava po nadbiskupiji, podigao ubožnice *Betlehem* i *Egipat*, opskrbivši ih gospodarstvima kako bi se mogle samoodržati, osnovao Družbu sestara Služavki Malog Isusa s karizmom služenja u siromasima, doveo redovnike isusovce i sestre Kćeri Božje Ljubavi u BiH. Uz materijalnu izgradnju Vrhbosanske nadbiskupije, paralelno je

mislio i na onu duhovnu: kao čovjek široke kulture uma i srca, bavio se i pisanom riječi, prevodio i objavljivao spise za kršćansku izobrazbu puka, osnivao listove i pokretao časopise (*Srce Isusovo*, *Glasnik Srca Isusova*, *Balkan jedinstvu i bratskoj slogi*, *Hrvatski dnevnik*).

Nadb. Stadler, apostol kršćanske ljubavi, čovjek rada, molitve i providnosti, organizator i apostol, čovjek čvrste vjere i neograničenog pouzdanja u Boga, koji je živio i djelovao u svjetlu vjerovanja da je Krist središte svega svijeta, kreposno je živio kako bi ostvario herojska djela dobrote i ljubavi, osobito potrebitima onoga vremena. I sva ta briga za povjereno mu stado jest njegova ljubav prema Crkvi.

Nadb. Stadler je jasan kada je u pitanju poslušnost Crkvi i njezinom učiteljstvu. On kaže da je jedina glava Crkve onaj tko zapovijeda - Krist, koji je ovdje na zemlji u osobi svoga namjesnika. Nijedno društvo ne može opstojati, ako nema upravitelja. „Taj upravitelj jest Crkva, koja je sa svojom tradicijom i učiteljstvom jedina čuvarica i tumačiteljica Objave“: „Crkva ima pravu moć, koja je od Boga, koju je Bog glavi Crkve, biskupom, i drugim duhovnim pastirima povjerio“.

U poslanici upućenoj puku da se pročita na prvu korizmenu nedjelju 1885. god. nadb. Stadler kaže da je „...zapovijed Gospodnja da slušamo Crkvu, ako nećemo da se upropastimo“. Mi danas, zaista, mnogo dugujemo ovome velikanu vjere i ljubavi, osobito na području ljubavi prema bližnjemu i ljubavi prema Crkvi. Svako bi zaista mogao vidjeti u nadbiskupu Stadleru veliku ljubav prema Crkvi, u svim njezinim nastojanjima i izborima.

Prema svjedočenju oca Antona Puntigama, prvog Stadlerovog životopisca, nadb. Stadler mu je češće znao govoriti: „Pozdravite mi sve koji misle na mene te u moje ime zahvalite svakom tko čini nešto za Katoličku crkvu u Bosni“. Takve riječi su, nesumnjivo, tekle iz srca koje voli, i obilježje su kršćanske savjesti i uvjerenja. Danas, kada smo okupljeni u Stadlerovoj katedrali, kada evociramo na njegov život i djelo, vjerujemo i u njegovu pomoć s neba, i trebamo zahvaliti Bogu za ovaj veliki lik učenika i učitelja kojeg je Božja Providnost dala ljudima našega prostora i onoga vremena.

Završit ću riječima sv. Ivana Pavla II., koje je izrekao u ovoj katedrali prilikom svoga pasto-

ralnog pohoda BiH 1997. god.: „Neka živi spomen na toga velikog pastira, posve vjerna Apostolskoj Stolici i uvijek spremna služiti braći, hrabri i podupire misionarsko zalaganje svih

Bogu posvećenih osoba koje rade u ovome meni tako dragome kraju!“

Amen!

Propovijed profesora mons. Nike Ikića na peti korizmeni petak 16. ožujka 2018. u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu

Stadlerova osjetljivost za probleme svoga vremena

Uvod

Stadler zna da se grijeh usiše majčinskim mlijekom i da prije grijeha čovjek ide za Bogom, a poslije grijeha da Bog ide za čovjekom. Za njega je grijeh otrov i loša hrana za čovjekovu dušu. Ako otrovnu hranu čovjek uzme samo jednom postoji opasnost trovanja i kroničnog oboljenja. Zato on stalno poziva na borbu protiv grijeha, a mi se priznajući svoju grješnost, raskajana srca poput psalmiste iz današnjih čitanja, iskreno kajemo i molimo Božje milosrđe: Ispovijedam se...

Propovijed

Sveti Augustin komentirajući Psalam 61. kaže: „Nitko sebe nije upoznao, ako nije kušan. Nitko ne može biti okrunjen, ako nije pobijedio. Nitko ne može pobijediti, ako se nije borio. Nitko se ne može boriti, ako nema neprijatelja i napasti“.

Prvi vrhbosanski nadbiskup Josip Stadler, koji je s jedanaest godina u osam mjeseci izgubio oca, majku, brata i sestru, imao je cijelog života priliku biti kušan i boriti se, jer je imao puno problema i patnje, neprijatelja i kušnji. Ako je bol ukras čovjekova lica onda je patnja njegova najbolja škola. Za kršćanina je to škola u kojoj Bog ispituje našu volju preko naših nevolja.

Moja večerašnja tema glasi: **Stadlerova osjetljivost za probleme svoga vremena.**

Na ovako formuliranu temu mogao bi se održati cijeli simpozij s više predavača i to iz dva razloga: prvo, jer je u Stadlerovo vrijeme

bilo puno patnje i problema a drugo, jer je on imao veliku osjetljivost, snagu i volju za njihovo rješavanje. Niti ih je on uspio sve riješiti, niti ih ja ovdje mogu sve obuhvatiti, jer ih je bilo doista puno i to svih rodova i vrsta: crkvenih, pastirskih, liberalnih, socijalnih, političkih, društvenih...

Stadler je došao u zemlju Bosnu za koju Ivo Andrić u svojoj *Travničkoj kronici* kaže, da je mukla zemlja u kojoj se u zraku osjeća studena patnja bez riječi i vidljiva razloga. Isti Andrić u svome *Pismu iz 1920. god. za Bosnu* kaže da je zemlja mržnje a u zemlji mržnje najviše mrže **one** koji odbijaju mrziti. U tu i takvu Bosnu došao je Stadler sijati ljubav i mir a za takvo što morao je imati istančanu osjetljivost i veliku ljubav i snagu Duha. Pokušajmo prepoznati njegovu osjetljivost na nekoliko područja:

Osjetljivost za kršćanski život iz vjere

Odmah po dolasku u Bosnu uočio je rašireni običaj da ljudi **rade nedjeljom** što se protivi kršćanskom nauku i obavezi nedjeljne mise. U poslanicama 1886. 1888. i 1889. uočava da je to praksa gradskog stanovništva, a za njima ne zaostaju ni seljaci. Ističe da se olako zapašta dan Gospodnji, pri čemu su u mnogome krivi i sami svećenici. Pri tome obrazlaže da je šest dana stvoreno za rad a sedmi dan za zahvalu Bogu za primljene darove. Stoga potiče svećenike i aktivne laike da se zauzmu oko dubljeg obrazlaganja važnosti dana Gospodnjega i svete Mise.

Posebnu osjetljivost Stadler pokazuje nasuprot **samodošlosti**, u Bosni raširene prakse toga

vremena, kada bi momak „ukrao“ curu, protivno crkvenim propisima i običajima ženidbe. U poslanici iz 1892. god. on samodošlost smatra pohotom i bludom a sve predbračne grijehе smatra uzrokom nesporazuma u kasnijem braku. U loše običaje Stadler je 1896. također ubrajao **pijančevanja** po krčmama, te duga sijela i zabave po kućama. U poslanici 1905. među dobre običaje u Bosni je ubrajao kao vjerničku iskaznicu časni i krasni pozdrav „**Hvaljen Isus**“, koji svjedoči pripadanje Isusu i njegovoj Crkvi, koja govori da ljudi štiju njegovo ime, barem jednako toliko, koliko su Židovi Jeruzalema štovali kamenje svoga razorenoga hrama.

U korizmenom vremenu je isticao važnost **posta** kojega prati molitva a potvrđuju dobra djela i milosrđe. Pravi post prati oslobađanje od okova mržnje i svađe, čišćenje savjesti i činjenje dobrih djela. Za Stadlera je post hrana naših duša, isticao je u poslanicama 1891. i 1895. god.

Osjetljivost za moralne vrijednosti

Stadler je uistinu cijenio **istinu** a **laž** je oštro napadao. U svojoj poslanici 1887. izričito tvrdi da laž dolazi od vraga i da je Sotona otac laži a da je Isus otac istine. Kao društveno biće čovjek ne može živjeti s drugima ako im ne vjeruje, a kako će drugima vjerovati ako ne govore istinu. Prema Stadleru, ljudi često smatraju laž manjim zlođom od onoga što bi ih moglo zadesiti da nisu lagali.

Stadler je propovijedao **ljubav** a osuđivao **mržnju**. Ljubav prema Bogu uključuje ljubav prema bližnjemu. Zato je kršćanin pozvan svjedočiti ljubav a izbjegavati mržnju. Ljubav je zakon zakona, piše 1903. a mržnja je manjak vjere (1916). Stadler nije mrzio, niti je mogao mrziti a također nije mogao razumjeti nikoga tko mrzi. Za njega je pakao kraljevstvo mržnje, psovka je uzrok mnogih nevolja, blud je ustrajanje u grijehu kroz misli, želje, poglede, razgovore, čine; krađa je nepravda, nepoštenje, pohlepa. Ove četiri mane: mržnju, psovku, krađu i bludnost Stadler je u svojoj poslanici 1892. god. smatrao **vratima** u pakao po uzoru na Alfonsa Ligurijskog.

Nasuprot mržnje koju je uvijek osuđivao Stadler je Božju ljubav uvijek isticao. U tom duhu 1890. prigovara svojim svećenicima kao

propovjednicima, da ne znaju ni o čemu drugom govoriti osim o Božjoj pravednosti, a naročito o strahu, prijetnjama, kaznama... istina, kaže Stadler, time se opominje na težinu grijeha, ali to nije **vez** koji će dugo trajati, te predlaže da se propovjednici više posvete temi Božje ljubavi u Kristu Isusu, jer tko njega ljubi ima život vječni, a tko ga ne ljubi već je mrtav. Isto ponavlja u poslanicama iz 1892. i 1909. god. ističući da svećenici trebaju mrziti ono što je Isus mrzio a ljubiti ono što je Isus ljubio. Isus je u duhu psalma 5. mrzio bezakone, lažljivce, krvopije i varalice.

Stadler je imao veliku osjetljivost za ona **modernistička** pitanja koja su ugrožavala katoličku **vjeru** u njegovoj Bosni. Sve napade protiv Isusa, njegove Crkve, protiv Marije, svih Božjih zapovijedi i sl. on prepoznaje u začetku, te na njih blagovremeno upozorava svoje svećenike i vjernike. Nasuprot takvim napadima želio je svoj puk odgajati u pobožnosti naročito prema Presvetom Srcu Isusovu i Marijinom o čemu je vrlo često pisao. U poslanici iz 1902. kaže da oni koji su izgubili vjeru ne misle ni o kakvom dobru, te da idu putem propasti. Pri tome poziva osobito svoje svećenike da budu budni i odlučni u bori s liberalnim strujanjima na svim poljima.

Osjetljivost za socijalna pitanja

U siromašnoj zemlji i još siromašnjoj nadbiskupiji Stadler je pokazao posebnu osjetljivost za **siromašne** i za stradalnike svih vrsta. Siromaštvo i bolest su za njega opomena Gospodinova, stoji u poslanici iz 1900. god. Stadler je zajedno sa Ivanom Krizostomom, kojega smatra izvanrednim zaštitnikom sirota, isticao da kršćani moraju slušati glas sirota kao Kristov glas, da sirote treba poštivati kao Krista, da prema njima treba pružati ruke jednako kao i prema oltaru, ističe u poslanici ratne 1915. god.

U tom duhu u ratnom i poslijeratnom vremenu konkretno je pozivao župnike da potiču imućnije župljane da svake nedjelje nešto odjeće i hrane donesu za nevoljne a da župnici u tu svrhu sagrade neko skladište (hambar) u crkvenom dvorištu. On ih opominje da se smiluju svim potrebnima bez razlike na vjeru i

narodnost, što svjedoči njegovu osjetljivost za svakog čovjeka. Obrazlaže da su u ratu mnoge obitelji izgubile nekog člana, mnogi su postali nesposobni za rad i održavanje svoje obitelji i kumi da se i za njih treba pobrinuti. U tom duhu se poslije rata pridružuje planu Zemaljske vlade koja je razradila program pod nazivom *Ratni zavjet*. Planom je predviđeno da oni kojima se vrata s ratišta njihovi sinovi, očevi, prijatelji živi, zdravi i za rad sposobni, da daruju stanoviti prinos siromašnima i onima čiji su hranitelji obitelji u ratu postali nesposobni za uzdržavanje svojih obitelji, po uzoru na Krista koji kaže: *ogladnjeh i dadoste mi jesti, ožednjeh i dadoste mi piti, stranac bijah i primiste me, gol i zaogrnuoste me...* (Mt 25, 35-36).

U socijalnom smislu Stadler pokazuje izuzetnu osjetljivost za **radničku klasu**. Njegovi liberalni protivnici predstavljali su ga kao protivnika radničke klase, što je notorna laž. Istina je, da je oštro napadao njihove modernističke stavove protivne vjeri i moralu, a za radnike je molio svoje svećenike da se za njih posebno brinu i da ih organiziraju u katoličke udruge a ne one liberalne.

Kao dokaz njegove osjetljivosti za socijalna pitanja treba gledati dovođenje sestara Kćeri Božje ljubavi da se brinu o odgoju siromašnih djevojaka i osnivanje družbe Sestra maloga Isusa, da se posebno staraju za siromašnu djecu.

Osjetljivost za sveto, katoličko i hrvatsko

Ovdje moram skratiti svoju pisanu verziju. Mislím da je silno važno naglasiti upravo ovakav redoslijed vrijednosti. Stadleru je na prvom mjestu sveto, jer dolazi od Boga. To sveto u najvećoj mjeri svjedoči ono katoličko a ono katoličko treba prožimati ono hrvatsko. Za sveto i katoličko silno se bori s ondašnjim liberalnim strujanjima a među najveće neprijatelje Crkve ubraja tadašnje **socijalne demokrate**, koje naziva otrovnom biljkom koju treba iskorijeniti. Za katolička načela se bori kako na socijalnom tako i na političkom području, budući da se po njemu ni socijalna ni politička pitanja u Bosni ne mogu riješiti bez doprinosa kršćanske vjere, jer to rješavanje treba počivati na načelu pravednosti i moralnih zakona, kojih nema bez Boga. Predstavnic-

ima svoje Hrvatske narodne zajednice Stadler oštro prigovara što su ono hrvatsko stavili iznad katoličkog, obrazlažući da katolički pristup štiti kako ono hrvatstvo tako i ono vjersko, isticao je Stadler.

Na kraju: Nevolja je dadilja genija, što je Stadler doista potvrdio. U svim nevoljama i izazovima genijalno se postavio a prema svim patnjama i nevoljama pokazao je veliku osjetljivost. Njegova osjetljivost je plod Duha Božjega u njemu. Ona je prije svega pastirska i vjernička. Svoju osjetljivost on konkretno pretače u ljubav prema potrebnima. U rješavanju problema i izazova oslanjao se na Kristovu milost i njegov primjer. Nevolja najbolje uči moliti a molitva najbolje uči podnositi nevolju, tako da se vrši volja Božja. I mi moramo imati osjetljivost za probleme svoga vremena i u Kristovu duhu ih rješavati uz pomoć molitve. Tome nas je učio prvi vrhbosanski nadbiskup, sluga Božji Josip Stadler, u ime Onoga koji nije došao sam od sebe, kako se kaže u današnjem evanđelju.

Amen!

Molitva vjernika:

Smisao patnje, trpljenja, križa, smrti... nije u tome da umilostivi Boga, nego da razoruža zlo, da nas ojača u svjedočenju ljubavi. Gospode, daj nam mudrost Duha da otkrijemo taj smisao patnje, molimo Te!

Preko naših nevolja Bog ispituje našu volju. Gospode, daj nam snagu Duha da dajemo prednost Tvojim a ne svojoj volji, molimo Te!

Gospodin zna hraniti čovjeka kruhom tjeskobe i poжити ga vodom suza. Gospode, koji nas tegobama kušaš, daruj, nam uvijek i svoju snagu u našim kušnjama, molimo Te!

Svi koji pate praštaju i svi koji svoju bol siju na njivi strpljivosti nalaze svoj mir. Gospode, nagradi svojim vječnim mirom pok. nadbiskupa Stadlera i sve naše mile i drage pokojne, koji su se za nas žrtvovali i u nama sijali Tvoju ljubav, molimo Te!

Propovijed profesora mons. Pave Jurišića na šesti korizmeni petak 23. ožujka 2018. u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu

Stadlerovo služenje u poniznosti i jednostavnosti

Zadnja tema naših korizmenih propovijedi u godini kada obilježavamo 100. obljetnicu blaženog preminuća sluge Božjega Josipa Stadlera prvoga vrhbosanskog nadbiskupa jest razmatranje o njegovom *služenju u poniznosti i jednostavnosti*. Poniznost je vrlina svetaca, onih koji su se prepustili Bogu da ih vodi. Uz poniznost neodvojivo ide jednostavnost. Samo jednostavan čovjek može čista srca stati pred Boga. On nije opterećen ničim što ga veže uz zemlju. U našem kalendaru imamo mnoštvo svetaca koji su u poniznosti i jednostavnosti služili Bogu. Takav je bio sv. Franjo Asiški, sv. Dominik, sv. Antun Padovanski, sv. Ignacije ili svetica naših dana sv. Majka Tereza. Bilo je i onih koji su se cijeli život vježbali u poniznosti, kao npr. sv. Franjo Saleški. Sveci su jednostavno takvi. Što su postajali važniji u očima drugih, to su više shvaćali da su maleni i da bez Božje milosti ne mogu učiniti ništa. „Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa“, reče Isus u Ivanovu evanđelju.

Sluga Božji Josip Stadler bio je svjestan da je on pred Bogom samo ponizni sluga. U svojoj pastirskoj službi želi biti i ostati Isusov učenik, njegov prijatelj i svjedok. A tko želi biti Isusov učenik i prijatelj, on zna da i njega trebaju resiti one krjeposti koje susreće u životu svoga Učitelja.

Kada Stadler govori o rođenju Isusa Krista, onda kaže: „Ovako se htjede roditi Onaj koji hoće da ga ljudi ljube, a ne da ga se boje!“ Kada se Isus rodio, neki su ga odbacivali, a drugi su bili ravnodušni prema njemu. Bog kao dijete dođe na svijet. On koji je toliko moćan, koji je stvorio nebo i zemlju, koji je svemu što živi udahnuo svoj dah života, ponizuje se i prihvaća da bude čovjek, da bude rođen, prihvaćen, hranjen, njegovan. Tako se očitovala ljubav Božja u svijetu. Stadler pokazuje da bismo i mi tako trebali stajati pred Bogom, upravo kao djeca. Jer Bog me voli. A kada znam da sam od Boga voljen, onda i ja mogu ljubiti sve ljude bez obzira kakvi bili i kakvim se imenom zvali.

Jedan je Stadlerov kolega sa studija u Rimu rekao o njemu ovo: „Gospodin je Stadler došao u zavod Germanikum kao živahan mladić. Kako to da je sad njegov temperament oplemenjen i takoreći prilagođen visokom zadatku na koji ga je Bog pozvao? Bez sumnje je to zbog njegove istinske pobožnosti prema Presvetom Srcu Isusovu. Još uvijek se dobro sjećam jednog razgovora s njim za vrijeme rekreacije. Razgovarali smo o dubokoj Isusovoj skrovitosti u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Stadler se tada ovako izrazio: ‘Ovdje je Isus nijem’. Ova Isusova poniznost jako je djelovala na njegovu dušu. Kako je samo ovaj odani štovatelj Presvetog Srca Isusovog prodro u tajnu Spasitelja! Nije li upravo zbog toga tako živahni mladić postao toliko miran i blag da se više ništa ne primjećuje od njegova vatrenog karaktera? Kako je ponizan bio njegov nastup, kako je smireno hodao, kako su mu oči bile pognute, kako umjeren njegov govor! Dakako, bio je to upravo izljev njegove ljubavi prema Presvetom Srcu Isusovu i prema prečistom srcu Marijiniu koji mu je davao tako veliku revnost za duše. Ne mogu zaboraviti što je taj moj tako plemeniti kolega jedanput rekao kad smo htjeli početi moliti krunicu. Bilo je to u osmini velikog blagdana Marijinog Bezgrešnog Začeca: ‘Molimo krunicu, rekao je, za grješnike koji su se odali poroku nečistoće. Ovi se grješnici ne obraćaju lako.’ Tako me je zamolio i molili smo onda krunicu na tu važnu nakanu. Dakako da je Bezgrešno Začecé svome miljeniku Josipu nagradilo takvo povjerenje u njega. Njegova pobožnost i revnost za duše zahvatila je i mene. Već je tada gospodin Stadler tražio zalutale ovčice. Pa nikakvo čudo da ga je Božja providnost tako visoko digla i postavila na svijećnjak. Također smatram posve normalnim da je nadbiskup tako jako njegovao i preporučivao pobožnost prema Srcu Isusovu koju je sam na sebi isprobao kao veoma djelotvornu i blagoslovom bogatu pobožnost.“ (Hammerl)

Nadbiskup je Stadler doživljavao u molitvi, kontemplaciji i životnoj praksi da je Bog

onaj koji nas je prvi uz ljubio. Pred tom spoznajom ostaje zadivljen i s osjećajem duboke zahvalnosti. On se osjeća iznutra potaknutim da mora uzvratiti Bogu ljubav za ljubav, a to će učiniti slušajući Isusa koji kaže: „Što god učinite jednom od ovih najmanjih, meni učinite!“ Stadler želi služiti Bogu u onima koji stjerani na rub društva, najmanjima među malenima. A i sebe smatra ništavnim pred Bogom, pa ćemo u njegovim pismima prijateljima, kolegama i poglavarima uz njegov potpis česti naći ove riječi: „Najmanji među braćom“, „najponizniji sluga“.

Promatrajući Isusa Krista koji se ponizio i postao malen shvatio je koji put vodi do malenih. Čovjek treba i sam postati neznatan, malen, služiti siromasima tako što će im na koncu donijeti i predati najveće blago, samoga Gospodina Isusa Krista. Zato je znao prilaziti siromašnima, s njima razgovarati i moliti se, a nikada ih nije otpravljao od sebe da im ne iskaže ljubav i dobrotu. U tome zaista nije imao mjere. Kada su siromasi pred njim, onda se potpuno daje. Ako više novaca nema, onda barem nešto, neki odjevni predmet, pa makar to bio i novi ogrtač, dok je za sebe ostavljao onaj iznošeni stari. Ne, to nikako ne znači da nije bio razborit, nego da su ga resile vrline poniznosti, jednostavnosti i skromnosti. Po tome je on bio siromasima prepoznatljiv, ali i onima koji su imali i mogli sudjelovati u vršenju djela milosrđa. Stadler je shvaćao svoju malenost pred velikim Bogom. Zato i služi u poniznosti dajući se potpuno i sasvim, podnoseći nepravde i prihvaćajući križ.

Stadler se uvijek živo sjećao svoga teškoga djetinjstva i mladosti. Nije se stidio svoga siromašnog porijekla. Nije sebi pripisivao zasluga za uspjehe, koje je postigao u životu i u Crkvi: za sve je zahvaljivao Božjoj milosti i daru. Stadler je bio čovjek vjere, te kao takav bio je upućen na izvore milosti, blagoslova i nadahnuća. Sve mu je to bilo potrebno kao pastiru ove mjesne Crkve. Mnogi njegovi suradnici nisu sve shvaćali, kako se smiono upuštao u poslove, a da nisu bila osigurana sredstva. Kada bi ga upitali kakio će to izvesti, znao bi reći: „Zar ne molimo svaki dan: ‘Pomoć je naša u imenu Gospodina koji je stvorio nebo i zemlju?’ Ovo što mi planiramo samo su sitni-

ce da ih ne bi mogao izvesti Onaj koji je stvorio nebo i zemlju.“ A uz to pouzdanje u Božju providnost on je zauzvrat obavljao devetnice, trodnevnice, postio, molio, kumio... Znao bi reći: „Kad bih bio siguran, da bih na lutriji dobio zgoditak, kojim bih mogao isplatiti sve svoje dugove, ne bih igrao na lutriju, jer sve svoje ufanje stavljam u Boga!“ Duhovito je znao i prositi: „Eno, taj i taj poklonio mi je za gradnju sjemenišne crkve toliko i toliko cigli, a zašto Vi ne biste mogli dali dvostruko, kad Vas je Bog obdario obilatijim sredstvima?“ U istom bi se tonu znao obratiti i svom nebeskom zaštitniku svetom Josipu: „Što je sto tisuća forinti za svetog Josipa?“

Stadler je bio iskren kršćanin koji vjeruje, ljubi i prašta uvrede, kada se tiče njegove osobe. Ali ako se netko nešto čini protiv Božje časti i napretka Crkve, onda junački ustaje. To je njegova dužnost pastira. Ne vodi računa što će mu tko reći, ili što će pretrpjeti kakvu nezdodu u borbi za Božju slavu i dobro duše. Ponizno sluša svoje duhovne glavare, vrši svoje građanske dužnosti, ali kada mu savjest nalaže, onda i pred carem i pred papom dosljedno zastupa svoje mišljenje, opravdava svoj stav, odbija protivne prijedloge i ne misleći, da bi u takovim časovima mogao biti ponižen i izgubiti službu. Kada je u najteže doba svoga biskupovanja bio sa svih strana opkoljen nevoljama, protivnicima i neprijateljima, bio je svjestan svojih prava, ali u svojoj poniznosti nije isključivo ni najgorih rješenja, pa su njegovi prijatelji bili doznali, da je tražio obavijesti, u koju bi misijsku družbu stupio, da ostatak života posveti tom obliku apostolskoga rada, ako bi ga lišili nadbiskupske službe. (Usp. Tomas).

Upravo poput proroka Jeremije znao je da je s njim „Gospodin kao hrabar junak“ i da se neće postidjeti. Kako smo čuli u prvom čitanju, Jeremija poziva na ispovijedanje imena Gospodnjega. Stadler je to činio. A mislim da se upravo o tome radi i kod nas u našoj vlastitoj vjeri: Služiti Gospodinu u poniznosti srca, a On nikada ne ostavlja svoje na cjedilu.

Amen!

Propovijed biskupa dr. sc. mons. Ratka Perića na prvi dan devetnice Presvetom Srcu Isusovu u sarajevskoj Katedrali

Ljubav sluge Božjega Josipa Stadlera prema Srcu Isusovu

- **Otkucaji ljudskoga srca.** Već s trećim tjednom po začecu - kako kaže medicinska znanost - počinje kucati dječje srce, koje se oblikuje kao prvi od svih organa. I ne prestaje kucati dok je čovjek u životu. Netko je izračunao prosjek: 4.200 otkucaja u jednome satu, 100.000 u jednome danu, 367.000.000 u jednoj godini i oko 3 milijarde otkucaja u 70 godina života. Sve neovisno i o komu. Mi ne upravljamo svojim srcem: ne možemo ga pomaknuti ako je stalo, ni zaustaviti ako želimo živjeti. Srce kao živi vidljivi organ u Božjoj je ruci. Kao i naša nevidljiva savjest. Nismo mi gospodari savjesti, da zlo nazovemo dobrom, a dobro zlom, nego netko drugi našom savješću ravna tako da istinu nazivamo istinom, a klevetu klevetom. Tako nam srce postaje tjelesno sjedište ili središte naše duhovne savjesti. I daje joj pohvalu ako dobro čini, a grižnju ako zlo radi. Tko upravlja nama? I srcem i savješću? Je li netko savršenije upozorio na tu pojavu od sv. Augustina: *Gospodine, nemirno je srce naše dok se ne smiri u tebi?* Kako je prvim kucajem prokucalo i tako se zaljuljalo, kroz sav se naš život nalazi kao na morskim valovima. Ne molimo Gospu od brze pomoći da samo *svećenstvo čuva na nemirnom tlu*, nego i biskupe, redovnike, vjernike. Svi tzv. smiraji u ekonomskoj pohlepi, u političkoj pohoti i svakovrsnoj požudni samo još više uznemiruju to jadno srce, koje ostaje to praznije što ga se više želi grijehom nagrcati. A postaje to smirenije što se više ravna po savjesti: dobro čini, zla se kloni! Istinu reci, a laži se odreci! Pošteno radi, a ne kradi! Isus je rekao: *Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga, i u mene vjerujte!* (Iv 14,1). „Vjerujem“ na latinskom kaže se: *credo*, a tumače nam da *credo* dolazi od *cor-do*= srce dajem Bogu, Isusu, Duhu Svetomu. Vjerujmo u Boga i Sina njegova i Duha njihova!

- **Crna kutija.** Kada zrakoplov padne, obično se dogodi teška nesreća, rijetko se dogodi a da gotovo svi putnici ne poginu. Užasna katastrofa.

Odmah se zrakoplovni stručnjaci daju u potragu za „crnom“ kutijom. Nije ona crna, nego fluorescentno crvena da se lakše nađe, nego se ona tako zove što nas ta katastrofa zavije „u crno“. Ona, ta crna kutija, snima sve tehničke vijesti i pilotove riječi, uzdahe, krikove i jauke i ne samo u pilotskoj kabini. I kažu da je ta crna kutija neuništiva i kada se avion zapali. Ljudsko je srce poput te kutije. Evo što sve sadrži: „iz srca čovječjega izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje“ (Mk 7,21-22), sva ona nečistoća koju čovjek u sebi nosi i po njoj čeprka. Eto trinaest zala nabrojenih, sve jedno gore od drugoga, i nijedno ne vodi u Kraljevstvo Božje. Isus je došao da uništi i pobriše grijeh, nečistoću, da pomogne čovjeku u uklanjanju svakoga zla iz njegova srca i života, otvarajući mu put spasenja. Ovisi o čovjeku hoće li prihvatiti Božju ponudu i ozdravljenje. Ne dao ti Bog umrijeti s tom „crnom kutijom“ prije nego je obraćenički isprazniš i čestito se ispovjediš i pokaješ.

Samo Isusovo srce nije ta crna kutija, nema nikakva zla u sebi, ni zlih namisli, ni zla oka. Isus je nekom zgodom rekao: *Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim* (Mt 11,29). Isus nas sve poziva, i svećenike i vjernike, da uzimamo od njegove milosti i molitve, od njegove pokore i razmišljanja. On nam daje svoj jaram, tj. svoj zakon po kojem nam je živjeti, Boga spoznati i ljubiti i tako u nebo doći. On nas hrabri da je on *krotka i ponizna srca*. On savršeno nadzire svoju ljudsku narav. On nam daje primjer, ali i pomoć. Samo je On kadar dati spokoj, savršen mir, zdrav san, pravo osvježanje srcima našim i odušak dušama našim. Ono je Presveto Srce.

Dà, nije ni Gospino srce „crna“ kutija. Njezino srce nazivamo ne čistim, nego prečistim, bezgrješnim, neporočnim srcem, bez ikakve zle misli, volje, želje i djela, i to sve

Božjom povlasticom, i njezinom suradnjom.

- **Suvremeno čudo.** Prije jedno 70 godina pronađeno je načelo ili program modernoga tehničkog pomagala zvanog računalo, latinski: *computer* ili engleski: *computer*. Potom se ta računala uvezuju u Internet, umreženje svega svijeta, to jest snimaju se u datoteke cijele biblioteke, ljudske bibliografije i enciklopedije. Izmišljen je i izrađen onaj dodatak, prijenosnik, na koji možeš presnimati sve s kompjutera. Presnimiš, upamtiš i nosiš kuda hodiš. Možeš i jednim potezom sve pobrisati. I što god više ima materijala, to se izrađuju manji i obuhvatniji aparatići i dodatci, tako da ćemo uskoro moći staviti na vrh pera sve knjižnice svijeta. Pa ipak, iako imaš sve enciklopedije u džepu, nemaš ih u glavi, u pameti. Ali možeš se poslužiti kompjutorom i zovnuti koju god hoćeš riječ, osobu, događaj i godinu s dotičnim opisom. Zaista čudesno i neobično korisno.

Još je veće čudo mozak i srce. I prije ovoga tehničkoga računala, zapravo na samome početku svijeta Bog je stvorio mali živi kudikamo savršeniji ljudski mozak od 1300 grama, udahnjujući mu dušu, program, da materijal prima, slaže i pamti, razmišlja i donosi zaključke. Slobodno i odgovorno. Stvorio je također sićušno ljudsko srce, od 300 grama, koje registrira sve ljudske osjećaje i nakane, radosti i žalosti, ljubavi i strahove, nade i razočaranja; svih onih sedam glavnih grijeha, od oholosti do lijenosti, koje čovjek želi pustiti u svoje srce. Ali u čovjekovu se srcu nalaze i darovi Duha Svetoga, od mudrosti do bogobožnosti, odnosno plodovi Duha, kako ih navodi sv. Pavao: *ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost* (Gal 5,22-23).

Stadler i Božansko Srce Isusovo. Jedan Stadlerov kolega sa studija u Rimu (1862.-69.) sjeća ga se i piše: *Stadler je došao kao mladić veoma živahnog karaktera u Collegium Germanicum. A osobito je štovao Presveto Srce Isusovo.*¹ Možda je tu pobožnost ponio iz Požege u Zagreb, iz Zagreba u Rim. Kako lijepa karakteristika za jednoga mladića. Biblija veli da nema ništa podmucliffe i podlije od ljudskoga srca (Jr 17,9). Tebe tvoje vlastito srce vara i prevari, a da te ne prevari tuđe srce. Stadler je pazio na svoje srce i ravnao se prema Srcu Isusovu.

Stadler pod zastavom Srca Isusova. Odakle uopće zastava, stijeg, barjak kao simbol mjesta,

grada, države? U starome svijetu, kada nije bilo vojne uniforme, nego je svaki vojnik bio obučen kako je mogao, da bi se znalo kojoj strani pripada, svrstao bi se pod svoju zastavu i pod njom išao u boj. Takve su vojne zastave imali Aleksandar Veliki, Hanibal, Julije Cezar.

Sveti Pavao govori o dva svijeta: o Kristovoj istini, dobroti i ljepoti, i o vražjoj laži, zloći i ružnoći. Sotona poduzima svoje prevarantske akcije i makinacije (2 Kor 2,11), služi se *lukavštinom* (Ef 6,11), *zamkama* (2 Tim 2,26), štoviše, Apostol tvrdi da se sotona *prerušava u anđela svjetla* (1 Kor 11,14) da zavede Kristove izabrane.

Početkom 5. stoljeća sv. Augustin, biskup hiponski, govori o dvjema ljubavima i dvama gradovima/državama na ovome svijetu: *I tako dvije su ljubavi stvorile dva grada: zemaljski grad ljubav prema sebi, sve do prezira Boga, i nebeski grad ljubav prema Bogu, sve do prezira sebe.*² Eto dvije zastave za dvije države: bogoljubna i sebeljubna.

Sv. Ignacija Lojolski u 16. stoljeću govori o dvjema zastavama u Drugom tjednu duhovnih vježbi. Zastava Kristova i zastava Antikristova ili Luciferova. Na ovom zemaljskom bojnopolju: Krist na jeruzalemskom bojištu, a Antikrist na babilonskom polju. I stalno se te dvije zastave i njihovi bojovnici sudaraju.

- **U nedjelju, 15. siječnja 1882.** Stadler je u Sarajevu podigao zastavu Kristovu, točnije zastavu Presvetoga Srca Isusova i pozvao sve katoličko svećenstvo i vjerništvo da se svrsta pod tu zastavu. Svečano je ustoličen za nadbiskupa pod tom zastavom. Na kraju obreda nadbiskup se oglasio posvetnom molitvom: *I evo najmanji od braće svoje, prem nevrjedan stanovati u srcu Gospodina moga, ipak pozvan od njege, stavljam sebe i svu braću svoju i sav puk ciele Vrhbosanske nadbiskupije u Srce njegovo [...]. Ja za to proglašujem, da je od danas glavni čuvar i patron ove nadbiskupije: Srce Isusovo.*³

- **Te iste 1882.** svoju prvu pastoralnu poslanicu svećenstvu i puku naslovljava *Pod zastavom Srca Isusova.*⁴ U njoj obrazlaže zašto je izabrao Srce Isusovo:

Neprijatelj naših duša razvio zastavu i na njoj napisao: Ljubav prema sebi, sve do prezira Boga! Pod tu se zastavu skupljaju djeca tmine, ljudi, kojima se više mili tama nego li svjetlo, jer su njihova djela zla, jer sebe ljube, a Boga mrze. I ja, braćo, razvijam zastavu, i pozivam vas, da se skupa sa svojim pukom pod njom skupljate; na njoj je Srce Isusovo, istina,

trnjem okrunjeno, ali plamen se ljubavi širi na sve strane; plame, kojim se pali sve što je grješno, a užiče i naše srce ljubavljaju naspram sebi. Pod tom zastavom napisano je: *Ljubav prema Bogu, sve do prezira sebe. U Srcu Isusovu učimo poznavati Boga, poznavati sebe, učimo ljubiti Boga, koji nas je toliko ljubio da je svoga Sina za nas dao, da ni jedan ne pogine, koji u njega vjeruje, nego da ima život vječni.*⁵

- Od te **1882. godine** izlazi službeno glasilo *Srce Isusovo*, koje će se 1887. preimenovati u *Vrhbosnu*. Ta *Vrhbosna*, uz prekid od 1945. do 1971. izlazi i danas, a od 1990. do 2007. izlazi je i kao službeno metropoljsko glasilo.

- **Godine 1884.** udara temelje katedrali. Odmah pogađaš da će i prvostolnicu posvetiti u slavu Božanskoga Srca, unatoč nekim protivljenjima. Najljepši vanjski spomenik Srcu Isusovu u Sarajevu. Unutrašnja izrada dar je raznih dobročinitelja. Glavni oltar dar Hrvata, a jedan prozor u bojama dar je samoga nadbiskupa. Prikazano je kako Gospa vodi jednoga domaćega sina Presvetomu Srcu Isusovu. Posvetu katedrale Srcu Isusova obavio je mostarsko-duvanjski biskup fra Paškal Buconjić, 14. rujna 1889. godine. Eto, dogodine 130. obljetnica posvete katedrale. Bilo s blagoslovom Srca Isusova!

- **Godine 1892.** utemeljuje u Sarajevu *Glasnik Presvetog Srca Isusova* koji od 1905. ima sjedište u Zagrebu, uz baziliku Srca Isusova, i izlazi pod nazivom *Glasnik Srca Isusova i Marijina*, uz prekid od 1945. do 1963.

-**Tri ostale pastoralne poslanice naslovljene „Pod barjakom Presv. Srca Isusova“**, upućuje kleru i puku. Prvu 1900., a druge dvije 1906.⁶ U ovoj prvoj tumači kako je prije 18 godina uputio početnu poslanicu i stavio nadbiskupiju pod zaštitu Srca Isusova jer mu je želja bila da razvije *barjak presv. Srca Isusova i pod njim vas i sve vjerni-*

*ke povedem u boj proti neprijateljem našega spasa i za utvrđenje i proširenje kraljevstva Isusova na zemlji. A to učinih zato, jer crkva i ljudsko društvo nemaju spasa, van jedino u Srcu našega Gospodina. Srce Isusovo to je, što će svako zlo utamaniti.*⁷ Spomenimo ovdje i petu poslanicu, korizmenu, 1907. pod naslovom *Štovanje Srca Isusova*.⁸

- **Godine 1895.** Nadbiskup je podigao zgradu Prvostolnoga kanoničkoga kaptola, u kojoj je kućnu kapelicu posvetio također Srcu Isusovu.

- **Godine 1900. godine** u blizini Sarajeva, na Mladicama, kupuje posjed te ga daruje Družbi sestara Služavki Maloga Isusa kako bi što uspješnije hranile siromašne, kojih je bilo na pretek, i uzdržavale same sebe. Družbu je bio osnovao 1890. godine.

Sestre Služavke na tom su posjedu izgradile strukture, koje je Stadler nazvao „Polje Srca Isusova“.

- **Godine 1910.** na tom je posjedu sagrađena i crkva i posvećena u slavu Srca Isusova. Tu su sestre živjele, molile i radile do 1949.

Zaključak. Nekada smo učili i na vjeronauku i na teologiji da postoje tri faze Kristove Crkve: *vojujuća* na ovome svijetu, *trpeća* u čistilištu i *pobjednička* u nebesima. Josip je Stadler od bogoslovskih dana njegovao osobitu pobožnost prema Presvetomu Srcu Isusovu. Kao prvi vrhbosanski Nadbiskup hrabro je stao na čelo domaće vojujuće Crkve, razvio zastavu Srca Isusova i poveo svćenike, redovnike, redovnice i vjernike u zdravu pobožnost prema Božanskoj Ljubavi Srca Isusova. Zato je i imao velika uspjeha u svakom pogledu u svome 38-godišnjem biskupskom djelovanju. Zato je Crkva i mogla otvoriti postupak da ga proglasi blaženim. Neka Srce Isusovo pospješi taj željeni dan u našoj Crkvi!

¹ Franjo Ksaver HAMERL, „Dr. Josip Stadler prvi nadbiskup vrhbosanski“, u. *Spomenica vrhbosanska, 1882.-1932.*, Sarajevo, 1932., str. 27.

² Sv. Augustin, *O Državi Božjoj*, Zagreb, 1995., XIV., 28.

³ J. Stadler, poslanica „Pod zastavom Srca Isusova“ u knjizi: J. Stadler, *Podzastavom Srca Isusova. Pastoralne poslanice svćenstovu i puku*, ur. Pavo Jurišić, Sarajevo, 2001., str. 18.

⁴ Isto, 2001., str. 17-22.

⁵ Usp. J. Stadler, - „Pod zastavom Srca Isusova“, Isto, str. 18.

⁶ Usp. J. Stadler, Isto: „Pod barjakom Presv. Srca Isusova (I.)“, str. 401-412; „Pod barjakom Presv. Srca Isusova (II.)“, str. 523-529; „Pod barjakom Presv. Srca Isusova (III.)“, str. 531-539.

⁷ Isto, str. 401.

⁸ Isto, str. 541-547.

Predavanje dr. sc. vlč. Dubravka Turalije na Saboru svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Sacerdos, minister verbi et sacramentorum (Svećenik, službenik riječi i sakramenata)

Riječ *ἐκκλησία* (*ekklesia*) pojavljuje se samo dva puta u evanđeljima i to oba puta u Mateja: prvi put kada Isus Šimaunu Joninu nadjeva ime Petar na kojemu gradi svoju Crkvu (usp. Mt 16,18) i drugi put u opomeni brata kojega zbog neposlušnosti treba prijaviti Crkvi (usp. Mt 18,17). Nije neobično što se riječ *ἐκκλησία* od četiriju evanđelja nalazi samo u Mateja. Matejevo evanđelje obiluje semitizmima, odnosno arameizmima. Tako, npr. hebrejska čestica HEN, grčka *idû*, u značenju „evo“ pojavljuje se 25 puta u Mateja. Isto tako, aramejski EDAJIN, grčki *tote*, „tada, poslije toga“ isprepliće se 89 puta u Matejevu evanđelju. Osim toga, tu je česta i aramejska sintagma ENOŠ ADAM koja jednostavno znači „čovjek“, a koju grčki prevodi doslovno sa „sin čovječiji“, kao i pluralija tantum ŠMAJA kojega grčki prevodi doslovno s *uranois* „nebesa“ umjesto *uranos* „nebo“; ili npr. hebrejsku sintagmu JAM GALIL grčki NZ-a umjesto *limne tes galileias* „galilejsko jezero“ prevodi s *thalassa tes galilias* „Galilejsko more“ jer hebrejski i aramejski jezik nemaju riječi za jezero, nego je riječ JAM polisem i za more i za jezero. U Mateja također nalazimo čistu hebrejsku konstrukciju VAJOMER LEMOR „govoreći reče“. Sve nas to upućuje na zaključak da je kod Mateja grčka riječ *ekklesia* prijevod semitske riječi KAHAL, u značenju „skup, sabir“.

Hebrejska riječ KAHAL dolazi od akadskog korijena KH što znači „zatvoriti“, kao što i grčka riječ *ekklesia* dolazi od glagola *kalleo* u značenju „sazivati, skupljati“, a glagol *kalleo* u sebi ima jonski korijen KLI što znači zatvoriti. Stoga bi riječi KAHAL i EKKLESIA prvotno značile „zatvoreni skup“, „zatvoreni sabor“.

Hrvatski jezikoslovci mahom zastupaju tezu da riječ „Crkva“ dolazi od sprege dviju grčkih riječi *kirios-oikos* u značenju „kuća Božja“. Međutim „kuća Božja“ ne predstavlja

sociološki, društveni kursor, nego isključivo lokalitet. Također i manevriranje s grčkim pridjevom *kiriakos*, u značenju *Gospodnji* vrlo je implauzibilno i skoro nespojivo s njenom možebitnom izvedenicom CRKVA.

Stoga bi i našu riječ CRKVA trebalo više vezati uz riječi s kojima je usko i povezana, a to su KAHAL i *ekklesia*. Budući da su imenice KAHAL i *ekklesia* usko vezne uz zajednicu, ne uz prostor, treba tražiti rješenje u silnicama koje tu zajednicu okupljaju i koje ju drže. Ono što povezuje i aramjesku i hebrejsku i grčku riječ KAHAL i *ekklesia* jest kult, a kult je star koliko je staro i čovječanstvo teza je poznatoga američkoga sociologa i komunističkoga Erica McLuhana pa bi i hrvatsku, odnosno slavensku riječ CRKVA trebalo razumijeti u tom kontekstu.

Slavenski jezici poznaju protu-indijski korijen KRK (iz kojeg su se razvile riječi „krug“, „kraj“, ali i riječ „čir“). Taj fon se razvio u svim europskim jezicima pa nove analize pokazuju da se iz korijena KRK u anglosakrskome, germanskim i slaveskim jezicima razvio fonem KIRK što je u engleskome dovelo do riječi „Church“, u germanskim jezicima do imenice „Kirche“, a u slavenskim do tehničkog termina „Crkva“.

Korijen KRK znači „krug“ i usko je vezan uz semitsku riječ KAHAL u značenju „zatvoren“. Radi se vjerojatno o kulturnoj riječi koja je služila pred-kršćanskim zajednicama kao termin pripadnosti određenome obredu u koji su se učlanjivali ljudi po rodu, staležu i dobi. Jedan od najstarijih primjera kružnog kulta je svakako Stonehedge u Engleskoj.

Međutim, interesantno je da su i najranije otkrivene crkve na našim prostorima, one iz 4. stoljeća mahom bile kružnoga tlocrta. Tako crkva sv. Vida na Hvaru iz 4. st. kružnog je tlocrta, ruševina sv. Pelegrina na rtu Pelegrin kao i crkva sv. Marija Magdalena u Plajicama koja datira iz prve polovice 4. stoljeća kružnog je oblika.

Riječ „Crkva“ stoga bila bi izvedenica prastare kulturne riječi KIRKA, tj. CIRKA što bi označavalo zajednicu okupljenih u krug ili zao-kruženu cjelinu, cjelinu u sebi koja jednako diše, djeluje i po čemu se prepoznaje. Biti član Crkve znači uhvatiti se u krug, aktivirati se u tome pokretnome kolu, zaigrati zajedno. Drugim riječima, izvorno se ne radi o mjestu okupljanja gdje čovjek može biti vrlo satističan i pasivan, nego o sustavu, lančanoj akciji po kojoj jedna karika podržava drugu; o konekciji ili umrežavanju po kojemu jedno uže pričvišćuje drugo; o centripetalnoj sili koja zajednicu privlači svome središtu. Crkava je dakle kao kružnica koja se vrti oko svoje osi. Os joj je sam Krist. Ako smo se čvrto uhvatili u krug na nas djeluje centripetalna sila tj. sve nas vuče prema centru, tj. prema Kristu. Ako smo se slabo uhvatili u krug na nas međutim djeluje centrifugalna sila koja nas izbacuje iz zavrćenog kruga. Na tom tragu je i Joseph Ratzinger kada dijalogizira o dogmi *Extra Ecclesia nulla salus* što bismo u našem kontekstu mogli prevesti „izvan ‘kruga’ nema spase-nja“, a budući da je Crkva katolička, tj. sveopća pa bi prema tome i taj krug koji ju predstavlja bio sveopći i sociološki i prostorno pa bi se umjesto rasprave što se događa s onima koji su izvan kruga, moglo dogmatizirati o onomu što se događa u Crkvi, tj. u tome krugu kojemu sve stvoreno konvergira (usp. J. Ratzinger, „Necessita della missione della Chiesa nel mondo,“ in *La Fine della Chiesa come Societa Perfetta*, Verona: Mondadori, 1968, 69-70.). Isto tako, i juridički postulat *ubi episcopus ibi ecclesia* koji je prvoto bio usredotočen na prevenciju protiv anarhije i dezintegracije Crkve, ako bismo ga promatrali u perspektivi kruga, onda bismo njegovu hijerarhijsku funkciju, po principu piramidalne geometrije, gledali više po pastoralnome, tj. dušobrižničkome ključu, gdje se crkvena perpetualna izgradnja, revitalizacija i preporod događa preko euharistije. U tom kontekstu *ubi episcopus* mogao bi se proširiti na *ubi sacerdos* stavljajući kult na prvo mjesto. Kult koji predvodi svećenik i na kojem sudjeluje zajednica središnja je točka oko koje cirkulira Crkva kao stvorena, vidljiva kružnica, ali božanskih i nevidljivih proporcija kojoj konvergiraju svi

vidljivi polovi. Euharistija bi slikovito bila membrana koja povezuje, okuplja i drži narod Božji u jednoj jedincatoj cjelini, dok bi svećenici bili silnice, tj. poveznice koji održavaju i čuvaju tu kružnu membranu pa prema riječima Christophera Butlera može se govoriti o sintagmi *ubi euharistia ibi ecclesia*. (usp. Ch. Butler, „Ecumenism“, u: M. A. Hayes – L. Geron, *Vontemporary Catholic Theology: A Reader*, Continuum, New York, 1998., 365.).

Euharistijski trokorak u uskome kontekstu Starog zavjeta

1. Prvi korak

Euharistija naime ima svoj antički strozavjetni trokorak koji joj je i svojevrsni arhetip. Prvi korak je čišćenje kako bi se moglo pristupiti svetome; drugi korak je tumačenje svetoga, i konačno treći korak je sudjelovanje u svetome.

Jedan od najkarakterističnijih trokoraka u Starome zavjetu je onaj Mojsijev, Gideonov, Ilijin, Izaijin, Jeremjin, Amosov i Hošein, ali zbog izrazite jasnoće Mojsijevih pokreta i njihove primjene dovoljno je bazirati se na njegovu pozivu.

Mojsijev susret s Jahvom započinje s pokretom. „Mojsije je pasao ovce“ (Izl 3,1) – kaže sveti pisac. U tom „pasti“ krije se pokret koji će dovesti Mojsija ravno do brda Božjega. Već sada na početku imamo pokret i imamo odredište. Analogno tome, svaki vjernik u crkvenoj kružnici u pokretu je prema odredištu, a to je euharistija.

Prvi Mojsijev korak ili čin je izuvanje obuće. U starim kulturama izuti obuću pred nekim značilo je potčiniti se nekomu. Mojsije razumije odnos između sebe i onoga koji ga poziva i koji ga ugošćuje. Zna da taj odnos nije ravnopravan i stoga izuva obuću i zaklanja lice. Nadalje, izuti obuću znak je promjene iz običnoga u neobično, iz svakidašnjega u nesvakidašnje. Ulazi se dakle u određeni ambijent koji ima svoja pravila, svoje karakteristike, a imati pravila znači ne primati svakoga i pod svakim uvijetom. Mojsije se izuva jer ulazi u nesvakidašnji ambijent. Ne radi se dakle o „pučkoj kuhinji“, nego o svetištu i to Božjem svetištu. Izuti obuću konačno znak je pokajanja. Na

Bliskome Istoku i danas se vjeruje da se s obućom u kuću mogu unijeti nečisti dusi, ali i griješne namisli i želje ne samo posjetitelja nego i drugih ljudi pa se izuvanjem sve to ostavlja pred vratima kako bi se čovjek vidljivo pokazao razoružan, skrušen i pokajan.

Ovaj bi se prvi korak, u skladu biblijske akomodacije, mogao povezati s misnim pokajničkim činom. Tu prije svega dolazi do izražaja odnos Bog – čovjek. Grješnik ne može stajati pred licem Božjim. Grješnik ne može opstati pred božanskom svetošću. Zbog toga se grješnik mora izuti, tj. skinuti sa sebe sve prljavo, prašnjavo, sve što svetome ne priliči. Stoga grješnik javno i glasno ispovijeda svoje grijehe kako bi se očistio, posvetio i kako stručno kažemo suobličio svetome. Grješnik se dakle, u činu pokajanja, posvećuje. Ulazi u ambijent koji je drugačiji od onoga sekularnoga, pučkoga, vulgarnoga. Taj ambijent je poseban i ima svoja pravila, a ta su: biti čist, biti svet, biti ugodan pred Bogom (zbog toga i kažemo: „da ova moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu Ocu...“). Tako u pokajanju molimo Crkvu da se usredotoči na svoje članove, drugim riječima, da se aktiviramo, da se uhvatimo u krug, da se ujedinito, da se pokrenemo kako bismo bili dostojni pristupiti sljedećem koraku, a to je liturgija riječi i to je ujedno drugi Mojsijev korak prema Jahvi.

2. Drugi Korak

Drugi Mojsijev čin ili korak je slušanje Božje riječi. Bog govori Mojsiju. Bog poučava Mojsija. Bog „evangelizira“ Mojsija. Riječ Božja oživljava u Mojsiju. On ju prima, ali primajući riječ prima i poslanje. Riječ Jahvina Mojsija ne ostavlja ravnodušna, nego budi u njemu more pitanja na koja Jahve daje odgovore, ali ne samo odgovore nego i znak i to je ujedno uvod u treći Mojsijev korak.

U svjetlu biblijske akomodacije, liturgiju riječi promatramo kroz ovaj drugi Mojsijev korak. Prvotno smo se izuli, očistili, posvetili i tako se otvorili Gospodinu. Sada nastupa pouka. Gospodin nas u liturgiji riječi poučava. Samo ukoliko smo se očistili i pripremili sposobni smo uvelike čuti i razumijeti riječ Božju. Riječ Božja pali reći će prorok Jeremija u 23,29,

ali i isto tako i srce sladi, i oči prosvjetljuje, i pamet urazumljuje svedoče Pss 19. i 119.

3. Treći korak

Treći Mojsijev korak je razgovor s Jahvom. U tom razgovoru Jahve se predstavio Mojsiju, Jahve se pokazao Mojsiju i Mojsije se susreće sa živim Bogom. Od toga trenutka Mojsije više nije isti. U njemu riječ Božja živi i djeluje.

Analogno tome, u euharistiji mi idemo i dalje od Mojsija jer ne samo da susrećemo Boga, nego ga i primamo – pobožanstvenjujemo se. Nitko prije nije imao ovaj privilegij, kaže sv. Augustin, dok Isus nije rekao svojim apostolima: „ovo je tijelo moje i krv za vas, ovo činite meni na spomen“ (Lk 22,19). Do Krista samo su pojedini imali milost čuti Božji glas, razgovarati s Bogom i prenositi njegovu poruku. Međutim, Krist je euharistijom povezo hjazam, razvalinu između Stvoritelja i stovrenja kako kaže sv. Faustina, da bi svatko, poput Mojsija, mogao pristupiti Šatoru sastanka i družiti se s Bogom koji usmjeruje ljudski život vječnome životu. Svećenik je stoga posebno pozvan suživiti se u slavljenju svete euharistije u kojoj mojsijevski predvodi narod da se susretne s Bogom oči u oči. Zato je on predvodnik u pokajanju, čišćenju, svetosti. Zato je svećenik i nazvan služitelj riječi jer ju prenosi i tumači zajednici. Ukoliko se svećenik nije očistio i posvetio ne može autentično ni primiti riječ Božju pa je prema tome ne može autentično ni prenijeti zajednici. Riječ Božja je kao lozinka po kojoj ulazimo u misterij euharistije, kada pristupamo tajni pretvorbe u kojoj se sjedinjujemo s Kristom. Znači, na početku se prvo čistimo, kroz riječ Božju postajemo sveti i u euharistiji se sjedinjujemo s Kristom.

Sva tri koraka povezana su jednom matricom, a to je Mojsijevo poslanje, a poslanje je usko vezano uz Božji narod pa zbog toga se na kraju euharistije i kaže *ite missa est* što znači prošli smo *trokorak* idemo dalje!, tj. kroz pustinju do obećane zemlje.

Sindromi koji udaljuju od svetoga

1. Povlačenje i nametanje

Međutim, u sva tri Mojsijeva trokoraka nailazimo i na prepreke koje su mahom ljud-

ske prirode i nazivamo ih sindromima. Dva glavna sindroma u Knjizi Izlaska jesu mojsijevski i aronovski sindrom. Oba sindroma su maksimalno ljudska i suprotstavljeni su jedan drugomu.

Jahvistička, vrlo slikovita naracija, dominira Knjigom Postanka, ali u Izlasku iznenada prepušta tu prevlast rječitijome i kritičkome svećeniku. Biblijska tradicija prikazuje Mojsija kao jednoga od najvećih izraelskih sinova, međutim u tekstu prepoznamo i vrlo uočljive i otvorene kritike koje su usmjerene upravo prema Mojsiju. U knjizi se sukobljavaju dvije linije ona mojsijevska i ona aronovska. Aronovska linija želi prikazati Mojsija kao nesposobnoga vođu, naspram Aarona koji se u svemu pokazao vrlo svestran i vješt čovjek. Imamo dakle dvojicu braće koja se uvelike razlikuju i u sposobnostima i u kompetencijama.

Na samome početku Knjige Izlaska spominje se da je Mojsije oženo Midjanku Ciporu, kćerku poganskoga svećenika Jitra (usp. Izl 2,21), koja mu je rodila Geršona i Eliezera (usp. Izl 2,22; 18,4). Svećenička predaja izbjegava spomenuti drugoga Mojsijeva sina da se ne bi slučajno pomješao s Aaronovim sinom Eleazarom koji je naslijedio svoga oca na svećeničkoj stolici. Inače svećenička predaja tako se sporadično bavi Mojsijevim potomstvom da ga spominje samo još jednom u 18 glavi Izlaska, a poslije Mojsijeve smrti njegova se djeca više nigdje ne spominju u Svetom pismu. Konačno, Mojsija ne nasljeđuje ni jedan od njegovih sinova, nego njegov pomoćnik Jošua, sin Nunov iz Efrajimova plemena (usp. Izl 24,13). S druge strane, Aaron se ženi pravom Židovkom i to iz Judina plemena Elišebom, koja mu rađa nasljednika Eleazara te Nadaba i Abihua (usp. Izl 6,23), koje druga tradicija zbog opasnosti od profanizacije svetoga opisuje kao izopćenike koje je Bog kaznio smrću (usp Lev 10).

S jedne strane imamo lidera s manom Mojsija (poganka žena, nepoznata djeca...), a s druge strane imamo vrlo sposobnoga pomoćnika Aarona koji se nameće Mojsiju. Prvotni dakle mojsijevski i aronovski sindrom jest iskorištavanje tuđih mana kako bi se istakle svoje sposobnosti. U ranijoj biblijskoj naraciji spominje se sličan sindrom kada se Sara namet-

nula Abrahamu (usp. Post 18). Bog Abrahamu obećava potomstvo, ali Sara preuzima stvar u svoje ruke preko svoje sluškinje Hagare. Tako u našem kontekstu, Abraham postaje sinonim svega onoga što treba učiniti, a zbog otezanja, nesigurnosti, labavosti se ne čini, a Sara simbol svega onoga što ne bi trebalo činiti, ali zbog nepromišljenosti, ishitrenosti, tvrdoglavosti se čini. Analogno tome, Mojsije je, opet u našem kontekstu, slika onoga koji se teže nosi sa svojim manama i problemima, koji oklijeva u svojoj odgovornosti, koji nije siguran u sebe, a Aaron bi bio simbol onoga koji koristi tuđu manu kako bi se sam istaknuo, kako bi se nametnuo. U tom procesu Aaron se često prečjenjuje, ali i vješto prekriva svoje mane.

2. Podcjenjivanje i zloporaba

Mojsije je nadalje prikazan kao čovjek težak u govoru što ne upućuje toliko na mucanje koliko na zatajenje. Međutim, Aaron je prikazan kao vrlo rječit i sposoban govornik, ali i kao svojevrsni manipulator koji često oponira Mojsiju. Drugotni mojsijevski i aronovski sindrom bio bi podcjenjivanje ili zloporaba svoga položaja i službe. U seriji o poganskome proroku Bileamu u Br 22, moapski kralj Balak poziva Bileama da prokune Izraelce kako bi ih ovaj svladao. Bileam pristaje na zloporabu svojega položaja, ali ga njegova magarica suzbija i ne želi s njime na put. Bileam srdito šiba svoju magaricu sve dok mu anđeo Božji nije progovorio kroz njezina usta riječima: „Zašto me tučeš?“. Slično se i Isus obraća sluzi velikoga svećenika: „Ako je krivo dokaži da je krivo, ako li je pravo, zašto me tučeš“ (Iv 18,23). U Bileamovoj priči prorok se prometnuo u lašca, a u Isusovom slučaju sluge su se prometnule u dosuđivače pravice. Sukladno rečenome, mojsijevski sindrom bio bi podcjenjivanje sebe, svoga poziva i svojih zadaća i ovlasti, a aronovski sindrom bio bi manipuliranje sa svojim statusom za ostvarenje neopravdanih bonusa.

3. Ogovaraonik i ogovaratelj

Konačno, Mojsiju Jahve zapovijeda da pođe u Egipat, okupi izraelske starješine i s njima pođe pred faraona tražeći da Izrael trodnevno hodočasti u pustinju, a ako ovaj ne dopusti neka učini čudo sa štapom.

Međutim, svećenička predaja je toliko zamrsila ovaj tekst pa ispada da ja Mojsije sam otišao do faraona, da je umjesto trodnevno-ga hodočašća tražio posvemašnje oslobođenje Izraela, a kada ga je faraon potjerao toliko se zbunio da je zaboravio učiniti čudo sa štapom. S druge strane Aaron je prikazan kao onaj koji se opire Mojsiju, ali ne i faraonu; koji rado kritizira Mojsija, ali pred faraonom šuti.

U ovome kontekstu biblijske akomodacije, mojsijevski i aronovski sindrom bio bi ogovaraonik i ogovaratelj. Mojsije dopušta - bolje reći - popušta Aronu da ga ovaj u mnogim stvarima suspreže i usporava. Tu se često uključuje i njegova sestra Mirijam. S druge strane Aaron riječima vješto barata i kritizira brata, a sam apsolutno ne čini puno. Ova kritizerska motka u jednome će ga času lansirati dotle da će se čak, zajedno sa svojom sestrom Mirijam, usprotiviti samome Bogu zbog toga što se samo Mojsija naziva prorokom, a njih se dvoje isključuje – tada Mirijam bude posuta gubom pa se opet Mojsije zauzeo za nju (usp. Br 12). Kritizerstvo u koje je uključeno i ogovaranje nema kraja: u jedno-me času dođe se do toga da se kritizira i samoga Boga. Čovjek ide do te mjere da jednostavno ogubavi u grijehu.

4. Odstupanja i pretenzije

Kroz cijeli Izlazak Mojsija prate gafovi koje mu podmeće svećenička predaja, dok je s druge strane Aaronovo salijevanje zlatnoga teleta prošlo bez ikakva komentara. Svi oni koji su bili uz tele i štovali ga bili su pogubljeni, a Aaron koji ga je salio ostao je netaknut (usp. Izl 32). Isto tako, vidjeli smo Mirijam je zbog pobune ogubavila, a Aaron je ostao netaknut. Kasnije, u Jošuinoj knjizi vidjet ćemo još radikalnije akcije Aaronova sina svećenika Eliazera, gdje Jošua jednostavno ne može ništa učiniti bez Eliazarovoga dopuštenja. Sve nas ovo vodi na zaključak da je u svećeničkoj kasti židovske tradicije postojala velika pristranost prema Aaronu. Aarona se kao svećenika i pretka velikih svećenika željelo posebno istaknuti i suprotstaviti velikome Mojsiju. To je očito bio dio svećeničke politike kako bi opravdali svoj utjecaj ne na vjerski na koji su imali pravo, nego na politički život Izraela u koji se nikako nisu smjeli otvoreno miješati.

Stoga, zadnje mojsijevsko aaronski sindrom bila bi pretenzija prema drugim službama i političkome aktivizmu. Svećenik je služitelj riječi i kulta i to je njegovo najveće dostojanstvo. Sve drugo što ga privlači znak je da nije dovoljno razumio veličinu svoga poslanja.

Predavanje dr. sc. fra Danimira Pezera na Saboru svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Svećenik poslužitelj Riječi i sakramenata

Autor *Malog princa* Antoine de Saint-Exupery u pismu nekom generalu napisao je: "Na svijetu postoji samo jedan jedini problem: kako ljudima vratiti duhovni smisao, duhovni nemir; kako na njih izliti nešto kao gregorijanski koral! Vidite, više nije moguće živjeti od hladnjaka i politike, od bilanca i križaljki. Više to nije moguće." A veliki ruski pisac Solženjicin govorio je o pozivu u pomoć jednoga komuni-

sta koji je dospio u Staljinove tamnice: "Ponovno su nam potrebne katedrale u Rusiji i ljudi čiji će čisti život oživjeti te katedrale, učiniti ih prostorom duše." Ova dvojica velikih svjetskih pisaca izrekli su nam veliku istinu o životu. Istinu da čovjek ne živi samo od hladnjaka i politike, bilanca i križaljki. Potrebni su nam ljudi koji se bave dušom i duhom. Ljudi koji nam pomažu da u metežu svakodnevice ne posrne-

mo duhom i ne izgubimo dušu. Potrebni su nam svećenici.

Svećenici rade razne poslove. Neki su profesori, neki su novinari, neki djeluju humanitarno. Sve je to važno i lijepo. Ali da bi vršili ove poslove, ne moraju biti ređeni.

Što je svećenikova glavna zadaća? *Ad stare coram Te et Tibi ministrare*. Da stojimo pred tobom i tebi služimo, kaže druga euharistijska molitva. A papa emeritus Benedikt XVI prigodom svog prvog apostolskog pohoda Poljskoj rekao je sljedeće: „Od svećenika vjernici traže samo jedno: da budu stručnjaci u promicanju susreta između Boga i čovjeka. Od svećenika se ne traži da budu stručnjaci u ekonomiji, građevinarstvu ili politici.“ Ove Papine riječi ne vrijede samo za poljske svećenike, nego i za sve druge. Svećenik svojim životom i naučavanjem mora biti vjeran Bogu, a ne ovoj ili onoj političkoj opciji. Naprotiv, treba biti korektiv svih političkih stranaka i opcija, jer nijedna nije savršena. Svaka može biti bolja. Dakle, prva dužnost svećenika nije da bude rizničar, građevinski radnik ili političar, nego da bude stručnjak u promicanju susreta između Boga i čovjeka. Postoje različite definicije čovjeka. Današnja psihologija, psihoanaliza, sociologija, etnologija i antropologija sve više govore da je čovjek biće odnosa. Čovjek ne može živjeti sam i izoliran od drugih. Da bi bio ljudska osoba, treba biti povezan s Bogom, ljudima i prirodom. A svećenik bi trebao biti učitelj relacija.

Ovom našem razmatranju dali smo naslov *Sacerdos – minister Verbi et sacramentorum*. Time smo pokušali u tri riječi opisati što spada na svećenički identitet. Prva riječ glasi da je svećenik sluga – poslužitelj. To najprije znači da svećenik nije u prvom redu službenik u uredu, koji nadzire akte i donosi pravne odluke. I to je potrebno, ali to nije bit njegova života. Biti poslužitelj u Isusovoj službi znači puno više. Znači dovoditi ljude Isusu, i tako ih privoditi istini i ljubavi, smislu koji je potreban. Dovodjenje ljudi Isusu događa se prenošenjem riječi Isusa Krista i podjeljivanjem sakramenta u kojima nam Gospodin daje svoj život. Prigoda je da se i mi zapitamo kakav je naš odnos prema Svetom pismu. Je li za nas Sveto pismo samo ukras u ormaru ili je to uistinu knjiga života? Koliko poznajemo Sveto pismo?

Sveti Jeronim je rekao: „Tko ne poznaje Pisma ne poznaje Krista.“ Jer ako Sveto Pismo ne poznajemo, kako ćemo po njemu živjeti? Isus nas je poučio da čovjek ne živi samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta. Prorok Amos u VIII. stoljeću prije Krista se žali da pomriješe lijepe djevojke i mladići ne od gladi kruha i žeđi vode već od gladi i žeđi za Riječju Božjom. Ako usporedimo ovaj ulomak proroka Amosa s našim vremenom, vidjet ćemo veliku sličnost. I danas se mnogi mladići i djevojke suše ne zato što im nedostaje kruha i vode, naprotiv kruha imaju na pretek, ali im nedostaje Riječ Božja. Riječ je Božja živa i djelotvorna, dragocjenija je od zlata i srebra. Ona je vječna kao što je vječan i sam Bog. Ona ima moć čišćenja. Pročišćuje našu svijest i podsvijest. Prorok Izaija svjedoči o snazi Božje Riječi: „Riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća se k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog čega je poslah“ (Iz 55,11). U djelotvornost Božje Riječi spada i čišćenje od grijeha. Isus kaže: „Vi ste već očišćeni po riječi koju sam vam zborio“ (Iv 15,3). Zato svećenik, nakon što pročita sveto evanđelje i poljubi knjigu, tiho moli: „Evanđeoskom riječi uništili se naši grijesi.“

Sveto pismo nije neka magična knjiga. Ono je prije svega knjiga. To znači: treba je uzeti u ruke, otvoriti, čitati i po njoj oblikovati svoj život. Kad smo zaređeni za đakone, biskup je dajući nam evanđelistar rekao: „Primi Kristovo evanđelje kojemu si postao navjestitelj. Nastoj vjerovati što pročitaš, učiti što uzvjeruješ, živjeti što učiš.“

Sveti Pavao kaže: „Vjera se rađa iz propovijedanja, a propovijedanje biva po Riječi Božjoj.“ Da bi druge mogao oduševljavati za Riječ Božju i propovijedati je, svećenik je treba dobro poznavati. Rekoh, iz propovijedanja se rađa vjera. A što je vjera i što znači to da je svećenik odgojitelj u vjeri? Ne radi se o bilo kakvoj vjeri, nego o vjeri u Isusa Krista, jedinoga Gospodina našega. Vjerovati u Isusa Krista znači prihvatiti da u životu zadnju riječ nema zlo, nepravda i grobni kamen. Vjerovati u Isusa Krista znači vjerovati da je Isusovom smrću na križu zlo u korijenu sasječeno, ali tajna zla i dalje nam je nedokučiva u svojim dubinama i nepredvidiva u svojim mogućnostima, ali zbog toga naša zauzetost za dobro

nije dokinuta; naprotiv, ona je bezuvjetna. Dužni smo činiti ono što po najboljem znanju smatramo da je časno i pošteno. Koncem XIX stoljeća mnogi ljudi su patili od hysterije a danas od depresije. Depresivne osobe osjećaju žalost i beznade. Zato je svećenik pozvan da bude donositelj nade. Sveti Pavao u Prvom pismu Solunjanima kaže: *Tješite se uzajamno i izgrađujte jedan drugoga (1Sol 5,11), ...da ne bi tugovali kao oni koji nemaju nade (1Sol 4,13)*. Odakle crpsti nadu? On nam se ne nudi sama, ne nalazimo je ni u znanosti. Ona se oslanja samo na Boga. Nada je teško ali uporno pouzdanje da pri konačnom svođenju računa zlo nikada neće pobijediti dobro i da zato u životu ima smisla samo zauzimati se za dobro. Temelj naše nade nije poražavajuća statistika ni dogovori i spletke političara. Zalog naše nade jesu muka, smrt i uskrsnuće Gospodina našega Isusa Krista. Svojom smrću i uskrsnućem Krist nam je pokazao da pravednik ne može stradati, on živi i kad ga ubiju, i to životom još uzvišenijim i potpunijim. Havel kaže: nada nije uvjerenje da će nešto dobro završiti, nego sigurnost da nešto ima smisla, bez obzira na to kako će završiti. U opciji Boga stvoritelja, uzdržavatelja i dovršitelja svijeta i najmanja zauzetost za dobro je smisljena.

Pored službe Riječi stoji i služba sakramenata, koji obuhvaćaju čitav život i vidljivo ga žele položiti u ruke majke Crkve i u ruke samog Gospodina. Goethe je jednom gotovo sjetno opisao kako sakramenti Crkve obuhvaćaju i preobražavaju sve velike časove života, od rođenja do teškog časa zadnjeg oprostaja. Upravo polazeći od sakramenata, svećenik postaje pratitelj čitava životnog puta, velikih i temeljnih čovjekovih odluka, koje na koncu mogu biti ispravno donesene samo ako nam Bog pritom pruža svoju ruku.

Svećenik svaki dan slavi svete sakramente i moli božanski časoslov. Na tu obvezu podsjetio nas je biskup na dan ređenja. Nitko ne može Boga proslaviti koliko sveta misa. Zato biskup u obredu ređenja kaže: *Spoznaj to što obavljaš*. Sveti sakramenti traže da im se predamo srcem, dušom, tijelom i njegovim osjetilima. Kao što svakom poslu koji obavljamo možemo pristupiti sa simpatijom ili antipatijom, tako možemo pristupiti i liturgiji. Ali u

našem životu ima smisla samo ono što činimo srcem i dušom, a ne zato što moramo.

Rahner kaže: „Kad govorimo o molitvi, onda dolazimo na riječi koje mi govorimo Bogu... one mogu biti siromašne, tihe, neugledne. I mogu k Božjem prijestolju uzići poput srebrnih golubica iz radosna srca. Mogu biti poput nečujnog potoka gorkih suza. Mogu biti velike i silne poput grmljavine, koja tutnji brdima, ili mogu biti bojažljive poput prve ljubavi. Samo ako izlaze iz srca... onda ih Bog čuje. Onda on neće zaboraviti ni jednu od tih riječi. Onda će nas strpljivo slušati, dok ne izgovorimo i posljednju riječ, dok ne izgovorimo konačno naš život.“

Kako treba slaviti svete sakramente? *Sancta, sancte tractari debent*. Sa svetim stvarima treba sveto postupati, kaže staro pravilo. Da nas u protivnom ne bi stigle riječi iz Jeremijine knjige koje kažu: *Maledictus, qui facit opus Domini neglegenter!* Proklet onaj koji službu Božju obavlja nemarno (Jr 48,10). U obredu ređenja obećali smo biskupu da ćemo pobožno i vjerno slaviti Kristova otajstva. Bitne riječi posvetne molitve ređenja glase ovako: *Daj, molimo Te, svemogući Oče, ovim svojim slugama dostojanstvo prezbiterata. Obnovi u njihovim srcima Duha svetosti. Neka vjerno vrše tu službu drugog stupnja, koju od Tebe, Bože primaju, te primjerom svoga života budu poticajem čudoredna ponašanja*. Dakle, svetost nije nešto akcidentalno, nego spada na bit svećeničke službe.

U Knjizi levitskog zakonika, gdje su doneseni propisi o obrednoj čistoći, Bog kaže: „Budite, dakle, sveti jer sam svet ja.“ Propisi o čistoći iz Knjige levitskog zakonika definiraju čovjekovo tijelo u odnosu na bogoštovlje, tj. čovjekovo tijelo treba biti u stanju čistoće da bi se moglo približiti Bogu. Osim čistoće tijela vrlo je važna i čistoća srca i pameti. Ako je čisto naše srce, onda je i naše djelovanje čisto i ispravno. A srce je čisto kad se usmjeri prema Božjoj riječi i volji. Čistoća srca preduvjet je naše molitve. Zato prije navještaja evanđelja svećenik moli: *Svemogući Bože, očisti mi srce i usne da mogu dostojno navijestiti tvoju svetu Blagu vijest*. A poslije svete pričesti, dok purificira kalež, moli: *Gospodine, daj da čistom dušom prihvatimo što smo ustima primili te nam ovaj vremeniti dar postane vječnim lijekom*. Dok pere ruke, moli: *Operi me,*

Gospodine, od mog bezakonja i od grijeha me mojeg očisti. Dakle, u najsvečaniju i najuzvišeniju molitvu Crkve kao potka u osnovu utkane su privatne molitve svećenika, čija je glavna naka-na čistoća srca i duše. Svetost u Levitskom zakoniku označava sveukupni način života, uključuje osobnu, obiteljsku, društvenu sferu života. Izrael je postao svetim činom Božjeg izabranja i izbavljenja iz Egipta. To darovano stanje svetosti moguće je sačuvati samo živeći sukladno Božjim zapovijedima. Svetost i obredna čistoća može se izgubiti zapadanjem u stanje nečistoće. Onaj tko obavlja svećeničku službu nema zaslugu za odabir, ali ima odgovornost i obvezu da vjerno vrši povjerenu službu. Božje izabranje i blizina je dar i obveza, a ne zasluga pojedinca. Iz odabira proizlazi odgovornost svjedočenja Božje svetosti.

U obredu ređenja nakon što predstavi kandidat, meštar ili rektor kaže: *Prečasni oče, sveta Majka Crkva ište da ovu našu braću zarediš za službu prezbiterata.* A biskup ga upita: *Znadeš li da su dostojni?* Nakon što meštar ili rektor odgovori da su dostojni, biskup kaže: *S pomoću Gospodina Boga i Spasitelja našega Isusa Krista ovu našu braću izabiremo za red prezbiterata.* Dakle, ređenje nije privatna stvar. Ono je u Crkvi i za Crkvu. Bog je taj koji izabire kandidata preko svoje Crkve. Krist je rekao: *Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas.* Znamo da je svećeničko zvanje milosni Božji dar koji traži prihvaćanje ne samo od kandidata nego i od Crkve. Kad Bog poziva malog Samuela, veliku ulogu ima svećenik Eli. Kad Bog poziva Izaiju za proroka, on kaže: *Jao meni, propao sam, jer sam čovjek nečistih usana i stanujem među narodom nečistih usana.* Ovu rečenicu svi možemo ponoviti s Izaijom. Ali Bog koji nas poziva u svoju svetu službu, on nas čini dostojnima. I daje nam svoju milost da je možemo vršiti. Stoga, sva je veličina svećenika u ovisnosti o Bogu. Bez njega ne može učiniti ništa.

U obredu ređenja biskup ređeniku postavlja nekoliko pitanja: pita ga o vjernosti, poslušno-

sti, propovijedanju. Ali čini se da glavno pitanje prešuti. A ono glasi: *Voliš li ti Isusa Krista?* Ako ga voliš, neće ti biti teško utrošiti svu svoju snagu, pamet i vrijeme za širenje njegova kraljevstva. Neće ti biti teško naviještati njegovu istinu u zgodno i nezgodno vrijeme.

Sakrament svetog reda jest sakrament praznih ruku koje Bog puni svojom milošću. Zbog toga svećeničke ruke ne čine ništa iz svoje moći i svoje punine, nego iz poniznosti i svijesti kako su izabrane i obdarene. U obredu ređenja biskup nam je svetim uljem pomazao ruke. Zato su svećeničke ruke produžene Kristove ruke pomoću kojih on nastavlja svoje djelo spasenja. Ali te iste ruke koje svaki dan lome euharistijski kruh i uzimaju kalež spasenja trebaju biti spremne isprljati se u prašini svakodnevice, jer jedina *reliquia* koju nam je Krist ostavio na Veliki četvrtak jest posuda prljave vode i ubrus. Ako bi naše svećeničko poslanje bilo lišeno svoje bitne dimenzije, služenja bilo bi krnjavo. Pisac Druge poslanice Timoteju kaže: *Zato ti pripominjem da raspiriš Božju milost koja je u tebi polaganjem mojih ruku. Uistinu, Bog nam nije dao duh bojažljivosti, već duh snage, ljubavi i trijeznosti* (2 Tim 1, 6).

“Ako smo mi svećenici, koji vjeruju, mole se, koji nesebično nadvladavaju malograđansko uhljebljenje u svećeništvu, kao borbu za kruh, ako nismo najamnici nego pastiri koji se i protiv nade nadaju, ako prihvaćamo sablazan Kristova križa, ako smognemo strpljivosti da se održimo i u neprovidnim povijesnim situacijama, ako se doista smatramo slugama Krista, koji je svijet spasio kroz bezdanu tamu svoje smrti, ako smo spremni bez zanosa i u punoj trijeznosti sive svakidašnjice nositi Kristove stigme, onda smo svećenici, onda Božja milost preko nas otvara našem svećeništvu budućnost, koju je jedan i jedini gospodar povijesti i Crkve tomu svećeništvu namijenio i koju će mu dati.”

RANG LISTA ŽUPA PO PREDANIM KOLEKTAMA U 2017.
(obuhvaćene cjelokupne kolekte-prolazne i neprolazne)

RB.	ŽUPA	IZNOS	Broj vjernika	RB.	ŽUPA	IZNOS	Broj vjernika
1	Žepče	42,861 KM	4,338	45	Podkraj	5,677 KM	313
2	Vidovice	24,073 KM	779	46	Fojnica	5,664 KM	2,701
3	Tolisa	21,303 KM	6,817	47	Dubrave	5,565 KM	2,183
4	Kupres	21,041 KM	1,769	48	Doboj	5,540 KM	415
5	Prozor	18,889 KM	3,613	49	Kakanj	5,455 KM	808
6	G.V. - Uskoplje	17,087 KM	3,412	50	Suho Polje	5,346 KM	362
7	N.Tr. - Pres. Troj.	16,110 KM	2,930	51	N.Tr. - Uzaš. Gos.	5,324 KM	1,570
8	O. Luka - Bok	15,086 KM	2,446	52	Srednja Slatina	5,237 KM	36
9	N. S. - Balegovac	14,224 KM	1,528	53	Tuzla	5,190 KM	3,232
10	Gromiljak	14,199 KM	1,802	54	Ulice	5,166 KM	584
11	Komušina	13,870 KM	140	55	Maglaj	5,017 KM	495
12	Rama Ščit	13,858 KM	2,204	56	Ularice	4,833 KM	399
13	Bistrica Uskoplje	12,075 KM	648	57	Kraljeva Sutjeska	4,770 KM	1,086
14	Boće	11,943 KM	462	58	Bučići	4,764 KM	1,155
15	Vitez	11,784 KM	10,887	59	Gorice	4,757 KM	200
16	Rankovići	11,594 KM	1,580	60	Bistrica Žepče	4,690 KM	742
17	Travnik	11,320 KM	1,238	61	Par Selo	4,614 KM	730
18	Busovača	10,552 KM	5,750	62	SA Katedrala - žu.	4,583 KM	1,350
19	Odžak	10,270 KM	1,200	63	Krepšić	4,574 KM	96
20	Kiseljak	10,270 KM	5,066	64	Bežlja	4,567 KM	126
21	SA Stup	10,126 KM	2,228	65	SA N. Sarajevo	4,549 KM	1,795
22	Novi Šeher	10,099 KM	2,804	66	Grebnice	4,380 KM	646
23	Brčko	9,868 KM	450	67	SA Marijin Dvor	4,380 KM	987
24	Kreševo	9,864 KM	3,160	68	Rumboci	4,338 KM	1,311
25	Sivša	9,470 KM	2,085	69	Špionica	4,299 KM	910
26	Podmilačje	8,980 KM	1,910	70	Guča Gora	4,247 KM	608
27	ZE sv. Josip	8,833 KM	1,648	71	Ovčarevo	4,203 KM	1,507
28	Orašje	8,191 KM	1,102	72	Brestovsko	4,196 KM	1,502
29	ZE Crkvice	8,085 KM	1,624	73	G. Tramošnica	4,145 KM	186
30	Osova	8,030 KM	2,566	74	Garevac	4,140 KM	142
31	Poljaci	8,004 KM	342	75	Dolac	4,130 KM	1,991
32	Lug Brankovići	7,941 KM	1,512	76	Gračac	4,101 KM	965
33	Jelah	7,917 KM	802	77	ZE sv. Ilija	4,065 KM	1,687
34	Lukavac	7,692 KM	1,080	78	Radunice	4,061 KM	254
35	Nova Bila	7,635 KM	3,989	79	Zovik	4,046 KM	746
36	Zavidovići	7,473 KM	1,091	80	Breške	3,929 KM	1,097
37	Bugojno	7,448 KM	2,408	81	Čardak	3,924 KM	110
38	Žabljak	7,348 KM	866	82	Uzdol	3,902 KM	345
39	Živinice	7,337 KM	1,329	83	Vijaka	3,684 KM	218
40	Domaljevac	7,050 KM	3,598	84	Turbe	3,477 KM	295
41	Dragunja	6,215 KM	548	85	Drijenča	3,429 KM	223
42	Banbrdo	5,982 KM	1,744	86	Prud	3,385 KM	511
43	Turić	5,804 KM	84	87	ZE Čajdraš	3,328 KM	411
44	Skop. Gračanica	5,700 KM	631	88	Husino	3,299 KM	840

RB.	ŽUPA	IZNOS	Broj vjernika	RB.	ŽUPA	IZNOS	Broj vjernika
89	SA Novi Grad	3,182 KM	1,910	133	Derventa	858 KM	183
90	Vareš	3,167 KM	1,851	134	Čemerno	785 KM	126
91	Pos. Mahala	3,123 KM	317	135	Rastičevo	755 KM	5
92	Morančani	3,075 KM	1,535	136	SA Grbavica	750 KM	450
93	Teslić	3,021 KM	470	137	Otinovci	747 KM	138
94	Kandija	2,933 KM	432	138	Kolibe	730 KM	15
95	Glavice	2,893 KM	271	139	Vukanovići	698 KM	120
96	Pećnik	2,833 KM	91	140	Kulina	652 KM	11
97	Breza	2,828 KM	235	141	Bosanski Brod	637 KM	50
98	Jelaške	2,805 KM	132	142	G. M. - Sijekovac	563 KM	12
99	Kopanice	2,690 KM	306	143	Tarčin	562 KM	105
100	Bijelo Brdo	2,649 KM	25	144	Modriča	400 KM	46
101	Globarica	2,342 KM	455	145	Zvornik	365 KM	210
102	Svilaj	2,338 KM	827	146	Vogošća	362 KM	180
103	Doljani	2,323 KM	226	147	Pale	278 KM	47
104	Brusnica	2,300 KM	23	148	Sočanica	259 KM	6
105	Šikara	2,289 KM	1,111	149	Gornja Komušina	246 KM	8
106	Gradačac	2,231 KM	238	150	Visoko	189 KM	212
107	Borovica	2,197 KM	39	151	Bukovica	66 KM	4
108	ZE Klopče	2,055 KM	304	152	Kraljice sv.kru.	61 KM	0
109	Potočani	2,030 KM	817	154	Solakova Kula	0 KM	17
110	Lovnica	1,980 KM	374	154	Bosanski Šamac	0 KM	51
111	Plehan	1,828 KM	74	154	Goražde	0 KM	7
112	D. Tramošnica	1,785 KM	159	154	Olovo	0 KM	66
113	Gornja Dubica	1,656 KM	1,150	154	Korićani	0 KM	5
114	SA Dobrinja	1,654 KM	640				
115	Pećine	1,626 KM	106				
116	Haljinići	1,568 KM	70				
117	Foča	1,555 KM	135				
118	SA Katedrala - rek.	1,430 KM	0				
119	Ilijaš	1,416 KM	162				
120	Novo Selo - Brod	1,413 KM	64				
121	Deževica	1,385 KM	114				
122	Cer	1,374 KM	46				
123	Korače	1,334 KM	55				
124	Žeravac	1,303 KM	57				
125	Dobretići	1,282 KM	243				
126	Rostovo	1,081 KM	42				
127	Tišina	990 KM	235				
128	Žitače Podhum	974 KM	96				
129	Bijeljina	944 KM	67				
130	Brajkovići	925 KM	315				
131	Obri	902 KM	28				
132	SA Briješće	897 KM	251				

Održan XXIV. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

U srijedu, 11. travnja 2018. u Sarajevu je održan XXIV. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, na spomenutom redovitom godišnjem susretu, uz pomoćnog biskupa vrhbosanskog mons. Peru Sudara, sudjelovala je oko 190 dijecezanskih i redovničkih svećenika koji žive i djeluju na teritoriju Vrhbosanske nadbiskupije.

Sabor je započeo Euharistijskim slavljem koje je u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda predvodio kardinal Puljić. Uvodeći u Misno slavlje, kardinal Puljić je podsjetio je da tijekom prvih ovakvih godišnjih susreta, započetih prije 24 godine, nisu zajedno slavili Svetu misu te dodao da se to promijenilo na inicijativu misnika koji su predložili da susret redovito započinje Euharistijom kao izrazom istinskog zajedništva. Zahvalio je svim svećenicima koji su došli na Sabor te potaknuo da Misno slavlje prikažu „za mjesnu Crkvu vrhbosansku i njezine potrebe, za liječenje rana, za naše obitelji, za sve one koji trebaju naše molitve i pokoru“.

Pozdravljajući na početku prigodne propovijedi biskupa Sudara, provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozu Marinčića i sve nazočne svećenike različitih službi, dijecezanske i redovničke, kao i bogoslove, kardinal Puljić ponovno je posvijestio da je upravo ova Misa bitna točka njihova zajedničkog godišnjeg susreta. „Euharistija je središte jedne mjesne Crkve. Ona je izgrađuje i iz nje mi crpimo snagu“, kazao je kardinal Puljić te dodao da svako vrijeme, pa i ovo današnje, nosi svoje kušnje na koje svećenik treba odgovoriti savjesno vršeći svoje poslanje. Pozvao je svećenike da ne zaborave ljepotu svoga poslanja te da se hrabro pouzdaju u Isusa Krista čiju riječ naviještaju. „Isus Krist je središte i našeg ostvarenja i poslanja“, kazao je kardinal Puljić te poželio da u sebi nose i naviještaju radosnu vjeru u uskrslog Krista koja će im dati snage da se mognu hrabro suočiti s različitim izazovima svagdašnjice. „Ne dajte se obeshrabriti

svim tim ljudskim mjerilima koja nam se danas itekako nameću. Probajmo naći mjerilo Isusa Krista! Izdignimo se iznad svih tih horizontalnih mjerila koja nam javnost nameće, pamet nam pere, blokira nas, zatvara nas... Treba nam oslobođenje poput ovih apostola, koji slobodno izlaze, svjedoče i naviještaju“, kazao je kardinal Puljić upozorivši da sebičnost i oholost blokiraju svećenika u vršenju svećeničkog poslanja. Kardinal Puljić je potom u propovijedi kazao kako je bitno da svećenik bude svjestan svoje eklezijalnosti te da u ime Crkve korača naprijed i ostvaruje svoje poslanje i bude prorok koji će hrabrošću evanđelja i snagom vjere nadići današnje barijere koje mu se nameću. „Ako mi imamo tu ljubav za Krista, za Crkvu, za svoj narod, onda će biti hrabre vjere i za žrtvu. Nećemo ići mjerilima koristoljubivosti; nećemo ići mjerilima uživanja, nego mjerilima kako Bogu dati slavu, kako istinski da se Crkva ostvari na ovim prostorima. Zato, zajedno danas s vama molim, i sebi i vama, snagu vjere - radosne vjere, ne bilo kakve vjere, radosne vjere - da puni pouzdanja suočimo se sa svim tim izazovima i da vjerujemo: molitva je ona koja probija tu 'maglu', rekao je kardinal Puljić još jednom posvijestivši svećenicima „da nema među svećenicima nijednog koji nije 'krhka roba', ali da je prevažno, usprkos tomu, sačuvati pouzdanje u Gospodina koji u nas ima povjerenja, da i mi u njega imamo povjerenja“.

Nakon Misnog slavlja uslijedio je radni dio susreta u dvorani Svećeničkog doma na temu pripreve za Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije pod geslom: Sve obnoviti u Kristu. Susret je moderirao generalni vikar mons. Luka Tunjić

Kardinal Puljić još jednom je poželio dobrodošlicu svim svećenicima ističući da svojim sudjelovanjem na ovom godišnjem susretu odgovaraju na potrebu svećeničkog zajedništva i izmjene razmišljanja te potrebu trajnog obrazovanja. Zahvalio je svim svećenicima koji su tijekom 2017. godine dali svoj

doprinos u obilježavanju stote obljetnice Gospinih ukazanja u Fatimi i hodu njezinog lika po župama cijele nadbiskupije. Posebno je potaknuo svećenike da pozovu sve vjernike na svakodnevnu molitvu krunice započete na Blagovijest sve do konca mjeseca svibnja na što su pozvali svi biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Istaknuo je da, unatoč tome „što pojedini zloguki proroci nastoje izračunati vrijeme našeg nestanka“, Bog vodi povijest te pozvao misnike da Gospodinu upravljaju molitvu koja će „prodrijeti kroz nebesa“.

Potom je profesor Svetoga pisma na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu i koordinator obiteljskog pastorala Vrhbosanske nadbiskupije vlč. dr. sc. Dubravko Turalija održao prigodno predavanje pod naslovom: „Svećenik u službi riječi i sakramenata“. Najprije je prikazao genezu riječi „crkva“ na pojedinim jezicima te progovorio o kultocentričnosti Crkve koja za svoje središte i odredište ima Euharistiju. Osvrćući se na starozavjetno svećenstvo kroz likove Mojsija i Arona, progovorio je o pojedinim opasnostima u svećeničkom životu, ali i o potrebi svećenikove otvorenosti prema Božjem poučavanju kroz njegovu riječ.

Dekan i profesor liturgike na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu dr. sc. fra Danimir Pezer održao je predavanje o svećeničkoj službi iz vida liturgijskog pastorala. Istaknuo je potrebu vraćanja duhovne dimenzije današnjem svijetu što mogu osobe koje odišu dušom i duhom. Dodao je da ljudi od svećenika očekuju da, kao sluge i služitelji, budu stručnjaci za susret s Bogom odnosno oni koji će voditi čovjeka k Isusu. Kazao je da je zato potrebno što bolje poznavanje Svetog Pisma ističući da čovjek više žeda za Božjom riječi nego za vodom. Naglasio je i da je svećenik pozvan biti donositelj nade kao i da svetost spada na bit svećeničke službe. Završio je citirajući dio posvetne molitve sa svećeničkog ređenja: „Daj, molimo te, svemogući Oče, ovim svojim slugama dostojanstvo

prezbiterata. Obnovi u njihovim srcima Duha svetosti. Neka vjerno vrše tu službu drugoga stupnja, koju od tebe, Bože, prima-ju, te primjerom svoga života budu potica-jem čudoredna ponašanja“.

Ekonom Vrhbosanske nadbiskupije preč. Franjo Tomić iznio je potrebne informacije i dao svoj kratki osvrt i pojedine smjernice.

Generalni tajnik Sinode Vrhbosanske nadbiskupije i profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu vlč. dr. sc. Mario Bernadić podijelio je svećenicima deveti broj Biltena Sinode te ga ukratko prikazao i dao potrebne smjernice.

Pročelnik Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije vlč. dr. sc. Tomislav Mlakić ukratko je progovorio o katehetskom djelovanju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji te ukazao na poteškoće zbog odlaska pojedinih vjeroučitelja na rad izvan Bosne i Hercegovine. Osvrnuo se i na pojedine aktivnosti Katehetskog ureda Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Ukazao je i na potrebu sagledavanja stanja župne kateheze.

Vicerektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i promicatelj duhovnih zvanja vlč. Marko Mikić iznio je potrebne informacije u vezi s pripremom Susreta ministranata Vrhbosanske nadbiskupije.

U svojoj završnoj riječi kardinal Puljić napomenuo je da za svakodnevni život ne postoji recept te da su pozvani svoje svećeništvo živjeti u konkretnoj stvarnosti. Govoreći o župnoj katehezi, potaknuo je svećenike da nastoje djecu ne samo naučiti znanju nego da zavole Krista i Crkvu. Progovorio je i o važnosti svećeničkog bratskog zajedništva i ljubavi prema Crkvi. Osobito je istaknuo potrebu rada na planu buđenja duhovnih zvanja kroz sveto življenje svoga svećeništva.

Nakon zajedničke molite, druženje je nastavljeno tijekom zajedničkog objeda u prostorijama Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

(kta)

Dvadeset godina travničkoga Sjemeništa i KŠC-a

U okviru proslave 20. obljetnice katoličke odgojno-obrazovne institucije u Travniku, svečano je 19. i 20. travnja obilježeno dva desetljeća postojanja Sjemeništa i Katoličkog školskog centra *Petar Barbarić*.

U okviru proslave 20 godina obnovljenoga djelovanja Sjemeništa najprije je upriličen susret sjemeništara i njihovih župnika s nadbiskupom, a potom je uslijedila pobožnost Petru Barbariću te euharistijsko slavlje koje je predvodio kardinal Vinko u koncelebraciji s biskupom Tomom Vukušićem i mnogobrojnim svećenicima.

U svom kratkom obraćanju, rektor sjemeništa Marić podsjetio je na povijest ove institucije od 1882. do 1945. kada je imovina oduzeta i rad zabranjen, potom na 5. svibnja 1998. kada je nadbiskup vrhbosanski donio odluku o obnovi rada zajedno s novoosnovanim Katoličkim školskim centrom *Petar Barbarić*.

Nakon svete mise uslijedila je prigodna akademija u auli, a potom je priređen domjenak.

Sutradan na proslavi 20. obljetnice KŠC *Petar Barbarić* zahvalno euharistijsko slavlje u sjemenišnoj crkvi Sv. Alojzija Gonzage, uz suslavlje biskupa banjolučkoga mons. Franje Komarice i apostolskog nuncija u BiH mons. Luigia Pezzuta te 15-ak svećenika, predslavio je nadbiskup metropolita vrhbosanski Vinko kard. Puljić.

Najprije je nazočne pozdravio ravnatelj KŠC-a i rektor Sjemeništa preč. Željko Marić. Ukazujući na važnost ove odgojno-obrazovne institucije istaknuo je kako je njezino otvaranje prije dva desetljeća „zalog povratka i opstanka Hrvata katolika travničkoga kraja“.

Prigodnu homiliju kardinal je prožeo mislima o slugi Božjem Petru Barbariću, stavivši ga za uzor učenicima. Između ostaloga, podsjetio je na rad preč. Pere Pranjića, prvog rektora Sjemeništa koji je bio pionir povratka ove zgrade u okrilje Katoličke Crkve.

Govoreći o slugi Božjem po kojemu je nazvana ova institucija, istaknuo je kako je „volio Boga, Gospu, Crkvu, ali i volio učiti“. „Tajna uspjeha je ljubav“, poručio je nadbiskup naglasivši: „Tko istinski ljubi, taj ispravno živi.“

Na kraju mise, poslije ravnateljve zahvale, nazočnima se obratio apostolski nuncij u BiH mons. Pezzuto govoreći o mladenaštvu kao veoma važnom razdoblju u ljudskom životu.

„Ono što ćete sutra biti ovisi o ovom što danas gradite ovdje. Ali sutra nije samo vaše. Ono pripada i vašoj domovini. Ljubite ovu lijepu zemlju tako da na vašoj formaciji možete izgrađivati ovu zemlju. Ova obljetnica je prigoda i za vašu obnovu vjernosti ovoj zemlji“, rekao je nuncij te čestitao svima koji su dio ove institucije.

Poslije svete mise uslijedila je prigodna akademija na kojoj su nastupili učenici travničkoga KŠC-a. Nakon otpjevane himne Sustava katoličkih škola za Europu, nazočnima u prepunoj auli škole, predstavili su se mladi članovi ritmičke sekcije razredne nastave uz pjesmu *Otkako je stari Travnik nastao*. Zatim, je dramska sekcija Osnovne škole izvela scensku igru prema motivima meksičke narodne priče, pod nazivom *Igra*. Učenica Marija Šimić otpjevala je pjesmu *Krivi ljudi*, a dramska sekcija Gimnazije predstavila se predstavom *Begov oproštaj*. Na posljetku je zbor izveo pjesme *Da sam ja netko* i *Joshua*.

Prije samoga kraja dodijeljene su nagrade najuspješnijim učenicima u natjecanju za najbolji literarni rad na temu „Petar Barbarić“ te za najbolji likovni rad.

Gimnazija je dodijelila nagradu profesoricama Ivoni Rajković i Marini Heraković. Osnovna škola nagradila je nastavnice Mariju Matić i Ankicu Jukanović. Nagradu za marljivi rad i uzorno vladanje dobila je i učenica Petra Franjić.

Prema svemu viđenom, iz sadržaja proslave ove obljetnice, o prostoru slavne Travničke gimnazije mora se govoriti kao o dvije katoličke institucije pod jednim krovom, a nikako o dvije škole pod istim krovom kako to propagiraju neuki i režimski mediji.

KT

XXI. Ministrantsko zborovanje vrhbosanske nadbiskupije

Na održanom XXI. susretu ministranata Vrhbosanske nadbiskupije, 21. travnja 2018. sudjelovalo je njih 496 iz 34 župe naše nadbiskupije. Ministranti su hodočastili u godini kojom obilježavamo 100 obljetnicu smrt sluge Božjeg Josipa Stadlera u katedralu Srca Isusova u Sarajevu u okviru XXI. godišnjeg ministrantskog zborovanja. Obučeni u svoja odijela, ministranti su krenuli u svečanoj procesiji od Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa do katedrale. Svečano Euharistijsko slavlje u sarajevskoj prvostolnici predvodio je nadbiskup i metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz koncelebraciju 20 svećenika, koji su došli u pratnji ministranata, te asistenciju šestorice đakona.

Na samom početku euharistijskog slavlja, riječi dobrodošlice ministrantima i svećenicima izrekao je koordinator programa vicerektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa vlč. Marko Mikić. U svom pozdravnom govoru se i zahvalio svima onima koji su na bilo koji način uzeli učešća i pripomogli u organizaciji ovog ministrantskog zborovanja: Vrhbosanskoj nadbiskupiji na čelu sa našim nadbiskupom kardinalom Vinkom, kancelarom i ekonomom nadbiskupije, kompletnoj upravi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa kao i svim bogoslovima VBS-a, ravnatelju kao i zaposlenicima KŠC-a sv. Josip – Sarajevo, rektoru katedrale kao i našoj neumornoj časnoj sestri Zrinki katedralnoj sakristanki, Centru za pastoral mladih na čelu sa njihovim pročelnikom, djelatnicima kao i svim volonterima koji su pripomogli u organizacijskom pogledu ovog susreta. Vokalno instrumentalnom sastavu „Jukić“ sa franjevačke teologije na Nedžarićima za vođenje pjevanja u katedrali za vrijeme sv. Mise, direktoru Caritasu VN za paketiće koje je spremio za svakog ministranta, pekari Marošević iz Vareša na njihovom doprinosu, kao i policijskoj upravi Stari grad, Hitnoj pomoći Grada Sarajeva. Koordinator je zahvalio elektronskim medijima KTA i Katoličkom tjedniku (nedjelja.ba) kao i Radiju Marija na medij-

skoj pažnji i podršci te direktnom radijskom prijenosu sv. mise iz katedrale.

U prigodnoj homiliji kardinal Puljić je progovorio o Kristu kao Dobrom Pastiru te samom poslanju ministranata. „Već XXI. puta se okupljamo uoči Nedjelje Dobrog Pastira. U čemu je zapravo bit slike Dobrog Pastira? Vi ste toliko puta vidjeli kako slikamo Isusa, Dobrog Pastira s janjetom oko vrata. Pastir ima ulogu čuvati ovce da ih vuk ne pojede, ali ima i brigu da nahrani ovce“ objasnio je nadbiskup ispričavši priču o ovcu i pastiru. U nastavku je istaknuo kako je molitva za duhovna zvanja i dobre pastire jako važna jer je Isus Krist preko njih odlučio imati „produženu ruku“, pa je kroz povijest najprije imenovao apostole, preko njih svećenike i njima je dao zadatak da djeluju kao pastiri. „Zato mi moramo ispuniti zadatak Isusov koji je rekao: ‘Molite Gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju.’“

Nakon molitve vjernih, ministranti iz pojedinih dekanata donijeli su i prigodne darove te ih predali kardinalu Puljiću. Ministranti Valentina Vučuk i Ivan Kusić iz župe sv. Obitelji Kupres prinijeli su: sir i med. Ministranti Petar Krešimir Novaković i Marko Babić iz župe Presvetog Srca Isusova - Prozor, prinijeli su: ramsku pogaču i sir, a ministranti Elizabeta Tutić i Marijan Marelja iz župe sv. Ivana Krstitelja darovali su posudu travničkog sira. Ministrantica Lorena Bilić u ime Kreševskog dekanata na dar je prinijela knjigu i potkovano jaje, dok su ministranti Teofil Pavlović i Ivan Topić iz župe sv. Ante Padovanskog – Gračac prinijeli ramski sir, rakiju i monografiju župe.

Liturgijsko pjevanje animirao je vokalno-instrumentalni sastav „Jukić“ s Franjevačke bogoslovije u Sarajevu. Bogoslovi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa vodili su brigu da se cijeli program odvija po planu, a ekonom VBS-a vlč. Goran Kosić sa dijelom bogoslova i zaposlenika VBS-a pobrinuo se za okrjepu ministranata i pratitelja koji su došli s njima.

Nakon okrjepe u Vrhbosanskom bogoslov-

nom sjemeništu, uslijedio je sportsko zabavni, natjecateljski dio programa u sedam (7) različitih natjecanja, a na igralištu i po školskoj - sportskoj dvorani i učionicama Katoličkog školskog centra sv. Josip u Sarajevu. Na susretu su sudjelovali ministranti iz 34 župe, a iz 8 od 13 dekanata; žepačkog: Globalarica (17), Lovnica (14), Lug-Brankovići (30), Maglaj (16), Radunice (13), Zavidovići (8), sv. Josip Zenica (6), Čajdraš (17) te Žepče (20); ramskog: Gračac (20), Prozor (45) i Rumboci (23); kreševskog: Banbrdo (18), Gromiljak (9), Busovača (4), Kiseljak (16) te Kreševo (5); sarajevskog: Briješće (4), Novo Sarajevo (16) i Stup (10); tuzlanskog: Husino (3), travničkog: župe Presvetog Trojstva Novog Travnika (15) i Uzašašća Gospodinova iz Novog Travnika (15), Pećine (1), Podkraj (20), Travnik (10), Vitez (16), usorskog: Bežlja (2); te bugojanskog: (Kupres (28), Suho Polje (14), Bugojno (4), Glavice (15), Skop. Gračanica (35) i Bistrica kod Uskoplja (7).

Rezultati natjecanja:

Vjeronaučni kviz: 1. mjesto: Viktorija Zeko iz župe Uzašašća Gospodinovog – Novi Travnik; 2. mjesto: Renato Vilić iz župe Sv. Ivan Krstitelj - Lug Brankovići; 3. mjesto: Katica Barić iz župe sv. Ana - Podkraj.

Malonogometni turnir (4.-6./9 razred): 1. mjesto: župa Presveto Srce Isusovo - Prozor; 2. mjesto: župa Sv. Franjo Asiški - Rumboci; 3. mjesto: župa Presveto Torojstvo – Novi Travnik.

Malonogometni turnir (7.-9./9 razred): 1.

mjesto: župa Sv. Franjo Asiški - Rumboci ; 2. mjesto: župa Sv. Ana - Radunice; 3. mjesto: župa Sv. Anto Padovanski - Gračac.

Stolni tenis: 1. mjesto: David Ostojić iz župe Presvetog Trojstva – Novi Travnik; 2. mjesto: Monika Pocrnja iz Bugojna; 3. mjesto: Ante Džankić iz Gračaca.

Šah: 1. mjesto: Luka Šarić iz Viteza; 2. mjesto: Luka Dragić iz Travnika 3. mjesto: Vedran Šunjić iz Novog Sarajeva.

Igre bez granica: 1. mjesto: župa Uzašašća Gospodinovog – Novi Travnik; 2. mjesto: župa Srca Isusova - Čajdraš; 3. mjesto: župa Sv. Ivana Krstitelja - Travnik.

Igra mice: 1. mjesto: Julijana Batista iz župe Sv. Anto Padovanski - Busovače; 2. mjesto: Valentina Lovrenović iz župe Sv. Ana - Potkraj; 3. mjesto: Andrej Grebenar iz župe Sv. Juraj mučenik - Viteza.

Na kraju natjecanja, koordinator vlč. Marko Mikić podijelio je diplome, pehare i prigodne nagrade, te se još jednom zahvalio svima koji su uzeli učešća na ovom XXI. po redu susretu ministranata Vrhbosanske nadbiskupije, a svima na fair playu, bogoslovima VBS-a kao i volonterima centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II“ kao i djelatnicima KŠC-a koji su besprijekorno pratili i bili sve vrijeme na usluzi. Svima već sada poziv da se i dogodne nađemo u još većem broju na dvadeset i drugom susretu, a koji će se ako Bog da održati u treću vazmenu subotu a dan uoči nedjelje Dobroga pastira 2019. godine.

Popis župa po dekanatima koji su prijavili i doveli svoje ministrante na XIX. susret ministranata crhbosanske nadbiskupije u Sarajevu, 21. 4. 2018. godine

BRČANSKI DEKANAT		0
BUGOJANSKI DEKANAT	Kupres – Sv. Obitelj = 28 Suho Polje – Uznesenja BDM =14 Bugojno – sv. Ante Padovanski = 4 Glavice – Presveto Srce Isusovo = 15 Skop. Gračanica – Srce Marijino = 35 Bistrica kod Uskoplja = 7	103

DERVENTSKI DEKANAT		0
DOBORSKI DEKANAT		0
KREŠEVSKI DEKANAT	Banbrdo – Lepenica – Sv. Ana = 18 Gromiljak – Ime Marijino = 9 Kreševo – Uznesenja BDM = 5 Kiseljak – sv. Ilija Prorok = 16 Busovača – sv. Ante Padovanski = 4	52
RAMSKI DEKANAT	Gračac – Sv. Anto Pdovanski = 20 Prozor – Presveto Srce Isusovo = 45 Rumboci – sv. Franjo = 23	88
SARAJEVSKI DEKANAT	Sarajevo – Briješće – Sv. Leopold Mandić = 4 Sarajevo – Novo Sarajevo = 16 Sarajevo – Stup – Uznesenja BDM = 10	30
SUTJEŠKI DEKANAT		0
ŠAMAČI DEKANAT		0
TRAVNIČKI DEKANAT	Novi Travnik – Presveto Trojstvo = 15 Novi Travnik – Uzašašća Gospodinova = 15 Podkraj – Sv. Ana = 20 Vitez – sv. Juraj = 16 Travnik – sv. Ivan Krstitelj = 10 Pećine – Presvetog Srca Isusova = 1	77
TUZLANSKI DEKANAT	Husino – Rođenje BDM = 3	3
USORSKI DEKANAT	Bežlja – Rođenja BDM = 2	2
ŽEPAČKI DEKANAT	Čajdraš – Presveto Srce Isusovo = 17 Globarica – Marije Pomoćnice kršćana = 17 Lovnica – Sveti Petar i Pavao = 14 Lug – Brankovići – Sv. Ivan Krstitelj = 30 Maglaj – Sv. Leopold Mandić = 13 Radunice – Sv. Ana = 13 Zavidovići – Sv. Josip = 8 Zenica – Sv. Josip = 6 Žepče – Sv. Anto Padovanski = 20	
Sveukupno 496 ministranata		141

Od najavljenih 33 župe i 512 ministranata na XXI. SUSRETU MINISTANATA Vrhbosanske nadbiskupije iz 3 arhiđakonata te iz 8 od 13 dekanata, a iz 34 župe sudjelovalo je njih: 496 ministranata u pratnji svojih što svećenika njih 20 i nekoliko vjernika laika koji su dopratili ministrante svojih župa.

J. D. / M. M

Održan 15. Nacionalni mariološko-marijanski kongres

U Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku od 10. do 13. svibnja upriličen je 15. po redu Nacionalni mariološko-marijanski kongres pod nazivom *Gospina Bosna – pod okriljem 'Rajske Djeve'*.

Kongres je organizirao Hrvatski mariološki institut KBF-a Sveučilišta u Zagrebu u suorganizaciji KBF-a Univerziteta u Sarajevu, Franjevačke teologije Sarajevo i KŠC-a *Petar Barbarić* u Travniku.

Istinska Gospina Bosna

Kongres je započeo 10. svibnja euharistijskim slavljem, koje je u sjemenišnoj crkvi Sv. Alojza Gonzage predvodio vrhbosanski nadbiskup metropolita Vinko kard. Puljić u koncelebraciji predstojnika Hrvatskoga mariološkog instituta dr. Ivana Karlića, rektora sjemeništa preč. Željka Marića te drugih svećenika sudionika kongresa.

Pred mnoštvom vjernika, koji svakoga četvrtka obavljaju pobožnost slugi Božjem Petru Barbariću, kardinal je u homiliji osvrnuvši se na temu kongresa, kazao da se Bosna zbog svoje odanosti Majci Božjoj i veoma raširene pobožnosti prema njoj uistinu može nazvati „Gospinom Bosnom“. „Umjesto da žalimo za onim što nemamo, trebamo živjeti poput Marije i zahvaljivati Bogu na svakome daru. Tako je činio i Petar Barbarić, koji se odlikovao velikom predanošću svoga života Bogu“, rekao je kardinal te izrazio zahvalnost HMI-u za organizaciju kongresa upravo u Bosni što je protumačio kao vidljivi znak solidarnosti i podrške vjernicima toga kraja.

Na kraju mise otpjevana je pjesma *Zdravo Djevo* koju je napisao „travnički učitelj“ o. Petar Perica.

U poslijepodnevnom programu sudionici kongresa pohodili su zavjetnu kapelicu Gospe Snježne na planini Vlašiću, gdje su molili Marijin zagovor za uspjeh kongresa i vjernike toga kraja. Potom je na Galici otvoren planinarski dom koji će od sada nositi naziv *Erik*

Brandis, po čuvenome isusovcu, profesoru Travničke gimnazije.

Brojna izlaganja

U petak, 11. svibnja, započeo je službeni dio kongresa. Prije izlaganja pozdravne govore, između ostalih, uputili su: mons. Ratko Perić, biskup hercegovačkih biskupija, mons. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski, dr. s. Valerija Kovač, tajnica HMI-a, dr. preč. Darko Tomašević, dekan KBF-a u Sarajevu, dr. fra Danimir Pezer, dekan Franjevačke teologije...

U prvom bloku predavanja govorilo se o marijanskim svetištima u Bosni i Hercegovini. Fra Petar Lubina predstavio je nastanak i ulogu marijanskih svetišta u Olovu, Komušini, Rami i na Stupu. Mons. Sudar govorio je o hodočašćima i pobožnosti u svetištu Gospe od Kondžila. Dr. fra Slavko Topić je izlagao o svetištu Gospe Olovske. Dr. fra Daniel Patafta prezentirao je Olovske tragove u Iloku u 18. st.

U drugom bloku predavanja, o razvoju svetišta Kraljice mira u Hrasnom govorio je don Ivan Turudić, a dr. Niko Ikić analizirao je pastoralne poslanice nadbiskupa Josipa Stadlera, iz kojih je naglasio marijansku pobožnost prvoga vrhbosanskoga nadbiskupa. Lidija Miler predstavila je lik Majke Božje prema životu i spisima Bl. Ivana Merza. Dr. Jasminka Brala-Mudrovčić analizirala je lik BDM u djelima fra Matije Divkovića.

U trećem bloku predavanja predstavljena su književno-glazbena djela s marijanskom tematikom. Dr. Hrvojka Mihanović-Salopek izlaganjem i kratkim filmskim isječkom predstavila je kraljicu Katarinu Kosača-Kotromanić. Dr. Ivan Karlić u koautorstvu s Milanom Gelom analizirao je iz mariološke perspektive Franjin pozdrav BDM. Biserka Draganić iznijela je ulomke molitvenih pjesama u čast Mariji iz lirike bosanskohercegovačkih pjesnika. Kristina Repar se osvrnula na marijanske pjesme.

Drugi dan kongresa zaključen je misom u crkvi Uznesenja BDM, u župi Dolac koju je predslavio mons. Sudar.

Sudionici kongresa nastavili su svoj rad i u subotu, 12. svibnja. U četvrtom bloku predavanja predstavljene su mariološko-marijanske teme primijenjene u različitim područjima. Preč. Marić analizirao je oblike pobožnosti koje su u sjemeništu u Travniku započeli oci isusovci. Dr. Mirela Hrovatin i Rafael Mlinar su iz perspektive kulturne antropologije izlagali o pobožnosti na području Banjolučke biskupije, na primjeru mjesta Ljubija. S. Kovač i s. Tea Barnjak predstavile su zastupljenost i sadržaj mariološko-marijanskih tema u reviji *Sojetlo riječi*. Dr. Hrvoje Kalem analizirao je lik Marije u djelima nadbiskupa Ivana Šarića.

U petom bloku predavanja o liku Bogorodice u usmenoj tradiciji Ukrajinaca i njegovoj prisutnosti kod grkokatolika u BiH govorila je s. Emanujila Vishka. Dr. Marija Pehar i student poslijediplomskog studija Siniša Mujabašić

istražili su i kritički se osvrnuli na marijansku religioznu praksu muslimana u svetištima u BiH. O povijesti i značenju crkve Sv. Marije, danas spomenika kulture u Jajcu, izlagao je dr. Anto Barišić. Zadnje predavanje bilo je posvećeno Seoničkoj Velikoj Gospi – najstarijem hodočasničkom mjestu u Duvanjskom kraju, a održao ga je dr. Zvonko Džankić.

Na završetku izlaganja dr. Karlić dao je zaključni osvrt na obrađene teme.

U poslijepodnevnim satima sudionici kongresa su posjetili Gospino vrelo te su se zapuhtili u svetište Gospe Ramske na Šćitu. Posljednjeg dana kongresa, 13. svibnja, posjetili su Kalvariju kod Viteza te slavili misu u župi Sv. Josipa u Rankovićima.

KT

+ fra Tomislav Čačić

Uz rodbinu mnogobrojne prijatelje, osamdesetak svećenika i redovnika te dvadesetak redovnica pokopan je u Tolisi na samostanskom groblju u četvrtak, 24. svibnja 2018. fra Tomislav Čačić, svećenik franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Misu zadušnicu u samostanskoj župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije uz osamdesetak svećenika predvodio je mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki. Prigodnu homiliju održao je fra Zdravko Dadić, definator provincije Bosne Srebrene, sin toga kraja. Sažalnicu kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog pročitao je mons. Luka Tunjić, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije. Sprovodne obrede predvodio je fra Zdravko Dadić. On je također i ocrtao život i djelo pok. Fra Tomislava.

Fra Tomislav je rođen 8. veljače 1931. u Donjoj Tramošnici, pod krsnim imenom Marko od oca Nike i majke Mande r. Pavlović. Osnovnu školu završio je u Gornjoj Tramošnici 1943. nakon čega se upisao u franjevačko sjemenište u Visokom. Franjevački habit obukao je 1949. u Kraljevoj Sutjesci gdje je boravio kroz godinu dana novicijata. Studij teologije pohađa u Sarajevu nakon čega biva zaređen za svećenika 1956. Poslije ređenja kroz dvije je godine služio vojni rok. Pastoralno je djelovao u samostanima i župama: Guča Gora, Vareš, Kraljeva Sutjeska, Dubrave. Odlukom starješinstva 1964. godine u gradnji nove zgrade Teologije u Sarajevu radi novčane potpore s još četvoricom franjevacu biva poslan u biskupiju Essen u Njemačkoj. Nakon povratka u domovinu 1969. pastoralno služi u Zenici, Tramošnici i Tuzli, nakon čega vodi Hrvatsku katoličku misiju u Aachenu od 1972. do 1979. godine. Po povratku u provinciju djeluje u Bučićima, Tramošnici i Beogradu, Dubravama, Bugojnu i Špio-

nici. Godine 1990. ponovno odlazi u Njemačku u biskupiju Freiburg gdje djeluje do 2204. kada dolazi u mirovinu u samostan na Rašćici-Tolisa. Nakon ratnih razaranja dosta je pomagao obnovu svoga rodnog kraja: Donje i Gornje Tramošnice i posebice se zalagao za ponovnu izgradnju crkava, škola i obiteljskih kuća angažirajući svoja brojna poznanstva po inozemstvu. Od 2004. povukao se u mirnu redovničku starost u franjevačkom samostanu u Tolisi gdje je 2006. proslavio svoju zlatnu misu (50. obljetnicu svećeništva) i 2016. dijamantnu misu (60. obljetnicu). Volio je poljoprivredu te je po povratku iz Njemačke nabavio razne strojeve i alate. Vrlo je rado vrijeme provodio uređujući voćnjak gdje je posadio i brinuo se o velikom šljiviku.

Volio je svoje franjevaštvo i živio ga je u svome konkretnom životu. Brinuo se da među braćom u zajednici vlada zajedništvo te ih je znao nasmiјati svojim dosjetkama i šalama, najčešće na svoj račun. Bio je vedar i veseo, ali mudar čovjek, uvijek spreman za razgovor, dati očinski savjet. Bio je jednostavan, otvoren kako za svoju braću franjevce tako i rodbinu, prijatelje i prema svakome čovjeku. U zajednici je često znao pohvaliti, ali i pažljivo opomenuti da se sačuva zdrav duh bratstva i zajedništva. Zadnjih je godina zapisivao svoja sjećanja od dolaska u sjemenište, koja na žalost nije uspio dovršiti. U njima su svoje mjesto našli najviše oni zanimljivi radosni događaji.

Okrijepljen svetim sakramentima fra Tomislav je nakon kraće bolesti preminuo u ponedjeljak, 21. svibnja u bolnici u Osijeku u 88. godini života, 69. godini redovništva i 62. godini svećeništva.

(kta/b.l.)

Sluga Božji Josip Stadler, vrhbosanski nadbiskup i utemeljitelj Družbe sestara Služavki Maloga Isusa

Rođen je u Slavonskome Brodu 24. siječnja 1843. u skromnoj obrtničkoj obitelji Đure i Marije, rođene Balošić. U jedanaestoj je godini ostao bez oca i majke te je za nj skrb preuzela i prihvatila ga dobra brodska obitelj Oršić. Školovanje počinje u rodnome gradu, nastavlja ga u nadbiskupskome sirotištu u Požegi i Zagrebu, gdje je polazio gimnaziju, i u Rimu, gdje je na Papinskome sveučilištu Gregorijani postao prvo doktor filozofije, a potom i doktor teologije.

Za svećenika je zaređen 1868. u Rimu, nakon čega se vratio u Zagreb, gdje je postao gimnazijski profesor u Sjemeništu, a kasnije i sveučilišni profesor na Katoličkome bogoslovnom fakultetu.

Papa Lav XIII. imenovao ga je 1881. vrhbosanskim nadbiskupom obnovljenoga biskupskog sjedišta u Sarajevu. Apostolskim žarom u Bosni razvija vrlo živu djelatnost na vjerskome, prosvjetnom, kulturnom i nacionalnom polju. U Sarajevu je sagradio vrhbosansku prvostolnicu, bogoslovno sjemenište s crkvom sv. Ćirila i Metoda, kaptol i nadbiskupski dvor. U Travniku je podigao sjemenište i gimnaziju. Istodobno je diljem nadbiskupije dao sagraditi više crkava i ženskih samostana. O njemu se s pravom može reći da je preporoditelj i duhovni obnovitelj Bosne.

Utemeljio je Družbu sestara Služavki Maloga Isusa sa svrhom da vodi skrb za siromašnu i napuštenu djecu, za starije osobe i za siromahe uopće.

Istaknuo se dobrotvornim radom u okviru kojega je u Sarajevu osnovao sirotišta "Betlehem" i "Egipat" za djecu i ubožnicu za starice. Za narod je bio "otac sirotinje". Živio je sveto i isticao se brojnim krjepostima. Bio je iskreno pobožan i revno je molio. Posebno je štovao Presveto Srce Isusovo, kojemu je posvetio i svoju nadbiskupiju. Bio je također veliki štovatelj Blažene Djevice Marije i svetoga Josipa.

Umro je u Sarajevu u 75. godini života na svetkovinu Bezgrješnoga Začeca 8. prosinca 1918. Tijelo mu počiva u sarajevskoj katedrali, u grobu na kojemu je 12. travnja 1997. molio i papa Ivan Pavao II. Crkveni postupak za njegovo proglašenje svetim počeo je u Sarajevu 20. lipnja 2002.

MOLITVA

Oče naš, koji si izvor i počelo svetosti, od Tebe nam dolazi svaki dobar dar. Ti si slugu svojega biskupa Josipa Stadlera postavio za pastira Crkve vrhbosanske u posebno složenim i teškim vremenima. On, *otac sirotinje*, odano je i vjerno služio Tebi te je revno navješćivao radosnu vijest spasenja. U svakom čovjeku, posebno u malenima, siromašnima i onima kojima je potrebna pomoć, pozorno je gledao svojega brata i sestru u Tvome ljubljenom Sinu Isusu Kristu.

Smjerno Te molimo, udostoj se proslaviti ga čašću oltara kako bi njegov primjer svemu Tvome puku bio snažan poticaj, njegov nauk pouzdan oslonac, a zagovor čvrsta zaštita i sigurna okrepja. Molimo Te, udijeli nam po njegovim zaslugama milost da Ti u sve dane svojega života vjerno služimo u svetosti duše i tijela napredujući na putu vječnoga spasenja. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Tko po zagovoru sluge Božjega J. S. bude uslišan i dobije koju osobitu milost, moli se da to priopći na naslov:

Postulatura sluge Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera

Josipa Stadlera 5, BiH - 71000 Sarajevo

Odgovara: Mons. Pavo Jurišić, postulator

e-mail: postulatura@gmail.com

Odobrenjem Nadbiskupskoga ordinarijata u Sarajevu od 6. studenoga 2002.

